

MYNDIGHETEN FÖR KULTURANALYS

Kultursamverkansmodellen

Styrning och bidragsfördelning

Rapport 2013:2

Postadress:

Box 120 30
102 21 Stockholm

Besöksadress:

Fleminggatan 20, 6 tr

Telefon:

08-528 020 00

E-post:

info@kulturanalys.se

Webbplats:

www.kulturanalys.se

© Myndigheten för kulturanalys 2013

Formgivning: Bazooka

Tryck: Elanders AB, 2013

ISBN: 978-91-87046-07-0

MYNDIGHETEN FÖR KULTURANALYS

Kultursamverkansmodellen

Styrning och bidragsfördelning

Rapport 2013:2

Innehåll

Förord	4
Sammanfattning	5
Summary	7
1. Inledning	9
2. Kulturpolitisk styrning efter kultursamverkansmodellen	10
Disposition	13
3. Uppfattningar om och förväntningar på kultursamverkansmodellen	15
Metod och material	15
Urval av respondenter	16
Svarsfrekvens och bortfall	16
Vilka är respondenterna?	19
Uppfattningar om eget och andras inflytande	25
Samverkan	36
Bidragsfördelning och samlad finansiering	43
Avslutande kommentarer	52
4. Beredning och fördelning av bidrag till regionalt kulturliv	55
Samlad finansiering av regional kulturverksamhet	55
Kulturrådets beredning av kulturplaner och ansökningar om utvecklingsbidrag	58
Statens fördelning av bidrag till regional kulturverksamhet	61
Uppföljning av bidraget	66
5. Att styra genom samverkan	72
Decentralisering och starkare statlig styrning?	73
Kultursamverkansmodellen i praktiken	75
Slutsatser	79
6. Styrning och bidragsfördelning i kultursamverkansmodellen	81
Fortsatt stark statlig styrning	81
Få omprioriteringar och små förändringar i bidragsfördelningen	83
Ökat regionalt inflytande	83
Referenser	84
Bilaga 1: Enkät	88
Bilaga 2: Tabellbilaga enkät	98

Förord

Myndigheten för kulturanalys har i uppdrag att löpande utvärdera kultursamverkansmodellen och analysera modellens långsiktiga effekter. Vi ska också bedöma effekterna av den statliga verksamhetsstyrningen och bidragsordningarna inom kulturpolitiken. Den rapport du nu har i din hand kan ses som ett resultat av ambitionen att utföra dessa uppgifter.

När nu nästan samtliga Sveriges landsting ingår i modellen kan vi se tillbaka på några år av intensivt arbete med de första kulturplanerna. I rapportens första del redovisas resultaten av en enkät riktad till ansvariga politiker och tjänstemän på regional och kommunal nivå. De har svarat på frågor om vilka effekter de upplever och förväntar sig av kultursamverkansmodellens införande.

De effekter vi på detta stadium kan belysa utgörs främst av förändringar i den kulturpolitiska organisationen och styrningen på statlig, regional och kommunal nivå. Vi har därför undersökt hur beredningen av kulturplanerna inför Statens kulturråds beslut om bidragsfördelning går till och hur bidragen fördelas. Vi redovisar också i denna rapport de viktigaste resultaten av en jämförande fallstudie av modellens genomförande i två län.

Vår förhoppning är att rapporten ska vara till nytta för politiker och tjänstemän med ansvar för kulturfrågor på nationell, regional och kommunal nivå, liksom för professionellt kulturliv och civilsamhälle, samt intresserad allmänhet.

Stockholm i maj 2013

Clas-Uno Frykholm

Direktör

Sammanfattning

Från och med 2013 ingår samtliga regioner och landsting i Sverige, med undantag för Stockholm, i kultursamverkansmodellen. I denna rapport har Kulturanalys främst fokuserat på styrning, bidragsfördelning och uppföljning inom ramen för kultursamverkansmodellen. Föreliggande rapport bygger på resultat från tre studier av modellen. Sammantaget visar utvärderingen att:

- Den statliga styrningen av den regionala kulturpolitiken är fortsatt stark men det regionala och kommunala inflytandet ökar.
- Det har hittills inte skett några större förändringar i hur de statliga bidragen till regional kulturverksamhet fördelas mellan och inom regionerna, när det gäller den del av bidragen som fördelas med kulturplanerna som underlag.
- Förändringar i arbetssätt och i retoriken om kulturpolitik på regional nivå har dock skett, där vikten av möjligheten till regionala prioriteringar och variationer är en av de idéer som nu börjar slå rot.

En enkätstudie riktad till politiker och tjänstemän på regional och kommunal nivå

I september 2012 skickades en webbaserad enkät till politiker och tjänstemän på kommunal och regional nivå med ansvar för kultursamverkansmodellen. Syftet med enkäten var att fånga förväntningar på och uppfattningar om kultursamverkansmodellen och dess effekter i regioner och kommuner. Enkätresultaten visar att kultursamverkansmodellen i första hand är en angelägenhet för förvaltning och politik på regional nivå, även om politiker och tjänstemän på kommunal nivå varit involverade i arbetet med kulturplanen och de diskussioner som förts i samband härmed. Mest positiva till kulturplanen och modellen i stort är politiker och tjänstemän på regional nivå. Resultaten visar att det regionala och kommunala inflytandet förväntas öka inom ramen för modellen.

En utvärdering av beredning och fördelning av bidrag till regionalt kulturliv, med särskilt fokus på kultursamverkansmodellen

Det har hittills inte skett några anmärkningsvärda förändringar i hur de statliga bidragen till viss regional kulturverksamhet (SFS 2010:2012) fördelas när det gäller de bidrag som fördelas med kulturplanerna som underlag. De tidsbegränsade bidragen till strategiska utvecklingsinsatser av nationellt intresse (SFS 2010:2012), de så kallade utvecklingsbidragen, skapar dock ett visst manöverutrymme i en i övrigt rigid modell för fördelning av statliga bidrag till regional kulturverksamhet. För några regioner innebär utvecklingsbidraget ett betydande tillskott i medlen för kultur.

Det system för uppföljning av bidragen inom kultursamverkansmodellen som Statens kulturråd har utformat kan komma att få stark normativ effekt, i synnerhet om återrapporteringen från regionerna ligger till grund för bidragsfördelning. En rekommendation är att tydliggöra uppföljningens syfte och funktion.

En jämförande fallstudie av kultursamverkansmodellens genomförande i Jämtlands och Kronobergs län

Studien är utförd av forskarna Roger Blomgren och Jenny Johannisson vid Centrum för kulturpolitisk forskning vid Högskolan i Borås på uppdrag av Myndigheten för kulturanalys. Den finns publicerad i sin helhet på webbplatsen www.kulturanalys.se. En slutsats är att kultursamverkansmodellen leder till en intensifiering av kulturpolitisk metastyrning på regional nivå, där politikerna sätter ramar och tjänstemännen i förvaltningarna har ansvar för att genomföra den förda politiken. Redan existerande, komplexa samverkansstrukturer har förstärkts, men Blomgren och Johannisson belyser också att det är svårt att uppnå samverkan på jämlik grund, trots goda ambitioner. De argumenterar även för att de förändringar som har skett sedan modellens införande främst är på den retoriska nivån, där berättelser om den egna regionens särart växer sig starkare.

Summary

As of 2013, all regions and county councils in Sweden, except for Stockholm, are included in the cultural cooperation model. In this report, the Swedish Agency for Cultural Policy Analysis has mainly focused on governance, grant distribution and follow-up in the scope of the cultural cooperation model. This report is based on the results from three studies of the model. Altogether, the evaluation shows that:

- State governance of regional cultural policy remains strong, but regional and municipal influence is growing.
- There have not yet been any major changes in how the government grants to regional cultural activities are distributed between and within the regions with regard to the part of the grants awarded with cultural plans as a basis.
- However, changes in approach and the rhetoric about cultural policy at the regional level have taken place in which the importance of the possibility of regional prioritisation and variation is one of the ideas that is now beginning to take root.

Survey of politicians and administrators at the regional and municipal level

In September 2012, a web-based questionnaire was sent to politicians and administrators at the municipal and regional levels with responsibility for the cultural cooperation model. The objective of the questionnaire was to capture expectations and perceptions of the cultural cooperation model and its effects in regions and municipalities. The survey results show that the cultural cooperation model is primarily a matter for administration and policy at the regional level, although politicians and administrators at the municipal level have been involved in the work on the cultural plan and the discussions conducted in connection with it. Politicians and administrators at the regional level are most positive to the cultural plan and the model in general. The results show that the regional and municipal influence is expected to increase in the scope of the model.

An evaluation of the preparation, distribution and follow-up of grants to regional cultural life with a particular focus on the cultural cooperation model

There have not yet been any remarkable changes in how the government grants to certain regional cultural activities (SFS 2010:2012) are distributed with regard to the grants awarded with the cultural plans as a basis. However, the time-limited grants to strategic development efforts of national interest

(SFS 2010:2012), so-called development grants, generate certain room to move in an otherwise rigid model for the distribution of government grants to regional cultural activities. For some regions, the development grant means a significant injection of funding for culture.

The system for the follow-up of the grants in the cultural cooperation model formulated by the Swedish Arts Council can have a strong normative effect, particularly if the feedback from the regions forms the basis of grant distribution. One recommendation is to clarify the objective and function of the follow-up.

A comparative case study of the cultural cooperation model's implementation in Jämtland and Kronoberg county councils

The study is done by the researchers Roger Blomgren and Jenny Johannisson at the Centre for Cultural Policy Research at the University of Borås on behalf of the Swedish Agency for Cultural Policy Analysis. It is published in its entirety on the website www.kulturanalys.se. One conclusion is that the cultural cooperation model leads to an intensification of cultural policy meta-governance at the regional level, where the politicians set limits and the administrators in the administrations are responsible for implementing the pursued policy. Already existing, complex collaboration structures have been strengthened, but Blomgren and Johannisson also illustrate how difficult it is to achieve cooperation on an equal basis, despite good ambitions. They also argue that the changes that have taken place since the introduction of the model are mainly on the rhetorical level, where accounts of the uniqueness of one's own region are growing stronger, which will have an impact on practice in the future.

1. Inledning

Kultursamverkansmodellen är en decentraliseringsreform som ska ge ökade möjligheter till regionala variationer i kulturpolitiken. Leder det till att statens möjligheter att styra över kulturen på regional nivå minskar? Ytterligare ett ändamål med modellen är att ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar. Det reser frågan om omprioriteringar sker i hur de statliga bidragen till regional kulturverksamhet fördelas mellan och inom regioner. En viktig förändring i och med modellens införande är det nya uppföljningssystem som Statens kulturråd (härefter benämnt Kulturrådet) har satts. Vad fyller uppföljningen för funktion i modellen och hur kan det påverka berörda kulturverksamheter?

De övergripande frågeställningarna i föreliggande rapport, som handlar om genomförandet av kultursamverkansmodellen, berör alltså styrning, bidragsfördelning och uppföljning. Rapporten baseras på tre utvärderingar: en enkät om förväntade effekter av kultursamverkansmodellen, en studie av beredningen, och fördelningen, av bidragen inom kultursamverkansmodellen och en jämförande fallstudie om modellens genomförande i två län.

Kultursamverkansmodellen infördes under 2010 och från och med 2011 ingick fem regioner: Gotland, Halland, Norrbotten, Skåne och Västra Götaland. Från och med 2012 tillkom ytterligare elva regioner: Blekinge, Jämtland, Jönköping, Kalmar, Södermanland, södra Småland/Kronoberg, Västerbotten, Västernorrland, Västmanland, Östergötland och Örebro. Ytterligare fyra regioner gick med i modellen från och med 2013: Dalarna, Gävleborg, Värmland och Uppsala.¹

Myndigheten för kulturanalys publicerade i mars 2012 en första utvärdering av modellens införande och har därefter fortsatt den löpande utvärderingen.² Några resultat från de olika delstudierna som gjorts under 2012 presenterades i myndighetens årliga rapport till regeringen, *Kulturanalys 2013*.³ I föreliggande rapport görs en fördjupad analys av resultaten i dessa studier.

¹ I denna rapport används begreppet "region" synonymt med "landsting".

² Myndigheten för kulturanalys 2012.

³ Myndigheten för kulturanalys 2013.

2. Kulturpolitisk styrning efter kultursamverkansmodellen

För att sätta in resultaten i en kontext redogörs här för centrala begrepp och tidigare forskning som ligger till grund för rapportens analys.

En fråga som diskuteras genomgående på olika sätt i denna rapport är om kultursamverkansmodellen verkligen innebär att regionerna blir mer självstyrande i hur de kan fördela de statliga bidragen till kultur, eller om statens styrning är lika tydlig eller rentav ännu starkare, än innan modellen infördes – och vad det i så fall har för konsekvenser för den regionala kulturen och kulturpolitiken.

Begreppet styrning är mångtydigt. Den semantiska betydelsen av att styra är inte heller entydig, men den som är aktuell här är att ”utöva inverkan eller inflytande på någon eller något; leda; kontrollera; bestämma; reglera (något)”.⁴ Det som styrningen avser i detta sammanhang är dels det som brukar kallas förvaltningsstyrning, det vill säga de politiska beslutsfattarnas medvetna försök att påverka förvaltningen och dels samhällsstyrning, som innebär förvaltningens försök att påverka det omgivande samhället.⁵ Både förvaltningen och samhället i stort är aktuella när kultursamverkansmodellen diskuteras, men i denna rapport är fokus på förvaltningsstyrningen.

Forskarna Olof Petersson och Donald Söderlind⁶ pekar ut fyra huvudtyper av styrmedel, det vill säga verktyg som man kan använda för att utöva styrning:

- *Fysiska styrmedel*: till exempel infrastruktur och kommunikationssystem.
- *Reglerande styrmedel*: förbud och påbud. Betecknas även *tvingande*, *normativa*, *administrativa* och *juridiska*.
- *Ekonomiska styrmedel*: till exempel skatter, avgifter, subventioner och bidrag.
- *Informrande styrmedel*: till exempel information, rådgivning och propaganda.

⁴ Svenska Akademiens ordbok 2013.

⁵ Petersson och Söderlind 1993.

⁶ Ibid.

Det finns många gränsfall och kombinationer av styrmedel. Kultursamverkansmodellen utmärks av såväl reglerande som ekonomiska styrmedel, då den innebär ett nytt sätt att fördela statliga bidrag till regional kulturverksamhet. Den förordning (SFS 2010:2012) som reglerar bidraget stipulerar till exempel vilka sju områden som bidraget ska komma till del. Förordningen stipulerar vidare att ett villkor för att erhålla bidrag är att en kulturplan utarbetas av regionen i samverkan med kommuner och efter samråd med professionellt kulturliv och civilsamhälle. På så vis reglerar staten *att* samverkan och samråd ska ske och mellan vilka parter.

Kultursamverkansmodellen som reform, och hur genomförandet av den styrs, kan förstås i ljuset av att det sedan 1990-talet skett förskjutningar i hur västvärldens demokratier kan utöva styrning. Det brukar beskrivas som att vi går från hierarkiska till mer nätverksorienterade former för beslutsfattande, från *government* till *governance*.⁷ Förskjutningarna verkar ha sin grund i att samhällsproblemen blivit mer komplexa och resurskrävande. Parlament och regeringar avhänder sig olika beslut och verksamheter till andra aktörer, till exempel genom decentralisering till kommunal nivå. Beslutsprocesser får alltmer karaktären av samverkansprocesser, och omfattande utbyten mellan politik, administration och intresseorganisationer i det som governance-forskare brukar kalla "policynätverk" premieras. Policynätverken hålls samman av ett ömsesidigt resursberoende. Den formella reglering som använts traditionellt får ge plats för mer mjuk reglering i form av till exempel mål, handlingsprogram och riktlinjer.⁸

Det ligger nära till hands att tolka kultursamverkansmodellen som ett typiskt uttryck för governance-styrning – och modellen bör nog ses som ett sådant. Men forskare har genom empiriska studier också kunnat konstatera att det inte har skett något definitivt skifte från *government* till *governance*. Snarare karakteriseras vår tid av att vi sedan länge har en blandning av båda dessa styrmodeller men att governance-styrningen har fått ökad betydelse inte minst sedan Sverige gick med i EU.⁹ Dessutom är det viktigt att påpeka att detta inte per automatik innebär att statens styrning blir svagare. Statens ställning är fortsatt speciell och stark, men formerna för hur den kan styra förändras – de har i hög grad blivit governance-orienterade.¹⁰

Hur kan då staten styra mer governance-orienterat och hur styr staten de facto mer governance-orienterat? Governance-forskare, som själva ofta är anhängare av governance-orienterade styrsätt, menar att statens roll i första hand blir att ange övergripande problemformuleringar, att sätta ramar för

⁷ Jacobsson och Sundström 2006. Ibland används ordet "nätverksstyrning" för att på svenska beteckna "governance".

⁸ Ibid.

⁹ Ibid.

¹⁰ Ibid.

policynätverkens organisering, finansiering och arbetssätt och att påverka föreställningar hos policynätverkens aktörer om vad som är problem och hur problemen bör lösas.¹¹ Detta sätt att styra kallas ibland ”metastyrning”, vilket forskarna Roger Blomgren och Jenny Johannisson lyfter fram som utmärkande för regionernas sätt att styra kulturplanarbetet i de två län de studerat. Deras studie presenteras i kapitel 5 i denna rapport.¹² I governance-betonade styrmodeller tycks också normativa regler genomsyra organisationer, vilka ofta skapas i dialog mellan olika parter.¹³ Blomgren och Johannisson analyserar också kultursamverkansmodellen som uttryck för normstyrning eller idéstyrning.

Reformer är försök att åstadkomma en önskvärd förändring och kan därför ses som ett styrmedel i sig. I någon mån inträffar också förändringar, men forskning tyder också på att reformer många gånger snarare bidrar till stabilitet än till radikal förändring.¹⁴ Detta hindrar emellertid inte organisationer från att kontinuerligt utveckla nya reformer. Det finns flera förklaringar till att det i vår samtid sker så mycket organisatoriskt reformerande. Enligt organisationsforskaren Nils Brunsson är en central förklaring att reformer inger hopp om en bättre framtid. Reformen som sådana utlovar någon form av förbättring eller en lösning på ett upplevt problem, om inte i dag så åtminstone längre fram.

”Reforms are expressions of hope for a better future – a future that better corresponds to our ideals than either the past or the present does”.¹⁵

Reformer bär med andra ord med sig idéer både om problem och om lösningar på dessa. De idésystem som omger en reform påverkar därmed också människors uppfattningar om vad som kommer att inträffa vid genomförandet av den. I denna rapport analyserar vi resultaten i ljuset av kultursamverkansmodellen som reform och vilka idéer och önskemål som den för med sig: ökad samverkan och ökat inflytande för regioner, kommuner, civilsamhälle och professionellt kulturliv är några exempel.

En form av reglerande administrativt styrmedel som har fått en framträdande plats de senaste årtiondena i takt med att mål och resultatstyrning har blivit standard, är utvärderingar, uppföljningar, mätningar och rapporteringar. Forskare menar till och med att vi i dag lever i ett granskningssamhälle, där granskning har blivit ett av de kraftigaste styrinstrumenten.¹⁶ Detta

¹¹ Ibid. Jacobsson och Sundström hänvisar här till Sørensen, E. 2004. *Offentlig ledelse som meta-styrning af netværk*. Centre for Democratic Network Governance. Working Paper 2004:3.

¹² Blomgren och Johannisson 2013.

¹³ Westerberg 2005.

¹⁴ Brunsson 2006a.

¹⁵ Brunsson 2006b: 254.

tycks vara en paradoxal följd av ett alltmer avreglerat och decentraliserat samhälle. Det som ska kontrolleras genom granskning är *att* målen uppnås, men när det gäller *hur* detta sker har friheten – åtminstone formellt sett – många gånger blivit större än förut.¹⁷ Decentralisering innebär också att arbetet med att konkretisera mål, fördela bidrag samt redovisa och rapportera verksamhetens resultat flyttas till en ny nivå, till exempel från departement till myndigheter eller från den statliga nivån till den regionala. Dessa arbetsuppgifter är till stora delar nya och kräver mer kompetens och resurser, vilket resultaten som presenteras i denna rapport bekräftar när det gäller de regionala förvaltningarna.¹⁸

En viktig aspekt som vi lyfter fram i analysen av uppföljningen av kultur-samverkansmodellen är att varje granskning – och det gäller även de utvärderingar som Myndigheten för kulturanalys utför – är en konstruerande process.¹⁹ Det betyder att de som granskas inte enbart avbildas, utan de skapas också och blir medskapare i och med granskningen.²⁰ En annan viktig aspekt som vi kommer att trycka på är att granskningar aldrig är värdeneutrala. De brukar tvärtom vara starkt normerande, det vill säga, ”premiera vissa värden framför andra. Till exempel får det som till synes är lätt att mäta numeriskt mer uppmärksamhet än det till synes svårämätbara.”²¹ Båda dessa aspekter sätter ljuset på att de verksamheter som ska granskas måste göras granskningsbara. Granskningen påverkar på så sätt i stor utsträckning de verksamheter som ska granskas. En överhängande risk med det är att verksamheterna ägnar för stor kraft åt att rapportera det efterfrågade i stället för åt att utveckla verksamheternas innehåll. En annan risk är att verksamheterna utvecklas för att i första hand passa in i ett granskningssystem, i stället för att bli så bra som möjligt.

Disposition

I nästa kapitel presenteras resultaten från den enkät om förväntade effekter av kultursamverkansmodellen som besvarats av politiker och tjänstemän på regional och kommunal nivå.

I följande kapitel, kapitel 4, ges en bild av den regionala kulturens samlade finansiering. Här ges också en fördjupad beskrivning av de tids-begränsade utvecklingsbidrag som Kulturrådet har att fördela utifrån förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Kulturrådets handläggning och beredning av bidragen

¹⁶ Dahl 2012, Lindgren 2008, Power 1996.

¹⁷ Power 1996, Westerberg 2005.

¹⁸ Ibid.

¹⁹ Dahl 2012, Lindgren 2008, Power 1996.

²⁰ Dahl 2012: 19.

²¹ Ibid.

inom kultursamverkansmodellen beskrivs, och i detta kapitel finns också en analys av det nya uppföljningssystem som i enlighet med förordning (2010:2012) ålägger regionerna att redovisa till Kulturrådet hur de statliga medlen har använts och vilka effekter som uppnåtts.

I kapitel 5 görs en presentation av de viktigaste analyserna och resultaten från den fallstudie av två län som ingår i modellen, som genomförts av två forskare från Centrum för kulturpolitisk forskning vid Högskolan i Borås.

Rapporten avslutas med några slutsatser.

3. Uppfattningar om och förväntningar på kultursamverkansmodellen

I september 2012 skickade Myndigheten för kulturanalys en webbaserad enkät till politiker och tjänstemän på kommunal och regional nivå med ansvar för kultursamverkansmodellen. Syftet med enkäten var att fånga förväntningar på och uppfattningar om kultursamverkansmodellen och dess effekter i regioner och kommuner. Studien motiveras av att det finns en efterfrågan på olika nivåer – den statliga, den regionala och den kommunala förvaltningen och inom kulturverksamheter på regional och kommunal nivå – av en mer övergripande nationell bild av kultursamverkansmodellen och dess effekter. Den är ett komplement till andra utvärderande studier som görs av kultursamverkansmodellen och en del i den löpande utvärderingen som Myndigheten för kulturanalys har regeringens uppdrag att utföra.

Metod och material

Enkäten behandlade sju områden: Kulturplanen, Styrning och inflytande, Samverkan, Kostnader och finansiering, Administration, Kulturens kvalitet och Tvärsektoriella perspektiv.²² Frågorna utvecklades efter en genomgång av de syften med och önskvärda effekter av kultursamverkansmodellen som har identifierats vid läsning av Kulturutredningens slutbetänkande, propositionen *Tid för kultur* och Kultursamverkansutredningens betänkande *Spela samman*.²³ I maj och juni 2012 besökte Myndigheten för kulturanalys samtliga regioner som ingår i modellen från och med 2013. Mötena samlade politiker och tjänstemän på regional och kommunal nivå och hade till syfte att göra en probleminventering för att på så vis komma fram till vilka frågor som var mest relevanta att ta upp i en enkät. Utgångspunkten för diskussionerna var de områden som nämnts ovan. En sådan diskussion fördes också med det nätverk för regionala tjänstemän som Kulturanalys har startat.

Enkäten bestod av knappt fyrtio frågor insorterade under ovan nämnda teman.²⁴ Flera av frågorna var öppna och krävde svar i egna ord. I enkäten fanns också möjlighet att lämna kommentarer på de flesta frågor där svarsalternativen var givna på förhand.

²² Enkäten finns i bilaga 1.

²³ SOU 2009:16, Prop. 2009/10:3, SOU 2010:11.

²⁴ Dessutom ställdes en fråga om barns och ungas kultur kopplat till kultursamverkansmodellen. Svaren på denna fråga kommer att analyseras och användas i en studie med särskilt fokus på detta område.

En i princip färdig version av enkäten gick ut på remiss till medlemmarna i Kultursamverkansnätverket. De synpunkter som inkom föranledde några ändringar. En testenkät gick ut till tio stycken slumpmässigt utvalda personer ur urvalsgruppen några veckor innan den verkliga enkäten skickades ut. Det inkom då några synpunkter som vi tog hänsyn till.

Urval av respondenter

De politiker på regional och kommunal nivå som valdes ut som uppgiftslämnare var ordförande samt första vice ordförande i kulturnämnd eller motsvarande. Om kulturnämnd saknades gick enkäten i stället till ordförande och första vice ordförande i kommun- eller regionstyrelse eller motsvarande. De tjänstemän som valdes ut som uppgiftslämnare var kulturchefer eller motsvarande och, om det fanns, kulturutvecklare, kulturstrateg, kultursekreterare eller dylikt på regional och kommunal nivå. I vissa regioner finns samarbetsorgan för kulturpolitiska frågor där politiker och tjänstemän från både kommuner och landsting finns representerade. Dessa personer har också fått enkäten, även om de inte innehar post som exempelvis ordförande i kulturnämnd. Våra kontaktpersoner i Kultursamverkansnätverket var behjälpliga med att identifiera personer som ingick i målgruppen för enkäten. Utöver de respondenter som berörs i denna rapport, skickades enkäten till 115 chefer och styrelseordföranden för teater-, dans-, musik och museiinstitutioner med landsting som huvudman. Dessa svar kommer att analyseras i en separat rapport och diskuteras inte ytterligare här.

Svarsfrekvens och bortfall

Den webbaserade enkäten skickades till 1020 politiker och tjänstemän i regioner och kommuner i september 2012. Svarsperioden för enkäten var två veckor.

Totalt 430 personer svarade på enkäten och godkände avslutningsvis också enkätsvaren genom att trycka på "godkänn". Resultaten från enkäten och analysen baseras därför på svaren från dessa 430 uppgiftslämnare.

Svarsfrekvensen är 42 procent, vilket får anses vara godtagbart. Som framgår av tabell 1 är svarsfrekvensen god i samtliga grupper med undantag för politiker på kommunal nivå. Vi bedömer därför att svaren är tillförlitliga i grupperna politiker och tjänstemän på regional nivå samt tjänstemän på kommunal nivå. På grund av den låga svarsfrekvensen bland kommunala politiker så bör deras svar tolkas med viss försiktighet. På de frågor där fler än 20 procent av de kommunala politikerna svarat "ingen uppfattning" har vi valt att inte alls redogöra i text för deras svar.

Tabell 1. Svarsfrekvens per grupp i antal och procent.

	Politiker region	Tjänstemän Region	Politiker kommun	Tjänstemän kommun	Samtliga
Mottagit enkät	71	57	579	313	1020
Besvarat	50	44	158	178	430
Svarsfrekvens	70 %	77 %	27 %	57 %	42 %

När det gäller urvalet av politiker på kommunal nivå var det svårt att på förhand veta hur många eller exakt vilka kommunala politiker som är involverade i arbetet med kultursamverkansmodellen. Därför valdes i första hand ordförande och första vice ordförande i kulturnämnd eller motsvarande, alternativt dito kommunstyrelsen, ut som respondenter. Ytterligare ett skäl till detta urval var att få ett så likartat urval av politiker på kommunal nivå som möjligt. Knappt 100 kommunpolitiker har öppnat enkäten och påbörjat den men inte avslutat. Det kan tyda på att man inte känner sig berörd av innehållet, vilket antyder ett resultat i sig, det vill säga att politiker på kommunal nivå i allmänhet inte är särskilt berörda av införandet av kultursamverkansmodellen. Många kommunpolitiker är fritidspolitiker, så tidsbrist kan också vara en orsak till att många valt att inte besvara enkäten trots att man är berörd av modellen.

En genomgång av svaren från personer verksamma på regional nivå visar att enkäten besvarats av personer i samtliga regioner och att svarsfrekvensen på regional nivå också i de flesta fall är att betrakta som förhållandevis god (se tabell 2). Kategorierna regionpolitiker, regiontjänstemän, kommunpolitiker och kommuntjänstemän finns representerade bland respondenterna i samtliga regioner. Ett speciellt fall är Gotland där regionen och kommunen är samma organisation.

Det största bortfallet i absoluta tal finns i Västra Götalandsregionen (111 personer), vilket också innebär att Västra Götaland har den näst lägsta svarsfrekvensen på 33 procent. Allra lägst var svarsfrekvensen i Värmland, med 29 procent. Även Västerbotten, Jämtland och Södermanland har svarsfrekvenser under 40 procent. Högst svarsfrekvens har Blekinge, följt av Halland, Kronoberg, Dalarna, Norrbotten, Gotland och Västmanland. Fyra av de regioner som ingick i studien hade inte ännu gått med i modellen när enkäten genomfördes: Dalarna, Gävleborg, Uppsala och Värmland. Dessa regioner var dock i slutfasen av arbetet med den första kulturplanen vid tidpunkten för enkätstudiens genomförande, och huruvida en region gick med i modellen 2011, 2012 eller 2013 tycks inte ha varit någon avgörande faktor för svarsfrekvensen.

Tabell 2. Antal utskickade enkäter, antal svar och svarsfrekvens i procent per region.

	Antal		Procent	Antal
	utskickade enkäter	besvarade enkäter	svarsfrekvens	ej besvarade enkäter
Blekinge				
Dalarna	18	10	56	8
Gotland	58	30	52	28
Gotland	12	6	50	6
Gävleborg	38	18	47	20
Halland	19	10	53	9
Jämtland	40	15	38	25
Jönköping	42	18	43	24
Kalmar	48	22	46	26
Kronoberg	32	17	53	15
Norrboten	57	29	51	28
Skåne	123	56	46	67
Södermanland	31	12	39	19
Uppsala	29	13	45	16
Värmland	56	16	29	40
Västerbotten	57	19	33	38
Västernorrland	34	14	41	20
Västmanland	40	20	50	20
Västra Götaland	166	55	33	111
Örebro	47	21	45	26
Östergötland	73	29	40	44
Totalsumma	1020	430	42	590

Skillnader mellan olika respondentgrupper har vi lyft fram i texten när dessa överskrider 10 procent. Svartalternativ som har minst 50 procent av svaren har vi valt att särskilt lyfta fram, alternativt om två närliggande svartalternativ har mer än 80 procent av svaren tillsammans. På de frågor där fler än 20 procent i en viss kategori av respondenter svarat *ingen uppfattning* har vi valt att inte vidare beskriva och analysera svaren från denna respondentkategori, eftersom svarens fördelning på övriga svartalternativ automatiskt kan bli avvikande från andra respondentkategorier och eventuella skillnader riskerar att överdrivas.

Vilka är respondenterna?

Sammanfattning

En majoritet av respondenterna har arbetat med kulturfrågor i mer än fem år. Tjänstemän på regional nivå lägger ner flest timmar per vecka på arbetsuppgifter kopplade till kultursamverkansmodellen. De öppna svaren visar att kraven och arbetsbördan även har ökat på många kommunala tjänstemän men att det kan upplevas som stimulerande. Andelen nöjda med kulturplanen samvarierar med hur involverad man har varit i arbetet med att ta fram planen. Politiker och tjänstemän på regional nivå uppger generellt sett större nöjdhet än dito på kommunal nivå. När respondenterna ombeds nämna fördelar med modellen, nämns ofta den ökade graden av samverkan mellan olika aktörer. Kritik riktas mot att staten inte har skjutit till mer ekonomiska resurser i modellen.

Enkätsvaren ger en bild av uppfattningar om och förväntningar på kultursamverkansmodellen. Vilka är respondenterna? Vad är deras erfarenhet från kultursamverkansmodellen? I detta avsnitt redogör vi för svaren på frågor i enkäten som ger en bild av hur länge uppgiftslämnarna arbetat med kulturfrågor, hur många timmar per vecka som de i dag arbetar med kultursamverkansmodellen, hur deras arbetssituation har påverkats sedan modellens införande, hur nöjda de är med kulturplanen, hur involverade de har varit i framtagandet av planen och deras sammanfattande omdöme om modellen. Syftet är att ge läsaren en bakgrund som underlättar tolkningen av svaren på enkäten.

Tid inom kultursektorn

Som framgår av tabell 3 har en majoritet av enkätens respondenter arbetat med kulturfrågor i mer än fem år. På frågan ”Hur länge har du arbetat med kulturfrågor?” svarar 80 procent av de regionala och kommunala tjänstemännen att de arbetat mer än fem år, medan drygt 50 procent av politikerna på regional och kommunal nivå anger detsamma.

Tabell 3. Hur länge har du arbetat med kulturfrågor?

	Mindre än 2 år	Mellan 2 och 5 år	Mer än 5 år	Totalt
Region	12%	19%	69%	100%
Politiker	14%	26%	60%	100%
Tjänstemän	9%	11%	80%	100%
Kommun	14%	20%	66%	100%
Politiker	21%	28%	51%	100%
Tjänstemän	7%	13%	80%	100%
Alla respondenter	13%	20%	67%	100%

Arbets tid i kultursamverkansmodellen

Majoriteten av respondenterna (52 procent) uppskattar att de lägger färre än 10 timmar i veckan på arbetsuppgifter med direkt koppling till kultursamverkansmodellen. Både på regional och på kommunal nivå arbetar tjänstemännen fler timmar per vecka med kultursamverkansmodellen än politikerna. Den grupp som lägger flest timmar på arbetsuppgifter med koppling till kultursamverkansmodellen är de regionala tjänstemännen. Av dessa anger 27 procent att de lägger mer än 30 timmar i veckan på arbete med modellen.

Värt att notera är att en relativt stor andel av politikerna på regional och kommunal nivå (32 respektive 60 procent) samt tjänstemän på kommunal nivå (28 procent) har angivit att frågan inte är relevant eller att de inte arbetar aktivt med kultursamverkansmodellen.

Tabell 4. Hur många timmar per arbetsvecka uppskattar du att du lägger ner på arbetsuppgifter med direkt koppling till kultursamverkansmodellen?

	Mindre än 10 timmar	10-20 timmar	20-30 timmar	Mer än 30 timmar	Ej relevant	Totalt
Region	44%	16%	7%	13%	20%	100%
Politiker	62%	6%	0%	0%	32%	100%
Tjänstemän	23%	27%	16%	27%	7%	100%
Kommun	55%	2%	0%	0%	43%	100%
Politiker	38%	3%	0%	0%	60%	100%
Tjänstemän	70%	2%	0%	0%	28%	100%
Alla respondenter	52%	5%	2%	3%	38%	100%

Förändringar av den egna arbetssituationen

I en öppen fråga ombads respondenterna beskriva om, och i så fall hur, den egna arbetssituationen hade förändrats till följd av kultursamverkansmodellens införande.

Flera politiker på regional nivå svarar nej på denna fråga. För åtskilliga har arbetsbördan ökat, vilket inte alltid upplevs som negativt: ”Har blivit betydligt mer arbete, men samtidigt mer stimulerande”, skriver en. En annan person skriver: ”[Arbetsbördan] har ökat eftersom [modellen] kräver mer sakkunskap i detalj kring varje institution samt kring modellen i sin helhet med revideringar och förhandlingar” och ytterligare en: ”Kulturen har mer påtagligt blivit en del av politiken i landstinget”. Över huvud taget verkar dessa svar tyda på att många politiker inser att de måste engagera sig mer i kulturpolitiska frågor: ”Lite mer ’jobb’ men spännande och intressant.”

Bland tjänstemän på regional nivå uppger ett antal att deras arbetsbelastning har ökat och här är det tydligt att det inte alltid upplevs som positivt: "Blivit enormt mycket arbete", konstaterar en person. En annan skriver: "Byråkratin firar nya höjder", och ytterligare en skriver att "semestern blev kort i år". Ett flertal anger att deras tjänst är nyinrättad eller att de är nya på sin tjänst i och med kultursamverkansmodellens införande, och att de därför inte kan jämföra med hur det var innan. Men några av dem menar ändå att modellen är tung rent administrativt vilket kan exemplifieras med följande citat: "Upplever administrationen betungande, inte minst alla uppgifter som ska skickas in till olika instanser, ansökan och redovisning rörande statliga utvecklingsmedel." Någon lyfter fram positiva aspekter av den ökade arbetsbelastningen, nämligen att modellen lett till "betydligt fler dialogmöten med institutioner och kommuner (vilket är mycket, mycket positivt!)." En del lyfter fram andra förändringar än den ökade arbetsbördan, exempelvis att arbetsuppgifterna får en tydligare struktur då de nu kopplas till en kulturplan eller att det har blivit enklare att motivera beslut när man har en kulturplan i ryggen.

Bland politiker på kommunal nivå svarar åtskilliga "nej" på denna fråga. Av de som svarar på annat sätt går det att urskilja två huvudspår: ett som pekar mot att engagemanget hos politikerna ökar, och ett som ger vid handen att denna grupp nu involveras i samverkansprocesser i större utsträckning än innan modellens införande. Ett exempel på det första är en politiker som skriver: "Arbetsuppgifterna har blivit fler på grund av att det behövs aktiva politiker som driver kulturfrågor med den nya modellen" och en annan som skriver: "Mer spännande, jag känner större engagemang". Exempel på det andra spåret är en person som skriver: "Fler möten med regionala kulturinstitutioner. Men det är ju positivt!" och en som skriver: "Ett delvis nytt arbetssätt, nya kontakter och ett ökat engagemang från civilsamhället".

Flertalet tjänstemän på kommunal nivå svarar "nej" eller liknande, till exempel "inte nämnvärt" eller "inte ännu". De flesta svaren handlar annars om att samverkan och antalet möten har ökat, liksom arbetsbördan. En del uttrycker irritation över bristande tidsplanering från regionens sida framför allt gällande remisstiden. Några menar att det har blivit mer stress och att kraven på de kommunala tjänstemännen har ökat. En kommentar som kan ses som typisk är:

Både positivt och negativt eftersom mer tid och personal inte finns ens i planen för kommunens budget. Alla nya arbetsuppgifter skall skötas av befintlig personal och detta också utan ny utbildning/kunskap [om] hur detta hanteras.

De flesta ser alltså både bra och mindre bra konsekvenser av förändringarna. En del är enbart positiva, uttryckt till exempel såhär: ”Mer uppgifter – stimulerande med kultursamarbete.” Några uttrycker att de har fått nya kunskaper:

Länets kommuner lär sig nu se de lokala kultursatsningarna som viktiga i ett regionalt perspektiv. Har insett att allt som vi vill söka regionalt stöd för måste tydligt exponeras i regionala kulturplanen.

En annan person uttrycker sig så här: ”Jag har fått vara med i processen och fått större insikt.”

Uppfattningar om kulturplanen

Det stora flertalet av respondenterna på regional nivå är ganska nöjda eller mycket nöjda med den regionala kulturplanen. På kommunal nivå är knappt 50 procent ganska nöjda eller mycket nöjda, medan en tredjedel uppger att de varken är nöjda eller missnöjda. Andelen nöjda korrelerar också med grad av involvering i framtagandet av kulturplanen. Bland respondenter som varit involverade i stor utsträckning uppger 44 procent att de är ganska nöjda och 32 procent att de är mycket nöjda med planen.

Tabell 5. Hur nöjd är du själv med den regionala kulturplanen? Satt i förhållande till hur involverad man har varit i arbetet med densamma. Svar i procent.

	Mycket missnöjd	Ganska missnöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Ganska nöjd	Mycket nöjd	Ingen uppfattning Ej relevant	Totalt
I stor utsträckning	0%	4%	18%	46%	32%	0%	100%
I viss utsträckning	4%	12%	32%	40%	8%	4%	100%
Inte alls	10%	4%	35%	20%	6%	25%	100%
Alla respondenter	3%	9%	29%	39%	14%	6%	100%

Uppfattningar om modellen i stort

Som framgår av tabell 6 är tjänstemän och politiker på regional och kommunal nivå överlag positivt inställda till kultursamverkansmodellen. Respondenterna i regionerna är överlag något mer positivt inställda än de i kommunerna.

På frågan vad det sammanfattande omdömet om kultursamverkansmodellen är svarar 70 procent av respondenterna på regional nivå ganska bra eller mycket bra. I kommunerna anser 45 procent av respondenterna att modellen är ganska bra eller mycket bra.

De regionala tjänstemännens uppfattning om samverkansmodellen är mer positiv än de kommunala tjänstemännens uppfattning. Av de regionala tjänstemännen anser 48 procent att modellen är ganska bra och 25 procent anser att modellen är mycket bra, vilket kan jämföras med att 45 procent av de kommunala tjänstemännen angivit ganska bra och 5 procent mycket bra.

Noteras kan att svaren på frågan om hur nöjd man är med kulturplanen i stort överensstämmer med det sammanfattande omdömet om modellen så här långt. I kategorin regionala tjänstemän är dock en större andel mycket nöjda med planen än med själva modellen som sådan.

Tabell 6. Vilket är ditt sammanfattande omdöme om kultur-samverkansmodellen så här långt?

	Mycket dålig	Ganska dålig	Varken bra eller dålig	Ganska bra	Mycket bra	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	7%	18%	50%	19%	4%	100%
Politiker	2%	6%	22%	52%	14%	4%	100%
Tjänstemän	0%	9%	14%	48%	25%	5%	100%
Kommun	2%	6%	34%	40%	5%	13%	100%
Politiker	3%	5%	33%	34%	5%	21%	100%
Tjänstemän	2%	7%	35%	45%	5%	6%	100%
Alla respondenter	2%	6%	30%	42%	8%	11%	100%

Fördelar och nackdelar med kultursamverkansmodellen

I två öppna frågor gavs respondenterna möjligheten att ge sin syn på fördelar och nackdelar med modellen. Både på regional och på kommunal nivå anges ofta ökade möjligheter till samverkan som den största fördelen med modellen. Flera skriver också att dialogen mellan olika aktörer – regioner, kommuner, staten, professionella kulturskapare och civilsamhälle – är en viktig aspekt av modellen. Att kulturen har kommit upp på agendan och ses som ett viktigt politikområde anges som en positiv konsekvens av kultursamverkansmodellen. Några formulerar detta som att kulturen nu har blivit en fråga för regionalt utvecklingsarbete, vilket också främjar tvärsektorielt arbete. På regional nivå handlar flera av både politikernas och tjänstemännens svar om att just den ökade samverkan är den största fördelen med modellen. Åtskilliga anser också att den största fördelen med modellen är det ökade regionala och lokala inflytandet, någon menar att decentraliseringen gärna kunde vara ännu större. På kommunal nivå lyfter flera av svaren fram att ett ökat kommunalt inflytande är positivt, liksom det faktum att besluten flyttas närmare dem de berör.

Beträffande kultursamverkansmodellens nackdelar svarade flera – främst inom kategorin kommunpolitiker – att de inte har någon uppfattning, inte

vet eller att det är för tidigt för att kunna svara på frågan. Ett antal anger att de inte är tveksamma till eller kritiska mot något. En återkommande synpunkt är att statens finansiering av modellen inte är tillräcklig. Flera efterfrågar ökade finansiella resurser utan att uttryckligen nämna någon specifik finansiär, medan ytterligare några har synpunkter på sättet som finansieringen är organiserad på.

En del svar riktar kritik mot att staten styr alltför mycket, bland annat genom kontroll över bidragsfördelningen men också genom kraven på återrapportering. På kommunal nivå kritiserar en del respondenter regionerna för alltför stark styrning. En synpunkt som kommer upp är att det i modellen inte finns tillräckligt med möjligheter till förändring – flera respondenter hade hoppats på en tydligare vilja till förändring genom större visioner och modigare politiska beslut. Här finns också flera som uttrycker en farhåga om att ”det blir en samverkan bara på papperet.” ”Att det i slutändan blir mycket snack och liten verkstad”, som en politiker uttrycker det. En betänklighet gäller låg förändringsbenägenhet i fördelningen av bidrag: ”Att den [modellen] konserverar gamla överenskommelser och att det saknas lite mod och nytänkande.”

Uppfattningar om eget och andras inflytande

Sammanfattning

Tjänstemän på regional nivå uppfattas av andra grupper ha haft störst reellt inflytande över den regionala kulturplanens innehåll och utformning, även om samverkan och samråd anses ha skett med andra grupper i varierande omfattning.

Någon helt entydig uppfattning om hur införandet av kultursamverkansmodellen påverkar statens inflytande på regional kulturpolitik finns inte hos respondenterna, men en majoritet har uppfattningen att statens inflytande minskar något eller markant. Däremot är uppfattningarna genomgående att regionernas inflytande ökar till följd av modellen, liksom att kommunernas inflytande tenderar att öka.

Majoriteten av respondenterna på regional och kommunal nivå anser att kulturens betydelse inom andra samhällssektorer och politikområden endast påverkas i viss utsträckning eller i mycket liten utsträckning.

Införandet av samverkansmodellen innebär att regionerna fördelar statsbidrag till regionala kulturinstitutioner och övriga verksamheter, under förutsättning att en kulturplan utarbetats i samverkan med kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället (SFS 2010:2012). Tidigare angav regeringen i respektive nationell myndighets regleringsbrev vilka regionala institutioner som skulle ha statliga bidrag och hur mycket.

En del i enkäten syftade till att fånga förväntningar på, och uppfattningar om, olika aktörers reella inflytande över kulturplanen. Vi ville också ta reda på respondenternas uppfattningar om hur införandet av kultursamverkansmodellen påverkat inflytande från olika aktörer vad gäller bidragsfördelningen och olika kulturverksamheters innehåll och utformning.

Föga förvånande har respondentgrupperna sällan samma bild av sitt eget inflytande som andra grupper har. Tjänstemän på regional nivå uppfattas ha störst reellt inflytande över den regionala kulturplanens innehåll och utformning, även om samverkan och samråd skett med andra grupper i varierande omfattning. Den generella bilden är också att den regionala nivåns inflytande ökar över bidragsfördelning samt över kulturverksamheternas innehåll och utformning. Även kommunerna uppfattas delvis få ett ökat inflytande i flera avseenden, till exempel vad gäller kulturplanens innehåll och utformning. Bilden är mer skiftande vad gäller statens inflytande. Majoriteten av respondenterna anser att statens inflytande minskar,

men det finns även uttryck för uppfattningen att statens inflytande tvärtom ökar.

Inflytande över kulturplanens innehåll och utformning

Ett frågeblock i enkäten handlar om uppfattningar om olika aktörers inflytande över kulturplanens innehåll och utformning där frågornas utformning innebär att upplevelsen av det egna inflytandet kan jämföras med andra respondentgruppers bild av den egna gruppens inflytande.

Regionernas inflytande

Enkäten visar att tjänstemän på regional nivå uppfattas ha störst reellt inflytande över den regionala kulturplanens innehåll och utformning. Av politikerna på regional nivå anger 66 procent att tjänstemännen på den regionala nivån har ett reellt inflytande i mycket stor utsträckning och 26 procent anger i stor utsträckning. Som jämförelse kan nämnas att 48 procent av regionpolitikerna uppfattar sig själva ha inflytande i mycket stor utsträckning och 42 procent anger i stor utsträckning. Bland respondenterna på kommunal nivå har majoriteten uppfattningen att de regionala tjänstemännen har ett reellt inflytande över kulturplanen i mycket stor utsträckning (56 procent), medan 27 procent anger i stor utsträckning. De regionala tjänstemännen uppfattar själva att de har ett reellt inflytande över kulturplanen i mycket stor utsträckning (70 procent) eller i stor utsträckning (18 procent). Enligt tjänstemännen på regional nivå har dock politiker på regional nivå ett reellt inflytande över kulturplanens innehåll och utformning i mycket stor utsträckning (75 procent) och i stor utsträckning (20 procent), det vill säga ett större inflytande än politikerna själva anser sig ha.

Tabell 7. I vilken utsträckning har följande kategorier, enligt din uppfattning, haft reellt inflytande över den regionala kulturplanens utformning och innehåll?

Politiker i regionen

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	7%	32%	61%	0%	100%
Politiker	0%	10%	42%	48%	0%	100%
Tjänstemän	0%	5%	20%	75%	0%	100%
Kommun	1%	16%	39%	31%	13%	100%
Politiker	1%	22%	39%	28%	9%	100%
Tjänstemän	1%	10%	38%	34%	17%	100%
Alla respondenter	1%	14%	37%	38%	10%	100%

Tjänstemän i regionen

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	10%	22%	68%	0%	100%
Politiker	0%	8%	26%	66%	0%	100%
Tjänstemän	0%	11%	18%	70%	0%	100%
Kommun	1%	7%	27%	56%	9%	100%
Politiker	1%	8%	32%	46%	12%	100%
Tjänstemän	1%	6%	22%	64%	7%	100%
Alla respondenter	1%	8%	26%	59%	7%	100%

Kommunernas inflytande

Respondenter på den regionala nivån uppfattar generellt att såväl politiker som tjänstemän på kommunal nivå har haft ett större inflytande över kulturplanen än dessa aktörer själva uppfattar sig ha.

Majoriteten av svaren från kommunerna visar att man uppfattar sig ha haft ett reellt inflytande över planen i viss utsträckning (57 procent), medan tjänstemän och politiker på regional nivå angivit att kommunala politiker och tjänstemän i stor (41 procent) eller mycket stor utsträckning (21 procent) har haft ett reellt inflytande över kulturplanen.

Tabell 8. I vilken utsträckning har följande kategorier, enligt din uppfattning, haft reellt inflytande över kulturplanens utformning och innehåll? Svar i procent.

Politiker i kommunen

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	6%	26%	41%	21%	5%	100%
Politiker	12%	24%	36%	22%	6%	100%
Tjänstemän	0%	27%	48%	20%	5%	100%
Kommun	14%	58%	15%	5%	8%	100%
Politiker	14%	57%	17%	6%	6%	100%
Tjänstemän	14%	58%	14%	4%	9%	100%
Alla respondenter	13%	50%	21%	9%	7%	100%

Tjänstemän i kommunen

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	3%	24%	43%	24%	5%	100%
Politiker	6%	32%	36%	20%	6%	100%
Tjänstemän	0%	16%	50%	30%	5%	100%
Kommun	10%	50%	25%	9%	6%	100%
Politiker	12%	46%	26%	8%	7%	100%
Tjänstemän	8%	54%	23%	9%	6%	100%
Alla respondenter	8%	45%	29%	12%	6%	100%

Övriga grupperns inflytande²⁵

Respondenter på regional nivå uppfattar att professionella kulturskapare i stor (43 procent) eller mycket stor (10 procent) utsträckning har ett reellt inflytande över kulturplanen. Civilsamhällets företrädare uppfattas i viss utsträckning (52 procent) ha ett reellt inflytande över den regionala kulturplanen, i stor utsträckning (30 procent) och i mycket stor utsträckning (7 procent). Allt enligt de regionala företrädarna. Vad gäller inflytandet från kulturskapare, företrädare för civilsamhället och medborgare i allmänhet anger en relativt stor andel av respondenterna på kommunal nivå ingen uppfattning.²⁶

²⁵ I enkäten fanns en länk till ett dokument med definitioner av vissa begrepp. "Det civila samhället/civilsamhället" definierades i enlighet med Prop. 2009/10:55, En politik för det civila samhället.

²⁶ Se tabeller i bilaga.

Respondenternas kommentarer

Flera av kommentarerna till frågan om reellt inflytande över kulturplanens innehåll och utformning pekar på att tjänstemännen på regional nivå uppfattas ha mer inflytande än andra grupper, som exempelvis:

Detta är en process som i mycket stor utsträckning drivs av landstingets tjänstemän, utifrån deras egna mål och intressen. Politiken är svag och dåligt representerad, men har trots allt deltagit i besluten.

Medan framför allt tjänstemän på kommunal nivå ofta framför åsikten att kulturplanen i mångt och mycket är en "regional produkt", märks att tjänstemän på regional nivå haft goda ambitioner att nå kommuner, professionellt kulturliv och civilsamhälle, som exempelvis denna kommentar visar:

Vi har haft en aktiv politisk styrgrupp under hela processen och vi har tagit hänsyn till de remissvar vi fått, det underlag som kommunerna skrivit, de synpunkter våra verksamheter haft samt det som kommit fram i dialogerna. Vi har haft glädje av processen och tycker att kulturplanen har en stark förankring både bland medborgare och politiker.

Det finns också en uppfattning om att alla har haft möjlighet att delta, men att alla inte har tagit vara på de möjligheter till deltagande och inflytande som getts. En kommunal tjänsteman skriver till exempel att "chansen har funnits även på den lokala nivån men deltagandet och engagemanget [har varit] ganska svagt." En annan kommuntjänsteman kommenterar:

När det gäller kommunerna och kulturinstitutionerna så har vissa haft mycket stort inflytande medan andra haft mindre. Alla har dock haft möjlighet att delta och att yttra sig.

Kommentarerna till frågorna bekräftar också en bild som förmedlats i tidigare studier av kultursamverkansmodellen, nämligen att det många gånger har varit svårt att nå icke-offentliga aktörer.

Inflytande över bidragsfördelning

Ett frågeblock i enkäten handlar om uppfattningar om olika aktörers inflytande över bidragsfördelningen till regional och kommunal kulturverksamhet.

Statens inflytande

Uppfattningarna om hur statens inflytande över bidragsfördelningen till regional och kommunal kulturverksamhet kan komma att påverkas av samverkansmodellen är blandade. Svaren är fördelade över samtliga svarsalternativ för respondenter från både regioner och kommuner.

Som framgår av tabell 9 anser drygt 50 procent av respondenterna på regional nivå att statens inflytande över bidragsfördelningen till regional och kommunal verksamhet minskar något eller minskar markant. För politikerna på regional nivå är uppfattningen huvudsakligen att statens inflytande minskar något (50 procent) eller markant (4 procent), men såväl svarsalternativen påverkas inte (18 procent) som ökar något (16 procent) anges. De regionala tjänstemännen uppfattar att statens inflytande över bidragsgivningen minskar markant (19 procent), minskar något (35 procent), inte påverkas (21 procent) och ökar något (21 procent).

Sammanfattningsvis har de svarande på regional nivå och tjänstemännen i kommunerna uppfattningen att statens inflytande minskar något (cirka 45 procent), eller minskar markant (cirka 10 procent).

Tabell 9. Enligt din uppfattning, hur påverkar införandet av kultur-samverkansmodellen statens inflytande över bidragsfördelningen till regional och kommunal verksamhet? Svar i procent.

Statens inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	11%	42%	19%	20%	4%	4%	100%
Politiker	4%	48%	17%	19%	6%	6%	100%
Tjänstemän	19%	35%	21%	21%	2%	2%	100%
Kommun	8%	37%	20%	10%	4%	21%	100%
Politiker	7%	27%	21%	13%	5%	27%	100%
Tjänstemän	10%	46%	19%	7%	3%	15%	100%
Alla respondenter	9%	38%	20%	12%	4%	17%	100%

Regionernas inflytande

Regionernas inflytande över bidragsfördelningen till regional och kommunal kulturverksamhet bedöms – av samtliga grupper – öka till följd av införandet av kultursamverkansmodellen. Respondenterna på regional nivå anger att regionernas inflytande ökar något (50 procent) eller ökar markant (39 procent). Kommunföreträdarnas uppfattning om regionernas inflytande – och här har även politiker svarat i sådan omfattning att vi kan tolka deras svar – är att det ökar något (43 procent) eller ökar markant (35 procent). (Se tabell 10.)

Av de regionala tjänstemännen anger 50 procent att regionernas inflytande ökar markant och bland de kommunala tjänstemännen anger 39 procent att regionernas inflytande ökar markant.

Tabell 10. Enligt din uppfattning, hur påverkar införandet av kultur-samverkansmodellen regionernas inflytande över bidragsfördelningen? Svar i procent.

Regionernas inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	2%	4%	50%	39%	4%	100%
Politiker	0%	4%	4%	56%	30%	6%	100%
Tjänstemän	0%	0%	5%	43%	50%	2%	100%
Kommun	0%	1%	5%	43%	35%	15%	100%
Politiker	0%	1%	5%	44%	31%	19%	100%
Tjänstemän	0%	2%	6%	43%	39%	11%	100%
Alla respondenter	0%	1%	5%	45%	36%	12%	100%

Kommunernas inflytande

Även respondenternas bild av kommunernas inflytande är entydig: uppfattningen är att kommunernas inflytande kommer att öka. Mellan regioner och kommuner finns en skillnad såtillvida att regionerna uppfattar att kommunernas inflytande ökar mer än kommunerna själva anser. Regionföreträdarna uppfattar att kommunernas inflytande ökar något (45 procent), ökar markant (12 procent), eller inte påverkas (26 procent). Kommunföreträdarnas uppfattning är att det egna inflytandet ökar något (38 procent), inte påverkas (27 procent) eller minskar något (10 procent).

Tabell 11. Enligt din uppfattning, hur påverkar införandet av kultur-samverkansmodellen kommunernas inflytande över bidragsfördelningen? Svar i procent.

Kommunernas inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	5%	26%	45%	12%	12%	100%
Politiker	2%	10%	26%	42%	6%	14%	100%
Tjänstemän	0%	0%	25%	48%	18%	9%	100%
Kommun	4%	10%	27%	38%	3%	17%	100%
Politiker	5%	12%	23%	36%	4%	19%	100%
Tjänstemän	3%	8%	30%	41%	3%	15%	100%
Alla respondenter	3%	9%	27%	40%	5%	16%	100%

Övriga grupperns inflytande

Regionföreträdarna anger att civilsamhällets inflytande över bidragsfördelningen till regional och kommunal kulturverksamhet ökar något (40 procent), ökar markant (3 procent) eller inte påverkas (35 procent). Medborgarnas inflytande över bidragsgivningen bedöms inte påverkas (47 procent) eller öka något (31 procent).²⁷

Av kommunföreträdarna anger 36 procent att man inte har någon uppfattning i frågan om civilsamhällets eller medborgarnas inflytande över bidragsgivningen. Dessa svar tolkas därför inte vidare.

Inflytande över kulturverksamheternas innehåll och utformning

En fråga i enkäten tar upp uppfattningar om huruvida kultursamverkansmodellens införande kommer att påverka olika aktörers inflytande över innehåll och utformning av olika kulturverksamheter.

Statens inflytande

Precis som när det gäller frågan om statens inflytande över bidragsfördelningen, finns indikationer på att den dominerande uppfattningen är att statens inflytande minskar när det gäller innehåll och utformning av olika kulturverksamheter som en följd av kultursamverkansmodellens införande. Av politiker och tjänstemän på regional nivå anger 6 procent att statens inflytande minskar markant, 38 procent att det minskar något och 28 procent att det inte påverkas. Värt att notera är att 18 procent menar att inflytandet ökar något eller ökar markant, vilket innebär att bilden inte är entydig. Motsvarande mönster i svaren återfinns också bland kommunala tjänstemän.

Tabell 12. Enligt din uppfattning, hur påverkar införandet av kultursamverkansmodellen statens inflytande över innehåll och utformning av kulturverksamheter? Svar i procent.

Statens inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	6%	38%	28%	15%	3%	10%	100%
Politiker	6%	36%	22%	18%	6%	12%	100%
Tjänstemän	7%	41%	34%	11%	0%	7%	100%
Kommun	7%	35%	24%	11%	3%	19%	100%
Politiker	6%	27%	23%	16%	3%	25%	100%
Tjänstemän	8%	42%	26%	7%	3%	14%	100%
Alla responder	7%	36%	25%	12%	3%	17%	100%

²⁷ Se tabeller i bilaga.

Regionernas inflytande

Majoriteten av respondenterna är av uppfattningen att det regionala inflytandet över innehåll och utformning av olika kulturverksamheter ökar. Av respondenterna anger 46 procent att inflytandet ökar något eller ökar markant (31 procent). Det finns inga nämnvärda skillnader mellan regioner och kommuner. Noteras kan att tjänstemän i något större utsträckning än politiker uppfattar att regionernas inflytande ökar markant (cirka 35 jämfört med 25 procent).

Tabell 13. Enligt din uppfattning, hur påverkar införandet av kultur-samverkansmodellen regionernas inflytande över innehåll och utformning av kulturverksamheter? Svar i procent.

Regionernas inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	2%	7%	52%	31%	7%	100%
Politiker	0%	4%	8%	56%	24%	8%	100%
Tjänstemän	0%	0%	7%	48%	39%	7%	100%
Kommun	0%	1%	8%	45%	31%	16%	100%
Politiker	0%	1%	7%	45%	27%	20%	100%
Tjänstemän	0%	1%	9%	44%	35%	11%	100%
Alla respondenter	0%	1%	8%	46%	31%	14%	100%

Respondenterna överlag har även uppfattningen att kommunernas inflytande över bidragsfördelningen ökar, om än inte lika tydligt som det regionala inflytandet. Det finns inga betydande skillnader mellan regioner och kommuner. Det vanligaste svaret är ökar något (45 procent), följt av påverkas inte (25 procent).

Tabell 14. Enligt din uppfattning, hur påverkar införandet av kultursamverkansmodellen kommunernas inflytande över innehåll och utformning av olika kulturverksamheter? Svar i procent.

Kommunernas inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	2%	21%	49%	12%	15%	100%
Politiker	2%	4%	22%	46%	10%	16%	100%
Tjänstemän	0%	0%	20%	52%	14%	14%	100%
Kommun	2%	8%	26%	44%	4%	16%	100%
Politiker	2%	10%	23%	39%	5%	21%	100%
Tjänstemän	1%	7%	29%	49%	2%	12%	100%
Alla respondenter	1%	7%	25%	45%	5%	16%	100%

Kulturens betydelse för andra samhällssektorer och politikområden

I enkäten fanns även en fråga om i vilken utsträckning respondenterna anser att införandet av kultursamverkansmodellen bidrar till att lyfta fram kulturens betydelse inom andra samhällssektorer och politikområden i den region där de själva är verksamma. Det stora flertalet av respondenterna i både regioner (49 procent) och kommuner (50 procent) anser att kulturens betydelse inom andra samhällssektorer och politikområden påverkas i viss utsträckning genom införandet av kultursamverkansmodellen.

På denna fråga framträder emellertid en tydlig skillnad mellan respondenterna i regionerna och kommunerna. I regionerna tror man i högre grad än i kommunerna att kulturen kommer in på andra områden som en konsekvens av kultursamverkansmodellen. I regionerna anger 40 procent av respondenterna att de anser att kultursamverkansmodellen bidrar i stor eller mycket stor utsträckning till att kulturen får betydelse inom andra samhällssektorer eller politikområden. I kommunerna anser 15 procent av respondenterna samma sak.

Skillnaden blir ännu tydligare om man enbart ser på tjänstemännens svar. Av de regionala tjänstemännen tror 45 procent att kulturen kommer att påverka andra samhällssektorer och politikområden i stor eller mycket stor utsträckning, vilket kan jämföras med 15 procent av de kommunala tjänstemännen. Resultatet kan även sättas i relation till att 21 procent av de kommunala tjänstemännen anser att kulturen i mycket liten utsträckning kommer att påverka andra samhällssektorer och politikområden medan endast 7 procent av de regionala tjänstemännen tror detsamma. I detta sammanhang ska det dock noteras att 17 procent av respondenterna i kommunerna inte har någon uppfattning i frågan.

Tabell 15. I vilken utsträckning anser du att införandet av kultursamverkansmodellen bidrar till att lyfta fram kulturens betydelse också inom andra samhällssektorer/politikområden i den region där du är verksam?

	I mycket liten utsträckning	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	9%	49%	26%	14%	3%	100%
Politiker	10%	52%	24%	10%	4%	100%
Tjänstemän	7%	45%	27%	18%	2%	100%
Kommun	19%	50%	13%	2%	17%	100%
Politiker	16%	47%	12%	3%	22%	100%
Tjänstemän	21%	51%	13%	2%	12%	100%
Alla respondenter	16%	49%	15%	5%	14%	100%

Respondenternas kommentarer

I kommentarerna till denna fråga märks att det på regional nivå i mångt och mycket finns en uppfattning om att kulturfrågorna tas i beaktande även inom andra områden. En politiker på regional nivå uttrycker det såhär: ”Vi har redan sett exempel på detta, t ex i remissrundan för den regionala utvecklingsplanen.” En tjänsteman skriver: ”Kulturen har genom arbetet med kulturplanen blivit central i regionens utvecklingsarbete.”

Kommunala politikerna och tjänstemäns kommentarer på denna fråga uttrycker mer skepsis, både till att det sker tvärsektoriella initiativ och till att det i så fall skulle vara en konsekvens av kultursamverkansmodellen. Här finns också röster som menar och att det inte självklart gynnar kulturen: ”Den ekonomiska aspekten på kultur kommer att öka på bekostnad av uttryck och variation.”

Samverkan

Sammanfattning

Enkäten visar att majoriteten av respondenterna på regional och kommunal nivå uppfattar att samverkan ökar på samtliga nivåer som en konsekvens av kultursamverkansmodellen. Resultaten pekar också mot att respondenterna – framför allt i regionerna – uppfattar att samverkan och införandet av samverkansmodellen leder till ökat kulturutbud och ökad kvalitet i kulturen.

Samtidigt är det viktigt att påpeka att bilden inte är entydig. Mellan en fjärdedel och en tredjedel av respondenterna i regioner såväl som kommuner anser att kulturens kvalitet inte påverkas av samverkansmodellen. Bilden är inte heller entydigt positiv när det gäller uppfattningen om modellens påverkan på kulturutbudet.

En central del i kultursamverkansmodellen handlar om att åstadkomma samverkan kring kulturpolitiska frågor mellan olika aktörer. I enkäten ställdes därför flera frågor om uppfattningar kring samverkan mellan olika grupper: mellan stat och region, mellan den region där man själv verkar och andra regioner, mellan region och kommun samt mellan kommuner. Av svaren framgår att tjänstemän och politiker på regional och kommunal nivå tror att samverkan kommer att öka på samtliga nivåer som ett resultat av samverkansmodellens införande. Överlag uppfattar respondenterna i regionerna att samverkan kommer att öka i större omfattning än respondenterna i kommunerna anger. Likaså anser tjänstemännen på regional respektive kommunal nivå i något större utsträckning än politikerna att samverkan kommer att öka.

Samverkan mellan stat och region

Respondenterna i regionerna har i högre grad än respondenterna i kommunerna uppfattningen att samverkan mellan stat och region ökar genom samverkansmodellen (67 procent respektive 40 procent). Även om majoriteten av respondenterna i regionerna uppfattar att samverkan mellan stat och region ökar så anger också 20 procent av respondenterna att samverkan inte påverkas av kultursamverkansmodellen.

I regionerna är tjänstemännen i högre utsträckning än politikerna av uppfattningen att samverkan mellan stat och region ökar (75 respektive 60 procent). Detsamma gäller för kommunerna där 45 procent av de svarande tjänstemännen respektive 35 procent av politikerna anser att samverkan ökar. Viktigt att notera är dock att en tredjedel av respondenterna på kommunal nivå inte har någon uppfattning i denna fråga vilket gör kommunernas svar svårtolkade, det vill säga, vi vet inte i vilken grad de som svarat är representativa för kommunerna.

Tabell 16. Hur påverkar, enligt din uppfattning, införandet av kultur-samverkansmodellen samverkan mellan regionen och staten? Svar i procent.

Mellan regionen och staten

	Samverkan minskar	Samverkan påverkas inte	Samverkan ökar	Ingen uppfattning	Totalt
Region	4%	20%	67%	9%	100%
Politiker	8%	20%	60%	12%	100%
Tjänstemän	0%	20%	75%	5%	100%
Kommun	12%	16%	40%	31%	100%
Politiker	14%	18%	35%	33%	100%
Tjänstemän	10%	15%	45%	29%	100%
Alla respondenter	10%	17%	46%	26%	100%

Samverkan mellan region och kommun

Det finns en tydlig uppfattning om att samverkan kommer att öka mellan regionerna och dess kommuner. Av respondenterna på regional nivå anser 89 procent att samverkan ökar mellan regionen och kommunerna, medan 69 procent av respondenterna på kommunal nivå anser att denna samverkan kommer att öka. Noteras kan att tjänstemännen i regionerna i något högre grad är av uppfattningen att samverkan kommer att öka än politikerna (95 respektive 84 procent). Detsamma gäller även på kommunal nivå där 81 procent av tjänstemännen anser att samverkan kommer att öka, medan 67 procent av politikerna är av uppfattningen att samverkan ökar.

Tabell 17. Hur påverkar, enligt din uppfattning, införandet av kultur-samverkansmodellen samverkan mellan regionen och kommuner? Svar i procent.

Mellan regionen och kommuner

	Samverkan minskar	Samverkan påverkas inte	Samverkan ökar	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	5%	89%	4%	100%
Politiker	2%	6%	84%	8%	100%
Tjänstemän	0%	5%	95%	0%	100%
Kommun	3%	15%	69%	13%	100%
Politiker	5%	11%	65%	19%	100%
Tjänstemän	2%	18%	72%	8%	100%
Alla respondenter	3%	13%	73%	11%	100%

Samverkan mellan regioner

På regional nivå finns en tydlig uppfattning om att samverkan kommer att öka mellan regioner. Av de regionala tjänstemännen anser 82 respektive 56 procent av de regionala politikerna att samverkan kommer att öka mellan den egna regionen och andra regioner. Omkring en fjärdedel av respondenterna på regional nivå är dock av uppfattningen att samverkan mellan regioner inte kommer att påverkas av kultursamverkansmodellen.

Närmare 40 procent av respondenterna på kommunal nivå har ingen uppfattning om samverkan ökar eller minskar mellan regionerna. Bland dem som har svarat på frågan är bilden av samverkan inte entydig, men tendensen är delvis positiv, 36 procent anger att de tror att samverkan ökar.

Tabell 18. Hur påverkar, enligt din uppfattning, införandet av kultursamverkansmodellen samverkan mellan regionen och andra regioner? Svar i procent.

Mellan regionen och andra regioner

	Samverkan minskar	Samverkan påverkas inte	Samverkan ökar	Ingen uppfattning	Totalt
Region	2%	23%	68%	6%	100%
Politiker	2%	32%	56%	10%	100%
Tjänstemän	2%	14%	82%	2%	100%
Kommun	8%	28%	27%	37%	100%
Politiker	8%	28%	29%	36%	100%
Tjänstemän	9%	28%	26%	38%	100%
Alla respondenter	7%	27%	36%	30%	100%

Samverkan mellan kommuner

Majoriteten av respondenterna på regional och kommunal nivå har uppfattningen att samverkan mellan kommuner kommer att öka. Värt att notera är att respondenterna i regionerna i högre utsträckning än respondenterna i kommunerna är av uppfattningen att samverkan mellan kommuner ökar (67 respektive 54 procent). Samtidigt är inte bilden helt entydig. I kommunerna anser 25 procent av respondenterna att samverkan mellan kommunerna inte påverkas av införandet av kultursamverkansmodellen, vilket kan jämföras med att 16 procent av respondenterna i regionerna anser att samverkan inte påverkas.

På både regional och kommunal nivå anser tjänstemännen i högre utsträckning än politikerna att samverkan ökar.

Tabell 19. Hur påverkar, enligt din uppfattning, införandet av kultur-samverkansmodellen samverkan mellan kommuner i regionen? Svar i procent.

Mellan kommuner i regionen

	Samverkan minskar	Samverkan påverkas inte	Samverkan ökar	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	16%	67%	16%	100%
Politiker	2%	22%	58%	18%	100%
Tjänstemän	0%	9%	77%	14%	100%
Kommun	4%	25%	54%	17%	100%
Politiker	5%	24%	48%	23%	100%
Tjänstemän	2%	27%	58%	13%	100%
Alla respondenter	3%	23%	57%	17%	100%

Respondenternas kommentarer

Även i de öppna kommentarerna som respondenterna lämnat på frågorna om samverkan mellan olika aktörer märks den överlag positiva inställningen till samverkan och den dominerande uppfattningen att samverkan ökar. En tjänsteman på regional nivå skriver:

Samverkan med staten har fungerat bra även tidigare. Det kommer den att göra även framöver, men på ett annat sätt. Samverkan med kommuner och andra regioner har ökat markant.

Men här finns också kritiska röster. En politiker på regional nivå menar att kultursamverkansmodellen inte har lett till någon ökning av samverkan annat än marginellt. En politiker på kommunal nivå menar att: "Det är inte frågan om samverkan. Vi skickar in en ansökan, staten beslutar." En tjänsteman på kommunal nivå menar att samverkan i detta sammanhang främst innebär "rättning i ledet", en annan påpekar att regionerna nu ska konkurrera om statens pengar och att det kan motverka samverkan. Ytterligare en är också inne på att samverkan inte självklart är positivt:

Frågan är hur samverkan definieras och när den anses vara lyckad. Oerhört viktigt att hitta samspel mellan residenskommun med stark kulturell infrastruktur och övriga kommuner utan att bli slagpåsedebatt.

Flera kommentarer gör snarare gällande att det är svårt att säga redan nu om samverkan ökar, men att man hoppas att så kommer att ske.

Ökat inslag av samverkan – större kulturutbud?

I enkäten ställdes även frågor om hur respondenterna uppfattar att kulturutbud respektive kvalitet i kulturutbudet kan påverkas till följd av att

samverkan ökar. Överlag är respondenterna i regionerna i högre utsträckning än respondenterna i kommunerna av uppfattningen att kulturutbudet ökar som en konsekvens av ökad samverkan.

På frågan om ett ökat inslag av samverkan kan leda till ett ökat utbud av kultur är 50 procent av respondenterna i regionerna av uppfattningen att kulturutbudet ökar i stor eller i mycket stor utsträckning. Respondenterna i kommunerna är inte i lika hög grad som respondenterna i regionerna av uppfattningen att ökad samverkan leder till ökat kulturutbud. Av respondenterna i kommunerna anser 37 procent att ökad samverkan kan leda till ökat kulturutbud i stor eller mycket stor utsträckning medan 43 procent anser att det endast påverkas i viss utsträckning och 6 procent i mycket liten utsträckning. I denna fråga delar tjänstemän och politiker överlag uppfattning. Emellertid finns tendenser till att regionala politiker är mindre benägna att anse att kulturutbudet ökar som följd av ökad samverkan än regionala tjänstemän.

Även om majoriteten är av uppfattningen att kulturutbudet ökar till följd av ökad samverkan, så är bilden inte helt entydig. I regionerna anser 37 procent av respondenterna att ökad samverkan i viss utsträckning leder till ökat kulturutbud och 6 procent anser att kulturutbudet endast ökar i mycket liten utsträckning.

Tabell 20. I vilken utsträckning kan ett ökat inslag av samverkan leda till ett ökat utbud av kultur i regionen? Svar i procent.

	I mycket liten utsträckning	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	6%	37%	36%	14%	6%	100%
Politiker	10%	40%	36%	10%	4%	100%
Tjänstemän	2%	34%	36%	18%	9%	100%
Kommun	6%	49%	29%	8%	9%	100%
Politiker	6%	48%	30%	6%	10%	100%
Tjänstemän	7%	49%	28%	9%	7%	100%
Alla respondenter	6%	46%	30%	9%	8%	100%

Respondenternas kommentarer

De respondenter som har kommenterat denna fråga uttrycker i mångt och mycket att de hoppas att ökad samverkan verkligen kommer att ske och att detta i sin tur kommer att leda till ökat utbud. En kommentar från en kommunal tjänsteman kan sägas vara representativ: ”En from förhoppning är att samverkan leder till samordning och på så sätt ett ökat utbud.”

Några regionala politiker lyfter fram att det till syvende och sist handlar om ekonomi – samverkan är inte heller gratis. Bland tjänstemän på regional nivå är kommentarerna blandade. En person menar att samverkan, om den är rätt utförd, kan få stor betydelse men att det betyder att etablerade verksamheter måste våga ”lämna över stafettpipen till mindre/nyare/argare aktörer”. En tjänsteman på regional nivå menar att samverkan mellan regioner kan vara avgörande för att man ska kunna genomföra kostnadskrävande kulturaktiviteter, men att detta inte är något nytt som kommit med modellen. En tredje tjänsteman konstaterar rationellt: ”Samarbete mellan regionerna vad gäller turnéstöd till exempel bör leda till ett utökat kulturutbud.”

Kultursamverkansmodellens påverkan på kulturens kvalitet²⁸

I enkäten fanns också en fråga om hur man bedömer att kulturens kvalitet påverkas av införandet av kultursamverkansmodellen. Svaren skiljer sig något åt. Av respondenterna i regionerna tror en majoritet att kvaliteten kommer att öka något (52 procent) eller öka avsevärt (10 procent). I kommunerna är svaren mer försiktigt positiva, där tror 39 procent att kvaliteten kommer att öka något, medan endast 2 procent tror att den kommer att öka avsevärt. Runt en fjärdedel av respondenterna i kommunerna har emellertid ingen uppfattning i denna fråga, varför deras svar bör tolkas med viss försiktighet.

Det ska också noteras att mellan en femtedel och en tredjedel av respondenterna i regioner och kommuner anser att kulturens kvalitet inte påverkas. Bilden är därför inte entydigt positiv.

Det finns ingen större skillnad i uppfattningen mellan politiker och tjänstemän även om tjänstemännen tenderar att i något större utsträckning ha uppfattningen att kulturens kvalitet ökar genom kultursamverkansmodellens införande.

²⁸ Begreppet kvalitet definierades inte i enkäten. Respondenterna fick således utgå från sin egen syn på kvalitet när de besvarade dessa frågor.

Tabell 21. Hur bedömer du att kulturens kvalitet generellt sett kommer att påverkas av kultursamverkansmodellens införande i den region där du är verksam? Svar i procent.

	Minska avsevärt	Minska något	Påverkas inte	Öka något	Öka avsevärt	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	2%	24%	52%	10%	11%	100%
Politiker	2%	2%	28%	46%	12%	10%	100%
Tjänstemän	0%	2%	20%	59%	7%	11%	100%
Kommun	0%	4%	33%	39%	2%	23%	100%
Politiker	1%	4%	29%	37%	2%	28%	100%
Tjänstemän	0%	4%	36%	40%	2%	18%	100%
Alla respondenter	0%	4%	31%	42%	4%	20%	100%

Respondenternas kommentarer

Kommentarerna på frågan om hur kulturens kvalitet kommer att påverkas av kultursamverkansmodellens införande varierar. Några menar att kulturens kvalitet inte har med kultursamverkansmodellen att göra, utan handlar om vilka beslut regionen fattar. Andra pekar på att det avgörande är vilka resurser som satsas på kulturen. Några framhåller samverkans inneboende positiva kraft och menar att ökad samverkan – vilket utmärker modellen – alltid leder till ökad kvalitet. Ytterligare andra uttrycker snarare en förhoppning om att kultursamverkansmodellen kommer att leda till att även kvaliteten i kulturen ökar: ”Engagemanget för kulturfrågorna har ökat både på kommunal och regional nivå, varför jag också tror att det kan bidra till en kvalitetshöjning.”

Bidragsfördelning och samlad finansiering

Sammanfattning

Enkätsvaren visar att införandet av kultursamverkansmodellen förväntas leda till mycket begränsade omfördelningar av statsbidrag mellan regionerna. En majoritet av respondenterna på både regional och kommunal nivå upplever att det i viss utsträckning finns möjligheter att göra regionala prioriteringar och förändringar i fördelningen av de statliga bidragen till regional kulturverksamhet.

Ganska blygsamma förväntningar på en förändrad omfattning av icke-offentlig finansiering kan urskiljas i svaren. Av de öppna svaren framgår att många anser att en eventuell förändring av icke-offentlig finansiering drivs av andra faktorer och krafter än införandet av kultursamverkansmodellen. De administrativa kostnaderna tros komma att öka på regional nivå, främst tjänstemännen lyfter fram denna risk.

Kultursamverkansmodellens införande innebär en förändring i bidragsordningen för hur staten fördelar bidrag till regional kulturverksamhet. Därför avsattes ett block i enkäten för frågor som gällde dels förväntningar om eventuella förändringar i den samlade finansieringen av regionala kulturverksamheter, dels uppfattningar om hur användningen av statsbidrag och andra offentliga bidrag eventuellt skulle kunna förändras.

I detta avsnitt redovisar vi även enkätresultaten när det gäller frågor om kultursamverkansmodellens administrativa kostnader.

Statlig omfördelning mellan regioner

Svarande i regionerna uttrycker uppfattningen att samverkansmodellen i viss utsträckning kommer att leda till omfördelningar av statliga anslag till kultur mellan regioner på tre till fem års sikt (63 procent). Samtidigt anger 27 procent att så förväntas ske i mycket liten utsträckning. Skillnaden gentemot respondenterna i kommunerna handlar i första hand om att dessa i större utsträckning saknar uppfattning (20 procent).

Tabell 22. I vilken utsträckning tror du att införandet av kultur-samverkansmodellen kommer att leda till omfördelningar av statliga anslag till kultur mellan regioner på tre till fem års sikt? Svar i procent.

	I mycket liten utsträckning	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	27%	63%	5%	3%	2%	100%
Politiker	28%	58%	6%	4%	4%	100%
Tjänstemän	25%	68%	5%	2%	0%	100%
Kommun	28%	43%	9%	1%	20%	100%
Politiker	25%	41%	12%	1%	21%	100%
Tjänstemän	30%	44%	6%	1%	18%	100%
Alla respondenter	28%	47%	8%	2%	16%	100%

Regionala prioriteringar

I avsnittet om inflytande ovan konstaterades att respondenterna på regional nivå förväntar sig att regionernas inflytande över bidragsfördelningen kommer att öka något (50 procent) eller markant (39 procent). Enkäten innehåller även två frågor om regionala prioriteringar i fördelningen av de statliga bidragen i samverkansmodellen. Den första gällde i vilken utsträckning respondenten upplever att den egna regionen kommer att *ha möjlighet* att göra egna prioriteringar och den andra frågan handlar om hur man bedömer möjligheterna att den egna regionen *faktiskt* kommer att utnyttja möjligheten att göra egna prioriteringar.

Inga egentliga skillnader finns i fördelningen av svaren på svarsalternativ mellan de olika respondentkategorierna. De regionala tjänstemännen är något mer positiva än de regionala politikerna, det vill säga att de ser något större möjligheter att göra egna prioriteringar.

Merparten av respondenterna på regional nivå uttrycker uppfattningar om att regionen i viss utsträckning (59 procent), följt av i mycket liten utsträckning (21 procent) kommer att ha möjlighet att göra egna prioriteringar i fördelningen av de statliga anslagen inom samverkansmodellen. Mönstret är detsamma för kommunerna där uppfattningen i viss utsträckning och i mycket liten utsträckning angivits av 50 respektive 21 procent av respondenterna.

Tabell 23. I vilken utsträckning upplever du att regionen där du är verksam har/kommer att ha möjlighet att göra egna prioriteringar i fördelningen av de statliga medlen i kultursamverkansmodellen? Svar i procent.

	I mycket liten utsträckning	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	21%	59%	11%	6%	3%	100%
Politiker	30%	54%	8%	6%	2%	100%
Tjänstemän	11%	64%	14%	7%	5%	100%
Kommun	21%	50%	15%	3%	11%	100%
Politiker	18%	48%	16%	4%	15%	100%
Tjänstemän	25%	52%	15%	2%	7%	100%
Alla respondenter	21%	52%	14%	4%	9%	100%

Det finns ingen anmärkningsbar skillnad mellan svaren på denna fråga och hur respondenterna uppfattar att den egna regionen faktiskt kommer att utnyttja möjligheten att göra egna prioriteringar. Vad gäller att faktiskt utnyttja möjligheterna är svaren fördelade på ett likvärdigt sätt för både regioner och kommuner.²⁹

Respondenternas kommentarer

Politiker på regional nivå uttrycker i kommentarerna till dessa frågor att det är mycket svårt att göra några stora omprioriteringar på regional nivå. Stora omprioriteringar skulle drabba institutionerna som behöver tid för att förändras och vars verksamhet har stark förankring i det regionala kulturlivet. Däremot kan man göra förändringar gällande mindre aktörer – det kan innebära stora förändringar för dem men eftersom de är så små märks det inte nämnvärt i ett större perspektiv. Några menar också att anledningen till att de inte tror att man i regionen kommer att göra några stora förändringar är att statens styrning fortfarande är så stark. Tjänstemännen i regionerna är inne på samma spår. En skriver: “Det är alldeles för låst genom att uppräknings av kofferten blir så liten årligen och att merparten av medlen är destinerade till institutioner med många anställda vilka oftast har en mycket god verksamhet.”

Politiker på kommunal nivå skriver även de i sina kommentarer att de mesta av medlen som fördelas via kultursamverkansmodellen är uppbundna i stora kulturinstitutioner, vilket gör att det är svårt att göra några stora omprioriteringar. Tjänstemännen i kommunerna nämner i stor utsträckning samma problematik:

²⁹ Se tabeller i bilaga.

För att omfördela statliga medel måste tuffa politiska beslut tas i regionerna. Gör man inte det ligger ju allra största delen av pengarna fast i kulturinstitutionerna.

Här finns även några respondenter – både på regional och på kommunal nivå – som tar upp andra synsätt. En tjänsteman på regional nivå skriver:

Jag förstår inte frågan. Statens medel går till regionen för kulturplanen. Fördelningen mellan verksamheterna görs av regionen.

Kommentaren ger intryck av att respondenten vet att frågan om huruvida regionerna på lite sikt kommer att våga göra egna omprioriteringar är omdiskuterad, men samtidigt åsikten att eftersom det inte finns några formella hinder så borde det inte vara något problem. En tjänsteman på kommunal nivå skriver:

En profilering av regionen bör göras. Det kan ta tid, men måste göras för att regionerna ska överleva.

I denna sista kommentar antyds en förväntan på att den regionala kulturens finansiering alltmer kommer att bero på regionens politiska vilja och förmåga framöver. Den synliggör också kultursamverkansmodellens plats i ett större sammanhang, som kan komma att göra sig påmint inom ett antal år. Flera regionbildningar kan komma att ske, och i så fall förändras spelplanen för den regionala kulturen.

Tänkbara omprioriteringar

I en öppen fråga ombads respondenterna ge sin syn på vad som kan komma att prioriteras högre i den region där man själv är verksam. Samtliga områden som stipuleras i förordningen nämns av alla kategorier svarande, med undantag för regional enskild arkivverksamhet och främjande av hemslojd. Kultur för och med barn och unga, som ju inte är ett eget område i förordningen, omnämns något oftare än andra verksamheter. Även kulturarv nämns ofta, utan att närmare preciseras.

Det går inte att se något direkt mönster i svaren från politiker på regional nivå. Detsamma gäller svaren från tjänstemän på denna nivå. Vissa respondenter utgår från sina egna förhoppningar, medan andra hänvisar till vad som står i planen. Ofta listar man flera områden samtidigt.

Bland respondenter på kommunal nivå uttrycker många förväntningar på att institutionerna på länets centralort kommer att prioriteras, och bland politiker på kommunal nivå uttrycks detta ofta som en farhåga snarare än som en förhoppning. Det finns också röster på kommunal nivå (både bland politiker och bland tjänstemän) som tvärtom uttrycker oro för att

institutionernas verksamheter urholkas om geografisk spridning av kultur prioriteras. Andra tror eller hoppas att spridning av kultur i hela länet kommer att prioriteras, och flera av dem som förväntar sig eller hoppas på det vill också gärna se fler satsningar på "bred" kultur utanför de stora institutionerna och städerna. Många av de svarande kommunpolitikerna anger också att de inte har någon uppfattning i frågan. I svaren från personer verksamma på regional nivå framtonar inte samma motsättning mellan satsningar på de regionala kulturinstitutionerna å ena sidan och bred kultur i hela länet å andra sidan.

Tvärsektoriella perspektiv lyfts inte fram uttryckligen i dessa svar, men samverkan mellan olika aktörer där näringslivet kan vara en av flera parter anges relativt ofta som ett område som kommer att prioriteras.

Enkäten innehåller också en fråga om vad som kan tänkas komma att prioriteras lägre i den egna regionen. Åtskilliga av politikerna på regional nivå besvarar denna fråga med att de inte vet eller att det är svårbedömt. Även här spretar svaren från dem som anger ett eller flera områden som de tror kan komma att prioriteras lägre. Som exempel kan nämnas att någon anger att de fasta institutionerna kommer att prioriteras lägre till förmån för konsulentverksamheten, en annan att de fria aktörerna kommer att få det kärvare och en tredje att ingenting kommer att prioriteras lägre.

Liksom när det gäller många andra frågor svarar en betydande del av politikerna på kommunal nivå att de saknar uppfattning i denna fråga. Flera av dem lämnar svar som rör kulturen i kommuner utanför centralorten: "De kommuner som inte har någon institution" eller "De mindre kommunerna i behov av kulturellt stöd". Några bedömer att institutionerna kommer att prioriteras lägre. Svaren från tjänstemän på kommunal nivå är liknande, många avstår från att svara eller svarar att de saknar uppfattning i frågan. En del tror att institutionerna kommer att prioriteras lägre medan andra tror att det är kulturen i de små kommunerna, breddkultur, ideell kultur eller eget kulturutövande som kommer att få stryka på foten.

Administrativa kostnader

I Kulturanalys första utvärdering av samverkansmodellen konstateras att modellen är tidskrävande och kräver stora administrativa resurser.³⁰ Mot den bakgrunden ställdes även frågor om uppfattningar om hur införandet av modellen påverkar de administrativa kostnaderna i den verksamhet där respondenterna arbetar.

Det finns skillnader i uppfattning mellan regionala politiker och tjänstemän såtillvida att politikerna anger en större spännvidd i uppfattning om hur de

³⁰ Myndigheten för kulturanalys 2012.

administrativa kostnaderna på regional nivå kan komma att utvecklas. Det vanligaste svaret bland regionala politiker är ökar något (38 procent) följt av påverkas inte (22 procent). Tjänstemännen på regional nivå förväntar sig avsevärt ökande (41 procent) eller något ökande (36 procent) administrativa kostnader.

De kommunala tjänstemännen har uppfattningen att de administrativa kostnaderna i kommunerna inte påverkas (46 procent) eller kommer att öka något (28 procent). Kommunala politiker uppger att de förväntar sig att de administrativa kostnaderna inte påverkas (32 procent) eller att de inte har någon uppfattning i frågan (30 procent).

Tabell 24. Enligt din uppfattning, hur påverkas de administrativa kostnaderna för kulturverksamhet när kultursamverkansmodellen införs på den nivå där du arbetar? Svar i procent.

Kostnaderna kommer att...

	minska avsevärt	minska något	påverkas inte	öka något	öka avsevärt	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	7%	18%	37%	28%	9%	100%
Politiker	0%	12%	22%	38%	16%	12%	100%
Tjänstemän	2%	2%	14%	36%	41%	5%	100%
Kommun	1%	8%	40%	26%	2%	23%	100%
Politiker	1%	9%	32%	24%	3%	30%	100%
Tjänstemän	1%	6%	46%	28%	2%	17%	100%
Alla respondenter	1%	8%	35%	29%	8%	20%	100%

Respondenternas kommentarer

I kommentarerna till frågorna utmärker sig, föga förvånande, de regionala politikerna och framför allt tjänstemännen, som har tydliga uppfattningar om förväntad utveckling. En tjänsteman skriver till exempel: ”Det är orimligt att klara en kultursamverkansmodell bra utan ökade kostnader, såväl personellt som samordnande.”

Från kommunernas sida lyfter vissa politiker och tjänstemän fram att det är svårt att möta den ökade arbetsbelastningen på grund av resursbrist. Andra uttrycker att ingenting nämnvärt förändrats på kommunal nivå sedan modellen införts. Några menar till och med att samverkan kan leda till att arbetet effektiviseras och att man därmed sparar in på de administrativa kostnaderna.

Offentlig finansiering

Myndigheten för kulturanalys har även i uppgift att analysera kulturens samlade finansiering. Därför innehåller enkäten frågor om förväntningar på förändringar i samlad finansiering av regionala kulturverksamheter. En

fråga handlar om att bedöma hur införandet av kultursamverkansmodellen kommer att påverka omfattningen av den *totala* offentliga finansieringen av kultur på tre till fem års sikt i den egna regionen.

Det vanligaste svaret från regionerna är något mer (45 procent), följt av ingen skillnad (29 procent). Tjänstemännen på regional nivå anger uppfattningen något mer och ingen skillnad (52 respektive 18 procent). Motsvarande uppgifter för politikerna på regional nivå är 38 procent och 38 procent. Det vanligaste svaret från de kommunala tjänstemännen är ingen skillnad (40 procent), följt av något mer (33 procent). De kommunala tjänstemännens uppfattningar överensstämmer i stort med de regionala politikernas uppfattningar. En förhållandevis hög andel av kommunpolitikerna – 25 procent – saknar uppfattning i frågan.

Tabell 25. Hur bedömer du att införandet av kultursamverkansmodellen kommer att påverka omfattningen av den totala offentliga finansieringen av kultur på tre till fem års sikt i den region där du är verksam? Svar i procent.

Offentlig finansiering av kultur totalt

	Mycket mindre	Något mindre	Ingen skillnad	Något mer	Mycket mer	Ingen uppfattning	Totalt
Region	2%	7%	29%	45%	5%	12%	100%
Politiker	2%	4%	38%	38%	6%	12%	100%
Tjänstemän	2%	11%	18%	52%	5%	11%	100%
Kommun	3%	10%	36%	28%	1%	22%	100%
Politiker	5%	15%	32%	22%	1%	25%	100%
Tjänstemän	1%	6%	40%	33%	1%	20%	100%
Alla respondenter	3%	10%	34%	32%	2%	20%	100%

På regional nivå är respondenternas bedömningar av eventuella förändringar i omfattningen av statlig finansiering blandade. Det vanligaste svaret är ingen skillnad (35 procent), följt av något mer (30 procent) och något mindre (23 procent).

Tabell 26. Hur bedömer du att införandet av kultursamverkansmodellen kommer att påverka omfattningen av den statliga finansieringen på tre till fem års sikt i den region där du är verksam? Svar i procent.

Statliga medel

	Mycket mindre	Något mindre	Ingen skillnad	Något mer	Mycket mer	Ingen uppfattning	Totalt
Region	3%	23%	35%	30%	1%	7%	100%
Politiker	6%	22%	38%	26%	2%	6%	100%
Tjänstemän	0%	25%	32%	34%	0%	9%	100%
Kommun	5%	14%	35%	24%	1%	22%	100%
Politiker	7%	17%	32%	21%	0%	22%	100%
Tjänstemän	3%	11%	37%	26%	1%	21%	100%
Alla respondenter	5%	16%	35%	25%	1%	18%	100%

Både regioner och kommuner har tydligare uppfattningen att kultursamverkansmodellens införande får positiva effekter på omfattningen av regional finansiering. Majoriteten av politikerna på regional nivå förväntar sig något mer eller mycket mer regionala pengar till kultur (68 respektive 6 procent). Motsvarande resultat för de regionala tjänstemännen är 57 respektive 16 procent, alltså något mer positiva förväntningar. De kommunala tjänstemännen svarar ingen skillnad (39 procent) och något mer (38 procent).

Tabell 27. Hur bedömer du att införandet av kultursamverkansmodellen kommer att påverka omfattningen av regional finansiering av kultur på tre till fem års sikt i den region där du är verksam? Svar i procent.

Regionala medel

	Mycket mindre	Något mindre	Ingen skillnad	Något mer	Mycket mer	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	2%	17%	63%	11%	7%	100%
Politiker	0%	2%	16%	68%	6%	8%	100%
Tjänstemän	0%	2%	18%	57%	16%	7%	100%
Kommun	1%	6%	35%	36%	2%	20%	100%
Politiker	1%	10%	30%	34%	3%	22%	100%
Tjänstemän	1%	2%	39%	38%	2%	18%	100%
Alla respondenter	0%	5%	31%	42%	4%	17%	100%

Svaren om förväntningarna på kommunal finansiering domineras genomgående av ingen skillnad och ingen uppfattning i samtliga respondent-kategorier.³¹

Respondenternas kommentarer

Kommentarerna till frågorna om offentlig finansiering visar att själva införandet av modellen i sig självt inte innebär några höga förväntningar om nya offentliga medel, även om flera kommentarer antyder en vilja att satsa på kultur hos både regioner och kommuner. Det handlar snarare om en fortsatt kamp om knappa offentliga resurser i konkurrens med dels andra regioner inom modellen, dels andra intressen inom den egna regionen. I några fall finns även generella sparbetning. Om det skulle bli mera pengar så är uppfattningen att den allmänna ekonomiska utvecklingen är av större betydelse än själva införandet av kultursamverkansmodellen.

Däremot ser flera respondenter att risken för att det blir mindre offentliga medel till kultur kan hänga ihop med kultursamverkansmodellens införande. Man resonerar som så, att i och med modellens införande och i och med att staten hittills har gjort blygsamma generella uppräknings av anslaget, skjuts ansvaret över på regionerna som endast delvis kan täcka upp för de urholkade statliga anslagen. En regional tjänsteman skriver till exempel:

Uppräkning är ett stort problem, och innebär i praktiken en minskning av anslag från år till år. Regionen har inledningsvis satsat men staten har inte svarat upp. På sikt skulle det kunna leda till en minskning även av de regionala anslagen.

Icke-offentlig finansiering

I enkäten ombads respondenterna ange sin bedömning av kultursamverkansmodellens påverkan på omfattningen av icke-offentlig finansiering på tre till fem års sikt i den egna regionen.

De regionala företrädarna har i markant högre utsträckning en uppfattning i frågan om eventuell förändring i icke-offentlig finansiering, 34 procent av kommunföreträdarna har ingen uppfattning. Politiker och tjänstemän på regional nivå förväntar sig mer (41 procent) eller ingen skillnad (39 procent) i icke-offentlig finansiering i den egna regionen på tre till fem års sikt.

Det genomgående vanligaste svaret om förväntningar på förändringar i icke-offentlig finansiering genom avgifter och biljettförsäljning, sponsring och ideellt arbete är ingen skillnad. Ett enda undantag finns. Tjänstemännen på regional nivå förväntar sig något mer icke-offentliga intäkter via crowdfunding eller liknande (52 procent).

³¹ Se tabeller i bilaga.

Tabell 28. Hur bedömer du att införandet av kultursamverkansmodellen kommer att påverka omfattningen av icke offentlig finansiering av kultur på tre till fem års sikt i den region där du är verksam? Svar i procent.

Icke offentlig finansiering av kultur totalt

	Mycket mindre	Något mindre	Ingen skillnad	Något mer	Mycket mer	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	3%	39%	37%	4%	15%	100%
Politiker	2%	6%	38%	32%	8%	14%	100%
Tjänstemän	0%	0%	41%	43%	0%	16%	100%
Kommun	2%	2%	36%	25%	2%	34%	100%
Politiker	3%	3%	28%	26%	1%	38%	100%
Tjänstemän	1%	1%	43%	24%	2%	30%	100%
Alla respondenter	2%	2%	37%	28%	2%	30%	100%

Respondenternas kommentarer

Av kommentarerna framgår att många anser att en eventuell förändring i icke-offentlig finansiering drivs av andra faktorer och krafter än införandet av kultursamverkansmodellen. Exempelvis skriver en kommunal tjänsteman:

Jag tror inte att det är lättare att hitta icke offentlig finansiering pga att samverkansmodellen har införts. Samhället = stat, landsting/regioner och kommuner måste ta de första stegen och avge en viljeyttring inte bara i ord utan också i handling om trovärdighet ska skapas som leder till eventuellt ett ökat intresse även beträffande den icke offentliga finansieringen.

Avslutande kommentarer

I denna enkätstudie har vi ställt frågor om respondenternas uppfattningar om samverkansmodellen. I enlighet med de perspektiv som presenterades i rapportens inledande kapitel ser vi resultaten utifrån de förväntningar som vi kan anta att respondenterna bär med sig när det gäller kultursamverkansmodellen som decentraliseringsreform. Enkätens resultat är i mångt och mycket inte särskilt överraskande. Svaren är i linje med dominerande idéer och värden om vad som är viktigt och bra i det sammanhang som kultursamverkansmodellen är aktuell. Det handlar om det positiva i att samverka både inom och mellan förvaltningar samt med professionellt kulturliv och civilsamhälle, regioners ökande inflytande över framför allt bidragsfördelningen och att kulturen får en större plats på den politiska dagordningen.

Regionalt inflytande

En decentraliseringsreform – likt samverkansmodellen – utlovar i sig mer inflytande på lokal nivå; en bärande del i decentraliseringsreformer är idén om att den ska leda till ökat regionalt inflytande över bidragsfördelning och i förlängningen även över kulturpolitiken regionalt. Detta framgår också av förordningen av statsbidrag till vissa kulturverksamheter (SFS 2010:2012), som i den fjärde paragrafen föreskriver att det ska ges ”ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer”.

Ett uttalat syfte med samverkansmodellen är med andra ord att den ska leda till ökat regionalt inflytande. Enkätresultaten pekar också mot att majoriteten av respondenterna är av uppfattningen att samverkansmodellen leder till eller kommer att leda till ökat regionalt och även kommunalt inflytande över kulturplanens innehåll och utformning, bidragsgivningen och kulturverksamheterna. Enkätsvaren pekar även mot uppfattningen att statens inflytande minskar. Respondenterna, särskilt företrädare för den regionala nivån, svarar således i linje med kultursamverkansmodellens uttalade intentioner.

De regionala representanterna svarar i enkäten på frågor om andra kategoriers – kommuners, professionella kulturskapers och civilsamhällets – inflytande i stort sett helt i linje med det önskvärda. De flesta på denna nivå menar också att statens inflytande minskar till viss del.

En genomgång av den regionala fördelningen av de statliga bidragen inom kultursamverkansmodellen (se kapitel 4) visar att inga egentliga förändringar hittills har skett. Svaren i enkäten visar att en majoritet av respondenterna både på regional och på kommunal nivå tror att det faktiskt kommer att ske omprioriteringar på regional nivå på några års sikt, men endast i viss utsträckning. I de öppna svaren framkommer att det är politiskt svårt att göra några märkbara förändringar. Det finns också en oro för att omprioriteringar på regional nivå i ett senare steg leder till att staten faktiskt drar ner på sina bidrag.

Det är alltså så att även om regionerna har den formella rätten att fördela de statliga bidragen inom modellen som de vill – inom de av förordningen stipulerade sju områdena – finns flera faktorer som gör att stora förändringar i hur bidragen fördelas väntas bli svåra att genomföra. Tidigare forskning om governance-styrning visar också på just detta – även så kallad ”mjuk” styrning i form av stadgad samverkan i policynätverk, utarbetande av planer och ganska visionära mål kan vara stark.³²

³² Jacobsson och Sundström 2006:147, Westerberg 2005.

Samverkan

Samverkansmodellen för inte enbart med sig idéer om ökat regionalt inflytande utan för naturligt också med sig höga förväntningar på att samverkan ska åstadkommas mellan olika parter. Att samverkan är av hög prioritet inom samverkansmodellen framgår inte enbart av dess namn utan är också explicit i förordningen (SFS 2010:2012) som föreskriver att kulturplanen ska utarbetas i samverkan mellan länets kommuner.

Enkätens resultat visar också att majoriteten av respondenterna är av uppfattningen att samverkan ökar mellan i stort sett alla aktörer, särskilt när det gäller respondenterna som företrädar den regionala nivån. Regionerna har ansvaret att genomföra samverkan och samråd för att ta fram en kulturplan och att de presenterar sig som aktörer som samverkar med många andra aktörer är inte svårt att förstå. Att samverka är nära kopplat till vår tids, och för kultursamverkansmodellen, dominerande idéer och värden om delaktighet och inflytande.

Samverkans positiva effekter

Enkäten ställs också frågor om samverkans påverkan på kulturens utbud och kvalitet. Resultaten pekar på att respondenterna – framför allt i regionerna – uppfattar att samverkan och införandet av samverkansmodellen leder till ökat kulturutbud och ökad kvalitet i kulturen. Det är också vissa skillnader i uppfattningarna mellan tjänstemän och politiker, där tjänstemän tenderar att i högre utsträckning anse att kulturutbudet liksom kvaliteten i kulturen ökar till följd av kultursamverkansmodellens införande. Att tjänstemännen som arbetar aktivt med kultursamverkansmodellen har större tilltro till dess positiva effekter är knappast förvånande. Det kan delvis tolkas utifrån att de har mer erfarenhet från kultursamverkansmodellen, men även utifrån deras behov av att se positiva effekter av det arbete som de lägger ner.

4. Beredning och fördelning av bidrag till regionalt kulturliv

Sammanfattning

Det finns inga indikationer på att det hittills har skett några egentliga förändringar i fördelningen av statliga bidrag till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen. Utvecklingsbidragen fördelas på ett mer flexibelt sätt än de statliga bidragen till regional kulturverksamhet som fördelas med kulturplanen som underlag. För vissa regioner innebär utvecklingsbidraget ett substantiellt tillskott av medel till kultur, medan andra regioner har varit mindre lyckosamma när de ansökt om detta bidrag eller inte sökt i någon större utsträckning.

Syftet med den kvantitativa och den kvalitativa uppföljningen av bidragen inom kultursamverkansmodellen bör tydliggöras och skulle vinna på att göras mindre detaljerad.

Samlad finansiering av regional kulturverksamhet

Kultursamverkansmodellen innebär att varje landsting som ingår i modellen ansvarar för att en regional kulturplan utarbetas i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället. Med kulturplanen som grund beslutar Kulturrådet om det statsbidrag som landstinget ska fördela (SFS 2010:2012).

I förordningen (SFS 2010:2012) stipuleras vidare att Kulturrådet får besluta om tidsbegränsade bidrag till strategiska utvecklingsinsatser av nationellt intresse. Vid fördelning av tidsbegränsade utvecklingsbidrag ska Kulturrådet särskilt beakta de nationella kulturpolitiska målen som rör kvalitet, konstnärlig förnyelse och tillgänglighet till kulturutbudet.

Utvecklingsbidrag (SFS 1996:1598) infördes mer än ett decennium före kultursamverkansmodellen i syfte att ge en större flexibilitet i det statliga stödet till regional kulturverksamhet. Den ursprungliga inriktningen var att utvecklingsbidragen skulle utgöra cirka 20 procent av anslaget till regional kulturverksamhet.³³

³³ Prop. 1996/97:3.

Innan kultursamverkansmodellen infördes hade samtliga områden som i dag ingår i modellen olika varianter av sökbara medel, bland annat fanns utvecklingsbidrag på ett särskilt museianslag och ett anslag för regionala scenkonstinstitutioner.

Efter modellens införande finns besläktade varianter av utvecklingsbidrag samlade på anslaget 1:6 *Bidrag till regional kulturverksamhet*, varav en del disponeras av Kulturrådet och en del av Kungliga biblioteket.³⁴ Samtliga landsting/regionförbund och de institutioner och orkestrar som namnges under denna anslagspost i Kulturrådets regleringsbrev är berättigade att ansöka om den del av utvecklingsbidragen som Kulturrådet disponerar.

Utvecklingsbidraget och kultursamverkansmodellen

Utvecklingsbidraget skapar ett visst manöverutrymme – för Kulturrådet och vissa verksamheter såsom institutioner – inom en i övrigt rigid modell för statliga bidrag till regional kulturverksamhet.

Som resultaten av de studier som bildar underlag för denna rapport visar, är en vanlig kritik mot kultursamverkansmodellen att staten inte har skjutit till några ekonomiska resurser i modellen. Kulturministerns svar är att vid sidan av den årliga uppräkningsen, så har regeringen skjutit till 75 miljoner kronor till modellen under perioden 2012–2014.³⁵ Kulturministern syftar då på den förstärkning som har skett av utvecklingsbidraget om 25 miljoner kronor per år i tre år. Hennes kritiker svarar att dessa medel inte finns i samverkansmodellen, utan är en del av de utvecklingsbidrag som måste sökas i särskild ordning samt att det rör sig om ett tidsbegränsat bidrag.³⁶ Som vi har beskrivit ovan, ingår utvecklingsbidraget i samma anslagspost som de medel som är avsatta att fördelas med kulturplaner som grund. Det stämmer dock att utvecklingsbidrag måste sökas i särskild ordning, och även Stockholms läns landsting och vissa namngivna verksamheter utanför modellen är berättigade att ansöka om de utvecklingsbidrag som Kulturrådet disponerar.

När Kulturrådet fattade beslut om fördelning av utvecklingsbidrag våren 2013 framhölls i pressmeddelandet endast de bidrag som delats ut till verksamheter i regioner som ingår i kultursamverkansmodellen, och Kulturrådets generaldirektör Kennet Johansson sade i ett citat att ”utvecklingen för närvarande är stark inom kultursamverkansmodellen”.³⁷ Detta trots att många verksamheter som står utanför modellen också fått utvecklingsbidrag. Intrycket blir att utvecklingsbidraget endast är en del av kultursamverkansmodellen, vilket alltså inte är fallet.

³⁴ Intervju med handläggare på Kulturrådet och Kulturrådets årsredovisning 2012.

³⁵ Liljeröth Adelsohn 2013.

³⁶ Holm, Hultquist och Lofvars 2013.

³⁷ Pressmeddelande 2013.

Icke-offentlig finansiering

Verksamheterna inom samverkansmodellen har även icke-offentlig finansiering i varierande omfattning. Baserat på Kulturrådets data redovisas här storleksordningar för hur verksamheternas samlade intäkter år 2011 fördelades på olika källor (bidrag, verksamhetsintäkter, sponsring och övrigt³⁸) aggregerat för de fem första regionerna. Syftet med att redovisa intäkternas fördelning är att åskådliggöra storleksordningar och relationer mellan olika finansieringskällor, avsikten är inte att ge exakta och detaljerade svar. Vi har valt att redovisa intäkternas fördelning för regionala teater, dans- och musikverksamheter samt för museer, då dessa två områden får i särklass störst andelar av de statliga bidragen inom modellen. Exemplen är tagna från 2011 för de fem regioner som gick med i modellen då, eftersom de uppgifter som finns för 2012 inte varit möjliga att kvalitetssäkra.

De samlade intäkterna för regional teater-, dans- och musikverksamhet i de fem första regionerna år 2011 uppgick till i storleksordningen 1,8 miljarder. Dessa verksamheter är till drygt 80 procent finansierade med offentliga bidrag. Den näst största intäktsposten som särredovisas i rapporteringen till Kulturrådet är verksamhetsintäkter som exempelvis avgifter och biljettförsäljning (cirka 13 procent). Övriga intäkter utgör 4 procent och sponsring 1 procent.

De samlade intäkterna för regional museiverksamhet i de fem första regionerna år 2011 uppgick till i storleksordningen 0,7 miljarder. Den genomsnittliga andelen bidragsfinansiering är något lägre i regional museiverksamhet än i teater-, dans- och musikverksamhet (drygt 70 procent). Det betyder att icke-offentlig finansiering är en större intäktsandel för dessa verksamheter. Verksamhetsintäkterna utgör cirka 18 procent av de totala intäkterna, sponsring närmare 0 procent och övriga intäkter cirka 10 procent.

I kommande utvärderingar av samverkansmodellen avser vi att belysa eventuella förändringar i andelar för olika intäktskällor aggregerat för olika verksamheter i respektive region.

Offentlig finansiering

Merparten av de statliga bidragen i samverkansmodellen fördelas, som nämnts, till regional teater-, dans- och musikverksamhet. Dessa verksamheter får även bidrag från regioner och kommuner. Av de samlade offentliga verksamhetsbidragen till regional teater-, dans- och musikverksamhet i de fem första regionerna år 2011 stod staten för cirka 32 procent, regionerna för cirka 47 procent och kommunerna för ungefär 21 procent. Beräkningarna baseras på Kulturrådets uppföljningsdata och syftar till att visa en ungefärlig

³⁸ Posten Övriga intäkter kan ha tolkats olika av olika uppgiftslämnare varför fördelningen av icke-offentliga intäkter ska tolkas med försiktighet.

fördelning på bidragsgivare, men har inte ambitionen att ge en exakt redovisning av hur bidragen fördelas på avsändare eftersom det är förhållandevis komplicerat.

Näst störst andel av de statliga bidragen inom modellen går alltså till regional museiverksamhet. Även dessa verksamheter får bidrag från regioner och kommuner. Motsvarande beräkningar av bidragsandelar för museiverksamhet visar att de statliga bidragen utgör i storleksordningen 23 procent, regionala bidrag 44 procent och kommunala bidrag 33 procent av den totala offentliga finansieringen. Även denna beräkning baseras på Kulturrådets uppföljningsdata och syftar till att påvisa storleksordningar i de fem första regionerna år 2011.

I kommande utvärderingar av samverkansmodellen avser vi att belysa eventuella förändringar i andelar av offentliga bidrag från olika avsändare inom respektive region.

Kulturrådets beredning av kulturplaner och ansökningar om utvecklingsbidrag

När en region har bestämt sig för att gå in i kultursamverkansmodellen har de i regel anmält detta till Kulturrådet i god tid innan. Hur lång tid en region har haft på sig att utarbeta en första kulturplan har varierat – de första fem regionerna hade en mycket pressad tidplan medan de regioner som gick med under andra och tredje året av naturliga skäl har haft mer tid på sig.

Det har varit en balansgång för Kulturrådets ansvariga handläggare i hur stor utsträckning de ska påverka planernas utformning och innehåll. Å ena sidan har de inte velat lämna några skriftliga direktiv eller anvisningar till regionerna för hur en kulturplan bör skrivas.³⁹ Å andra sidan ska de fungera som stöd åt regionerna och besvara de frågor som regionerna har. Kulturrådet har valt att vara relativt sparsamt med att lägga ut alltför detaljerad information på sin webbplats. I sina kontakter med regionerna har de framför allt hänvisat till förordningen (2010:2012) och tryckt på att det är önskvärt att de sju områdena som där stipuleras finns tydligt definierade i kulturplanen. Under de två första åren med modellen har Kulturrådet också bjudit in regionerna till möten där planernas innehåll

³⁹ De fem första regionerna hade att förhålla sig till Kulturrådets redovisning till regeringen om förberedande insatser inför införandet av kultursamverkansmodellen (Kulturrådet 2010) där Kulturrådet i enlighet med uppdraget lämnade förslag på administrativa krav på kulturplanerna. Där ingick även förslag till disposition av kulturplaner. Detta var innan förordningen (2010:2012) hade utfärdats. Efter att förordningen utfärdats har inga skriftliga direktiv utgått från Kulturrådet till regionerna gällande kulturplanernas utformning eller innehåll.

och utformning har diskuterats. Därutöver är det vanligt att regionerna tar initiativ till en dialog med Kulturrådet där frågor om planen kan diskuteras. I denna fas av handläggningen kan tjänstemän med specialistkompetens inom ett område kallas till möten med regionerna i den mån regionerna själva vill det. Om Kulturrådet inte hör något från en region, kontaktas den för avstämning.

Samtidigt som ansvariga handläggare på Kulturrådet är noga med att inte styra regionerna i deras arbete, har de till uppgift att påpeka för regionerna om något som inför beslut i Kulturrådets styrelse bör vara med i planen inte finns där, exempelvis ett avsnitt om hur jämställdhetsfrågor beaktas i regionens kulturverksamhet eller om något område inte beskrivs. När modellen nu har varit igång i två år kan ansvariga handläggare som ett stöd i dialogen med regionerna också hänvisa till vad Kulturrådets styrelse har lyft fram i sina beslut från föregående år.

Förutom regelbundna avstämningsmöten med regionerna, har ansvariga handläggare i denna fas också regelbundna möten med Konstnärliga och litterära yrkesutövaras samarbetsnämnd (KLYS) och med Ideell kulturallians (IKA). På dessa möten får KLYS och IKA lägesrapporter. Handläggarna rapporterar också löpande till Kulturrådets styrelse och till samverkansrådet om läget.

Efter att kulturplanerna har lämnats in till Kulturrådet

Efter att planerna har beslutats regionalt – oftast i landstings- eller regionstyrelse – lämnas de in till Kulturrådet i början av november. De regioner som sedan tidigare är inne i modellen lämnar då in eventuella revideringar eller helt nya planer. Därpå inleds beredningen av kulturplanerna. Där deltar en intern grupp på Kulturrådet bestående av ett tiotal handläggare i beredningen. Vissa handläggare är sakkunniga inom de sju områden som stipuleras i förordningen (2010:2012). De har också i allmänhet stor kännedom om sina områdens uttryck i de olika regionerna. Andra handläggare är ansvariga för så kallade tvärfrågor såsom barns och ungas kultur, internationella och interkulturella frågor, jämställdhet, tillgänglighet och särskilda områden såsom bild och form, kulturella och kreativa näringar, kultur och hälsa och nationella minoriteter. De läser avsnitten i planerna som rör dessa frågor. Handläggarna får samtliga kulturplaner och gör bedömningar utifrån de nationella kulturpolitiska målen.

Ytterligare en grupp som deltar i beredningsarbetet är den externa grupp som består av samverkansrådets parter.⁴⁰ Medlemmarna i denna grupp får alla planer och förväntas först och främst läsa de avsnitt som rör den verksamhet de själva företräder. De medlemmar i samverkansrådet som inte

⁴⁰ Samverkansrådets arbete beskrivs närmare i rapporten *Kulturanalys 2013* (Myndigheten för kulturanalys 2013).

företräder ett av förordningens sju områden, Konstnärsnämnden, Riksantikvarieämbetet och länsstyrelserna, läser planerna i sin helhet och ger synpunkter som rör deras verksamhetsområden – de professionella konstnärernas villkor och kulturens roll i den regionala utvecklingen.

Den interna gruppen på Kulturrådet har ett möte per kulturplan – eller flera vid behov – och alla handläggare i gruppen är med på alla möten. Beredningsgruppen, där samverkansrådets parter sitter, har cirka tre möten under beredningsprocessen. Frågor som diskuteras är om det finns behov av att begära in kompletteringar skriftligen och hur beslutstexterna ska skrivas. I denna fas har Kulturrådet även möten med KLYS och IKA. Framförallt KLYS brukar ha läst kulturplanerna och lämnat remissvar direkt till regionerna. Vid mötena med Kulturrådet förmedlar KLYS hur de ser på de olika planerna. Kulturrådets handläggare anser att KLYS och IKA:s synpunkter är viktiga på en generell nivå utifrån deras intresseområden.

Under beredningsprocessen rapporterar ansvariga handläggare löpande till enhetschefer, avdelningschefer, generaldirektör och Kulturrådets styrelse om hur arbetet fortskrider. I januari månad har Kulturrådet först ett formellt möte i samverkansrådet där alla parter ska godkänna att beredningen är klar inför beslut i Kulturrådets styrelse. Därefter fattar styrelsen beslut i slutet av samma månad. Styrelsen kan vilja ha någon komplettering eller annan mindre ändring men beslut som avviker från tjänstemännens förslag har hittills aldrig förekommit.

Efter Kulturrådets beslut – utvecklingsbidraget

Efter att styrelsen har fattat sina beslut träffar ansvariga handläggare berörda regioner för att göra en återkoppling: hur och varför blev beslutet som det blev? Kulturrådet förankrar på så vis sina beslut med berörda regioner och förmedlar vad de olika skrivningarna i besluten innebär. Ett exempel är skrivningar om att arbetet med att förverkliga funktionshinderspolitikens mål fortsättningsvis bör finnas beskrivna i kulturplanerna, eller att det av kulturplanerna bör framgå hur landstingen beaktar intentionerna med lagen (2009:724) om de nationella minoriteterna och minoritetsspråk inom kulturområdet. Vid dessa möten tar Kulturrådet också upp utvecklingsfrågor och diskuterar med regionerna om de utvecklingslinjer som tecknats i kulturplanerna skulle kunna föranleda en eller flera ansökningar om utvecklingsbidrag i enlighet med förordningens (2010:2012) paragraf 10 och 11 om tidsbegränsade utvecklingsbidrag. På så vis finns en tydlig koppling mellan kulturplanernas innehåll och utvecklingsbidraget.

Ansökningar om utvecklingsbidrag till regional kulturverksamhet har två ansökningstillfällen, dels i slutet av februari varje år, dels i mitten av augusti.⁴¹

⁴¹ För Stockholms län, som inte har gått in i kultursamverkansmodellen, gäller att endast vissa institutioner kan söka om utvecklingsbidrag i enlighet med förordning (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Beredningen av ansökningarna görs av handläggare med olika ansvarsområden på Kulturrådet. Om ansökan gäller ett område där kompetens saknas på Kulturrådet, skickas ansökan för bedömning till lämplig myndighet inom samverkansrådet. Beslut om utvecklingsbidrag fattas av Kulturrådets generaldirektör.

Statens fördelning av bidrag till regional kulturverksamhet

I förordningens SFS 2010:2012 framgår att ändamålet med statsbidraget till regional kulturverksamhet är att det ska bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer. Formuleringen reser frågan i vilken mån det nya sättet att fördela statsbidrag till regional kulturverksamhet bidrar till ökade regionala prioriteringar och variationer.

Statsbidrag lämnas i mån av tillgång på medel, vilket betyder att Kulturrådet har att fördela en bidragssumma som fastslås i budgetpropositionen varje år. För 2012 fanns 1278 mnkr, varav Kulturrådet disponerade 1 243 mnkr (97 procent) av totalbeloppet. Det finns inget extra utrymme i de statliga anslagen. Om någon region eller verksamhet ska få ett högre ramanslag än tidigare år måste alltså någon eller några andra få mindre.

Tabell 29 visar hur Kulturrådet fördelat medlen inom modellen 2012 för de regioner som ingick i modellen detta år. För de regioner som gick med under modellens första år, 2011, visas även hur medlen fördelades 2011. För dessa finns också uppgifter som visar hur statsbidrag till regional kulturverksamhet fördelades under 2010, det vill säga året innan den nya modellen infördes. Det har – i skrivande stund – inte varit möjligt att göra motsvarande jämförelse i de elva regioner som gick med i modellen 2012, då de uppgifter som finns inte har varit möjliga att kvalitetssäkra. Kulturrådet kommer att presentera en utförlig uppföljningsrapport ungefär samtidigt som föreliggande rapport publiceras. Det finns dock inga indikationer på att det hittills skett några egentliga förändringar i fördelningen av de statliga bidragen inom samverkansmodellen *mellan* olika regioner.

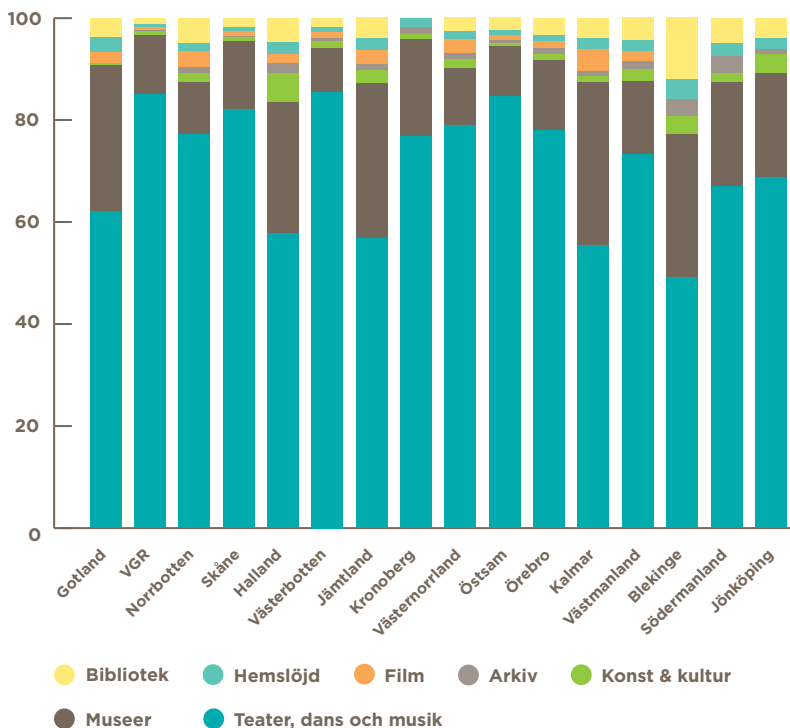
I kommande utvärderingar av samverkansmodellen är det angeläget att belysa eventuella förändringar i fördelningen av verksamhetsbidragen mellan regionerna genom att över tid visa på andelen av den totala bidragssumman till regionerna i modellen som fördelas till respektive region.

Tabell 29. Statliga bidrag till regional kulturverksamhet inom ramen för samverkansmodellen tusental kronor i 2012-års priser.

	2010	2011	2012 enligt beslut	Andel av 960 mnkr
<i>VGR</i>	296388	296 401	296 660	30,9 %
<i>Region Skåne</i>	175848	176 865	176 901	18,4 %
<i>Gotland</i>	21821	21 822	21 826	2,3 %
<i>Halland</i>	23031	23 738	23 743	2,5 %
<i>Norrbottn</i>	38219	38 220	38 328	4,0 %
<i>Blekinge</i>			15 923	1,7 %
<i>Kronoberg</i>			32 547	3,4 %
<i>Kalmar</i>			28 126	2,9 %
<i>Jönköping</i>			29 723	3,1 %
<i>Östsm</i>			64 905	6,8 %
<i>Södermanland</i>			24 092	2,5 %
<i>Örebro</i>			35 313	3,7 %
<i>Västmanland</i>			29 139	3,0 %
<i>Jämtland</i>			27 063	2,8 %
<i>Västerbotten</i>			74 592	7,8 %
<i>Västernorrland</i>			41 555	4,3 %
<i>TOTALT</i>			960 427	100 %

Regionernas fördelning av bidrag till regionala verksamheter

En övervägande majoritet av de statliga bidragen inom kultursamverkansmodellen fördelas av regionerna till institutioner inom teater, dans och musik samt till museiverksamhet. Regionala variationer i bidragsfördelningen finns. Störst andel av statsbidragen till teater-, dans- och musikverksamhet har Västerbotten och Västra Götalandsregionen, minst till dessa verksamheter har Blekinge och Kalmar. Kalmar har i stället den största andelen till museiverksamhet av alla regioner, följt av Jämtland och Gotland.

Figur 1. Andel av statliga bidrag till regional kulturverksamhet till respektive område i procent för år 2012.

Fördelning av utvecklingsbidraget

Följande beskrivning grundar sig på 2012 års fördelning av utvecklingsbidrag och de uppgifter som har funnits att tillgå på Kulturrådet.⁴²

Utvecklingsbidragen för år 2012 utgör lite drygt 4 procent av anslaget. I grunden uppgår utvecklingsbidragen till 25 miljoner per år (2 procent av anslaget), men för åren 2012 – 2014 har anslaget förstärkts med 25 miljoner per år (alltså ytterligare 2 procent). Utvecklingsbidragen har i övrigt inte ökat i och med införandet av kultursamverkansmodellen, snarare har det belopp som kan fördelas som utvecklingsbidrag minskat då exempelvis de tillskott på ramanslag som Skåne och Halland fick för 2011 tagits ifrån vad som skulle ha varit utvecklingsbidrag. Utgångsläget är alltså att cirka två procent, mot ursprungligen avsedda 20 procent, av det samlade anslaget utgörs av utvecklingsbidrag.

⁴² De utvecklingsbidrag som fördelats hittills 2013 analyseras inte här.

Enligt Kulturrådets årsredovisning har de vid bedömningen av ansökningarna utgått ifrån bedömd kvalitet, om projekten bidrar till tillgänglighet till kulturutbudet och om de är intressanta ur perspektiven barn och unga, internationellt/interkulturellt eller interregionalt. Ett annat möjligt skäl för prioritering vid bedömning av ansökningar under 2012 har varit kulturhuvudstadsåret i Umeå 2014.⁴³

Den nya bidragsförordningen kan ses som skarpare än den föregående och kriteriet ”strategiska utvecklingsprojekt av nationellt intresse” innebär att kraven för att få utvecklingsbidrag ökat.

Tilldelning varierar mellan regioner och konstområden

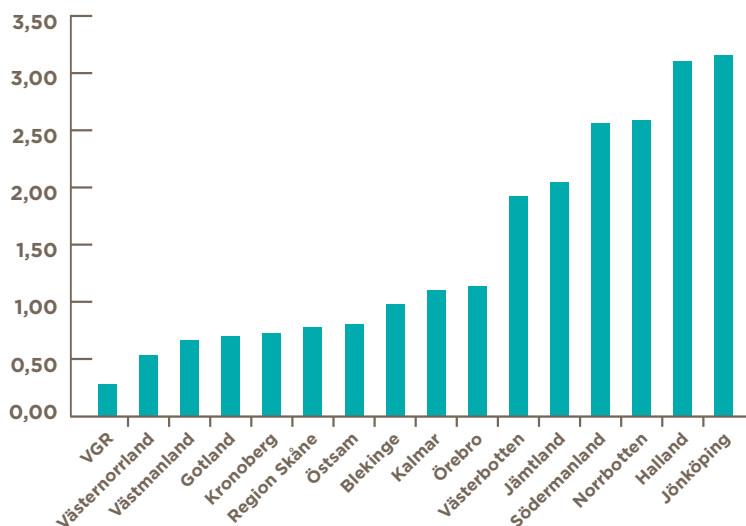
För några regioner innebär utvecklingsbidraget ett tillskott som uppgår till i storleksordningen 10 procent av statsbidragen i samverkansmodellen, men andra regioner tilldelas betydligt mindre.

För att göra jämförelser mellan regioner analyseras respektive regions andel av de samlade utvecklingsbidragen till regional kulturverksamhet – i de regioner som ingår i samverkansmodellen 2012 – i relation till regionens andel av verksamhetsbidragen. Ett värde mindre än 1 för en region innebär att regionen tilldelats en mindre andel av de totala utvecklingsbidragen än av de totala bidragen som fördelats med kulturplanen som underlag. En kvot lika med 1 innebär att regionen tilldelats samma andel av de totala utvecklingsbidragen och bidragen som fördelats med kulturplanen som underlag. En kvot större än 1 innebär slutligen att regionen tilldelats en större andel av de totala utvecklingsbidragen än av bidragen fördelade med kulturplanen som underlag.

Av Figur 2 framgår att Jönköping, Halland, Norrbotten och Södermanland tilldelats störst andel av utvecklingsbidragen i relation till respektive regions andel av bidragen som fördelats med kulturplanen som underlag. Allra lägst andel utvecklingsbidrag i relation till bidrag som fördelats med kulturplanen som grund år 2012 fick Västra Götalandsregionen. Dock fick regionen det allra högsta bidraget fördelat med kulturplanen som underlag, vilket innebär att det skulle krävas att närmare en tredjedel av de totala utvecklingsbidraget skulle tilldelas Västra Götalandsregionen för att kvoten skulle bli 1. Då utvecklingsbidragen fördelats på andra kriterier än bidragen som fördelats med kulturplanen som underlag, är detta inte ett realistiskt scenario.

Något som är värt att titta vidare på i kommande studier är hur regionerna uppfattar processen med att söka utvecklingsbidrag i relation till övrigt arbete med kultursamverkansmodellen, liksom konsekvenserna för kulturlivet i regionerna av olika tilldelning av utvecklingsbidrag.

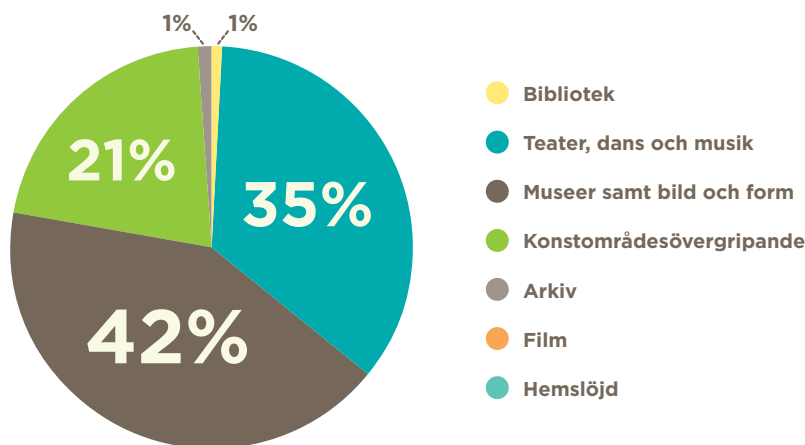
⁴³ Kulturrådets årsredovisning 2012.

Figur 2. Regionernas andel av utvecklingsbidragen i relation till andel av verksamhetsbidragen i samverkansmodellen 2012.

Utvecklingsbidragen kommer inte alla kulturområden i modellen till del. Kulturrådet konstaterar att museerna är särskilt vana vid att söka utvecklingsmedel. I Figur 3 inkluderas även alla medel som kategoriserats som *konst, bild och form* i museer i syfte att så långt som möjligt åskådliggöra fördelningen av utvecklingsbidragen på de sju områden som ingår i modellen. Även institutioner inom teater, dans och musik tar del av utvecklingsbidragen i stor utsträckning, men dessa verksamheter får en substantiellt lägre andel av utvecklingsbidragen än av bidragen som fördelas med kulturplanen som underlag. Från andra områden finns inte alls lika många ansökningar, och utfallet är särskilt svagt för filmområdet och hemslojdsområdet.

Värt att notera är att drygt 20 procent av utvecklingsbidraget används till projekt som inte kan sorteras in under de sju områdena. Det handlar om projekt som exempelvis *Strategi för kulturpedagogisk verksamhet för och med barn och unga* och *Folkbiblioteken som kulturhus*.

Figur 3. Utvecklingsbidrag fördelat på områden inom samverkansmodellen för samtliga regioner som ingick i modellen 2012.⁴⁴

Källa: Bearbetning av information i Kulturrådets årsredovisning 2012.

Uppföljning av bidraget

I instruktionen (SFS 2012:515) för Statens kulturråd anges att myndigheten ska redovisa kvantitativa och kvalitativa resultat av den statliga bidragsgivningen och övrig främjande verksamhet per konst- och kulturområde. Varje år ska de dessutom redovisa det regionala utfallet av myndighetens verksamhet. I regleringsbrevet för budgetåret 2013 preciseras att av Kulturrådets redovisning av uppnådda resultat ska framgå kultursamverkansmodellens bidragsgivning fördelat på de sju stödberättigade områdena samt erfarenheter av samverkansprocessens genomförande.⁴⁵ I förordningen SFS (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet stadgas att landsting som fördelar statsbidrag enligt denna förordning årligen ska följa upp och redovisa till Kulturrådet hur de statliga medlen använts och vilka effekter som uppnåtts. Vidare stadgas olika villkor angående återbetalning och återkrav. Slutligen stadgas att Kulturrådet får meddela de föreskrifter som behövs för att verkställa förordningen.

⁴⁴ Med "konstområdesövergripande" avses projekt som inte kan sorteras in under något enskilt av de sju områdena som får bidrag inom ramen för kultursamverkansmodellen. Begreppet har lånats från Kulturrådets årsredovisning 2012.

⁴⁵ Regleringsbrev för budgetåret 2013 avseende Statens kulturråd.

I sin granskning 2008 av Kulturrådets bidragsgivning, rekommenderade Riksrevisionen regeringen att se till att Kulturrådet (och Konstnärsnämnden) förbättrade uppföljningen och utvärderingen av bidragsgivningen.⁴⁶ I samma rapport rekommenderades att Kulturrådet skulle förstärka rutinerna för återrapportering från bidragsmottagarna och i ökad utsträckning använda återrapportering i uppföljningar och utvärderingar av bidragsgivningen. Även Statskontoret hade synpunkter på Kulturrådets återrapporteringskrav i sin myndighetsanalys från 2011. Statskontoret menade att en ökad precision i återrapporteringskraven skulle ge Kulturrådet en tydligare bild av resultatet av bidragsgivningen.⁴⁷ I sin uppföljningsrapport 2012 konstaterade slutligen Riksrevisionen att de rekommendationer som de hade givit till regeringen och till Kulturrådet i stora delar hade hörsammats. Som exempel nämndes att regeringen i budgetpropositionen 2010 aviserade att den i dialog med Kulturrådet skulle ta upp frågan om uppföljning och utvärdering av bidragsmottagare.⁴⁸ Regeringen hade även inlett en översyn av de bidragsförfordningar som styr Kulturrådet.⁴⁹ Kulturrådet i sin tur hade utvecklat rutiner för uppföljning av återrapporteringarna och var också involverade i revideringen av förfordningarna.

Sammantaget är kraven höga på Kulturrådet att se till att återrapportering från bidragsmottagare fungerar tillfredsställande, och används som underlag för analyser.

Kulturrådet har utarbetat föreskrifter för kvantitativ uppföljning och riktlinjer för den kvalitativa uppföljningen av kultursamverkansmodellen.⁵⁰ Kulturrådet är också huvudfinansär av den databas som utarbetats av Region Skåne, och som sedan början av 2013 används av samtliga regioner som ingår i kultursamverkansmodellen. Den följer Kulturrådets föreskrifter för kvantitativ uppföljning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet och Kulturrådets riktlinjer för den kvalitativa uppföljningen. Syftet är att underlätta för regionerna att göra återrapportering till Kulturrådet, och att återrapportering ska bli mer enhetlig, vilket i sin tur ska underlätta användningen av de data som rapporteras in.⁵¹ Under hösten 2012 genom-

⁴⁶ Riksrevisionen 2008.

⁴⁷ Statskontoret 2011.

⁴⁸ Riksrevisionen 2012.

⁴⁹ Ibid. Tilläggas kan att inrättandet av Myndigheten för kulturanalys anges som en åtgärd från regeringens sida för att förbättra uppföljningen av bidragsordningar på kulturområdet.

⁵⁰ Kulturrådets föreskrifter för kvantitativ uppföljning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet KRFS 2012:1, Föreskrift om ändring i Kulturrådets föreskrifter för kvantitativ uppföljning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet (2012:1) KRFS 2012:3, Riktlinjer för kvalitativ uppföljning av Kultursamverkansmodellen. Sty 2012:29, Dnr KUR 2012/3970.

⁵¹ Dessutom kommer databasen att fungera som ett webbverktyg på regional nivå för ansökningar om bidrag till kulturverksamheter. De organisationer som söker bidrag, och de regioner som handlägger bidrag, kommer att kunna göra detta via kulturdatabasen. Se vidare www.skane.se/kultur/kulturdatabasen.

förde Kulturrådet workshoppar om uppföljningssystemet där alla berörda regioner erbjöds möjlighet att delta. I januari 2013 publicerade också Kulturrådet en handbok för den kvantitativa uppföljningen på sin webb, för att underlätta återrapporteringen.⁵²

Uppföljningens roll i kultursamverkansmodellen

För flera andra bidrag som Kulturrådet fördelar anges att verksamheternas redovisningar av hur bidragen använts ligger till grund för framtida bidragsgivning, kunskapsuppbyggnad och kommunikation.⁵³ När det gäller redovisningen av utvecklingsbidrag till regional kulturverksamhet, nämns syftet med redovisningen vara att avsevärda ändringar av verksamheten kan innebära att bidraget eller delar av bidraget ska återbetalas. När det gäller uppföljning och redovisning av statsbidraget i kultursamverkansmodellen, anger inte Kulturrådet något syfte i informationen på webbplatsen. I de ovan nämnda föreskrifterna och riktlinjerna nämns inte heller något om hur uppföljningen kommer att användas. I handboken anges syftet vara ”att följa upp de statliga medlen till regional kulturverksamhet och de resultat som uppnåtts i samverkan med lokal och regional finansiering”.⁵⁴ Däremot saknas information om vad de insamlade uppgifterna kommer att användas till eller på vilket sätt. Att döma av skrivningarna i förordningen SFS 2010:2012 är det allt överskuggande syftet dock kontroll över hur regionerna använder statsbidraget.

I och med att alla landsting som anmält att de skulle gå in i modellen nu har gått in, har en ny fas inletts. Landstingen ska lämna in en ny kulturplan vart tredje år, och de flesta landsting gör någon eller några revideringar av gällande plan på årlig basis, men det kommer inte komma in någon kulturplan för första gången.⁵⁵ I takt med att Kulturrådets nya uppföljningssystem för kultursamverkansmodellen börjar användas, kommer bidragsredovisningen få en allt viktigare roll som underlag för framtida bidragsgivning inom modellen.

För vissa regioner är det problematiskt rent praktiskt att redovisningen av intäkter i de verksamheter som landstinget har beviljat bidrag enligt kultursamverkanförordningen ska vara uppdelad i statliga, regionala och kommunala bidrag. Det beror på att vissa landsting fattar beslut om en samlad kulturbudget, där de statliga medel som de blivit tilldelad har lagts i en pott tillsammans med de regionala medlen utan att någon åtskillnad gjorts. Kulturrådets krav på redovisning gör att dessa landsting får anpassa sina egna redovisningssystem och beslutsgångar till den statliga nivåns uppföljningssystem.

⁵² Kulturrådet 2013.

⁵³ Till exempel bidrag till främjandeorganisationer inom bild och formområdet. Se vidare www.kulturradet.se/sv/bidrag.

⁵⁴ Kulturrådet 2013: 1.

⁵⁵ Om inte Stockholms läns landsting beslutar att gå in i modellen.

Vid sidan av det praktiska problem det kan innebära att tvingas till redovisning på detta sätt, lyfter flera regioner fram en synpunkt av mer principiell art, nämligen att det är en motsättning i att göra den regionala nivån mer självständig i hur de statliga bidragen fördelas, samtidigt som staten kräver en sådan redovisning som även fortsättningsvis gör att staten har kontroll över sin del av finansieringen. En vanlig åsikt bland regionala politiker och tjänstemän är att redovisningen i förlängningen kan leda till en osäkerhet om hur självständiga politiker, tjänstemän och kulturinstitutioners ledningar på regional nivå vågar vara gentemot bidragsgivaren staten. Frågor som rör bidragsfördelningen uppstår: Kan alltför stora förändringar i hur regionen väljer att fördela de statliga medlen medföra att de får mindre bidrag från staten nästkommande år? Om regionen gör märkbara omprioriteringar i hur de regionala medlen fördelas mellan de sju områden som stipuleras i förordningen – hur reagerar då Kulturrådet i sin bidragsfördelning?

Ett annat praktiskt problem med redovisningen kan uppstå om en region har samlat flera områden under en och samma organisation, eftersom det gör det svårt att redovisa hur medlen fördelats mellan de sju områdena. Även här uppstår problem av mer principiell betydelse: direktiven om områdesvis redovisning gör att ambitioner i regionala förvaltningar att tillmötesgå en verklighet där alltför konstnärer och kulturskapare arbetar genreöverskridande, härmed får stryka på foten. I värsta fall påverkar redovisningskraven hur verksamheter utformas: för att kunna redovisas tillfredsställande och generera mer bidrag i framtiden anpassas kulturella verksamheter till form, uttryck och innehåll till uppföljningssystemet.

Vid sidan av dessa två lite större invändningar mot uppföljningssystemet, finns en rad mindre, praktiska problem inbyggda i uppföljningssystemet. Ett exempel är att risken för dubbelredovisning är stor, i synnerhet vid samarbeten mellan olika parter. Ett annat är att många verksamheter befinner sig i gränslandet mellan olika konstformer och kan vara svåra att placera i ett enda område. Sådana problem leder till att det är svårt att få alla regioner att rapportera på samma sätt. Det leder till en osäkerhet om riktigheten av de inrapporterade uppgifterna och försvårar jämförelser.

Uppföljningens konsekvenser

Det är väl känt inom forskningen att uppföljningssystem inte självklart genererar rättvisande bilder av en verklighet, utan att dess utformning i minst lika hög grad påverkar och formar de verksamheter som ska följas upp.⁵⁶ För att räknas som ett område eller en verksamhet måste en anpassning ske av de aktiviteter som ska redovisas. Det innebär dels att den skenbart objektiva och rationella uppföljningen ofta visar en starkt tillrättalagd bild av verkligheten, dels att uppföljningssystem skapar normer för vad som är en godtagbar kvalitet

⁵⁶ Se t.ex. Dahl 2010, Lindgren 2008 och Power 1996.

och kvantitet, vilket i sin tur innebär att verksamheter ändras så att de ska gå att redovisa på ett sätt som passar in i uppföljningssystemets normer.

Forskningen har visat på flera risker med alltför stark betoning på detaljerad uppföljning. En vanlig problematik när det gäller uppföljning av offentliga verksamheter, som liksom kultursektorn präglas av relativt vaga och visionära mål, är att bara de aspekter som är möjliga att kvantifiera mäts.⁵⁷ Andra mer svårsmåttade aspekter ignoreras eller mäts endast otillfredsställande. Kulturrådet har som nämnts kompletterat den kvantitativa uppföljningen med kvalitativ uppföljning. Men för att ge en rättvisande bild räcker inte det. Genom att inrätta Myndigheten för kulturanalys säkrar regeringen att även långsiktiga utvärderingar av kultursamverkansmodellen görs.⁵⁸ Men det är ändå viktigt att den mer direkta uppföljningen av modellen upplevs som meningsfull, begriplig, görbar och rättvis av de som berörs. När en verksamhet, där professionella genom sin sakkunskap på området anser sig veta vad som ska betraktas som bra eller dålig verksamhet, bedöms utifrån mått som fastställts av externa instanser är risken stor att de professionella reagerar med misstro och börjar tvivla på sin egen kompetens.⁵⁹

Om det är så att uppgifterna från regionerna kommer att ligga till grund för bidragsfördelning kommer systemet ha stark normativ effekt. Om det råder osäkerhet om vad uppgifterna kommer att användas till, och hur, kommer systemet att upplevas som godtyckligt och orättvist av regionerna. I och med systemets höga detaljgrad kan det bidra till att motverka utveckling och nytänkande i den regionala kulturverksamheten, exempelvis genreöverskridande konstformer. Detaljgraden leder ofrånkomligen till praktiska problem i redovisningen såsom dubbelredovisning. Uppföljningen är i sin nuvarande form mycket resurskrävande då den sysselsätter många personer både på statlig och på regional nivå. Det finns en risk för att resurser läggs på uppföljning som skulle ha kunnat läggas på utvecklingsarbete, både i berörda kulturverksamheter och i förvaltning på regional och statlig nivå.

Rekommendationer

Staten – regeringen eller Kulturrådet på regeringens uppdrag – bör vara tydligare med varför uppföljningen görs och varför uppföljningen görs på det sätt den görs. Dess kontrollfunktion bör beskrivas och förklaras. Om Kulturrådet kommer att använda materialet som ett underlag för beslut om bidragsfördelning måste det bli tydligare hur detta kommer att ske så att alla förstår spelreglerna bättre. Om regionernas rapportering dessutom kan komma att ligga till grund för diskussioner om utveckling av regionala

⁵⁷ Ibid.

⁵⁸ Det är viktigt att i detta sammanhang påpeka att mer långsiktiga och övergripande utvärderingar kan få samma slags negativa konsekvenser som uppföljning av mer kontrollerande art.

⁵⁹ Jmf. Lindgren 2008.

kulturverksamheter, bör det kommuniceras och tydliggöras hur och på vilket sätt det är tänkt.

Kulturrådet bör överväga att minska detaljgraden för att på så vis minska risken för felaktigheter i redovisningen, och för att systemet i mindre grad ska pressa verksamheterna att anpassa sin form och sitt innehåll till vad som går att rapportera in. Det vill säga för att minimera negativa konsekvenser av systemets normerande effekter.

5. Att styra genom samverkan

Sammanfattning

Forskarna Roger Blomgren och Jenny Johannisson argumenterar utifrån sin studie för att kultursamverkansmodellen leder till en intensifiering av en ordning där politiker på regional nivå utövar metastyrning, medan det är tjänstemännen som ansvarar för att genomföra den drivna politiken. I och med att tjänstemännen besitter störst kunskap på området, blir det ofta så att de också driver frågorna framåt. Gränserna mellan politiken och förvaltningen blir otydliga.

Blomgren och Johannisson menar vidare att kommunerna upplever att samverkan med regionerna är svår att utöva på jämlik grund. De upplever att de har mindre inflytande än den regionala nivån fastän de formellt sett är likställda.

De pekar också på att kultursamverkansmodellen är en decentraliseringsreform som samtidigt innebär att statens styrning stärks genom förordningens (SFS 2010:2012) regleringar av hur regionerna får fördela sina pengar och genom Kulturrådets inflytande över kulturplanernas innehåll.

Några märkbara förändringar har ännu inte skett i de kulturpolitiska prioriteringarna regionalt, vilket visar på stark informell styrning i modellen, menar Blomgren och Johannisson. De förändringar som har skett sedan modellen infördes, har skett främst på den retoriska nivån.

I den första utvärderingen av kultursamverkansmodellen som Myndigheten för kulturanalys gjorde under 2011, var fokus på formerna för modellens införande i de fem första regionerna, det vill säga på de dialoger som hade förts på olika nivåer och mellan olika parter i samband med kulturplanernas framtagande. Intervjuer kunde då enbart göras med företrädare för de fem första regionerna på regional nivå. Det var därför angeläget att nå politiker och tjänstemän på kommunal nivå när 2012 års arbete med utvärderingen av kultursamverkansmodellen satte igång, i syfte att söka fånga kommunernas roll i kultursamverkansmodellen. Vi ville också se till att andra regioner än de fem första kom till tals. Enkätstudien som presenteras i kapitel 3 var ett sätt att nå såväl olika administrativa nivåer som olika företrädare för många olika regioner. Dessutom gav vi i uppdrag till forskarna Roger Blomgren och Jenny Johannisson vid Centrum för kulturpolitisk forskning, Högskolan i Borås, att genomföra en fallstudie av modellens genomförande i

två län. Valet föll på Jämtlands och Kronobergs län⁶⁰ och särskilt fokus skulle läggas på relationerna mellan den regionala och den kommunala nivån. Studien presenteras kortfattat i *Kulturanalys 2013*⁶¹ men rapporten i sin helhet finns också publicerad på vår webbplats, www.kulturanalys.se.⁶² I detta kapitel presenteras valda delar av studien.

Decentralisering och starkare statlig styrning?

Syftet med rapporten var att studera om, och i så fall hur, kultursamverkansmodellen har bidragit till att förändra i första hand den regionala och i andra hand den kommunala kulturpolitikens organisation och prioriteringar i Jämtlands och Kronobergs län. Två frågeställningar vägledde studien:

- Om, och i så fall hur, medför kultursamverkansmodellen en förändrad verksamhetsstyrning i Jämtlands och Kronobergs län? Särskilt fokus var på relationen mellan regional och kommunal nivå.
- Får en eventuellt förändrad verksamhetsstyrning konsekvenser för den kulturpolitiska organisationen och de kulturpolitiska prioriteringarna i Jämtlands och Kronobergs län? I så fall – vilka?

Studiens material består av kulturpolitiska styrdokument från den kommunala, regionala och statliga nivån och intervjuer med regionala och kommunala kulturpolitiker i ledande ställning samt motsvarande på tjänstemannasidan.

Blomgren och Johannisson utgår från ett implementeringsperspektiv på politik, som ger vid handen att politiken är en ständigt pågående process – den tar inte slut efter att beslut har fattats av vederbörlig instans. De menar att kultursamverkansmodellen, som ju involverar många olika aktörer och nivåer som ska koordineras, är ett slående exempel på att politik – i det här fallet regional kulturpolitik – utformas i ett komplicerat samspel mellan myndigheter, regioner, kommuner, förvaltningstjänstemän och organisationer som påverkar beslut, men som framför allt har att genomföra den beslutade politiken.

En central fråga för Blomgren och Johannisson är vidare vilka styrmedel som används för att styra och samordna kultursamverkansmodellen så att målen med reformen uppnås. De finner att normbildning, organisation och

⁶⁰ Urvalet gjordes utifrån tanken att det skulle vara två län som uppvisade tillräckligt många likheter för att vara jämförbara. Kriterier som togs i beaktande var relationen mellan den regionala och den kommunala nivån samt mellan storstad och landsbygd, geografisk lokalisering, storlek, befolkningssammansättning och politiska majoritetsförhållanden.

⁶¹ Myndigheten för kulturanalys 2013.

⁶² Blomgren och Johannisson 2013.

regleringar är de tre styrmedel som är mest framträdande i genomförandet av modellen.

I studien belyser forskarna hur de två aktuella länen arbetat med normbildning – som de betraktar som uttryck för idéstyrning – för att skapa en berättelse om vad som utmärker kulturlivet i det egna länet, en berättelse som de olika aktörerna på olika nivåer anammar och gör till sin egen. Här ingår att skapa en gemensam problembild och tillsammans komma fram till lösningar.

Blomgren och Johannisson analyserar också det faktum att kultursamverkansmodellen innebär att organisationer som landsting och regionförbund får ansvar för genomförandet av politiken. Dessa organisationer är politiskt valda, direkt eller indirekt. Här finns ingen myndighet som självständigt ska verkställa politiska beslut, utan politiker både beslutar om, verkställer och genomför kulturpolitiken. Det leder till svårigheter att se var gränsen går mellan politik och förvaltning och att intresseorganisationer endast har små möjligheter till inflytande.

Kultursamverkansmodellen regleras som bekant i förordning (SFS 2010:2012), som stipulerar samverkan och samråd mellan olika aktörer – kommuner, landsting, civilsamhälle och professionella kulturskapare. Detta identifierar Blomgren och Johannisson i enlighet med tidigare forskning som ”nätverksstyrning” som – i likhet med idéstyrning som beskrevs ovan – syftar till att organisationer med skilda uppgifter tillsammans och i konsensus kommer överens om gemensamma mål. Kultursamverkansmodellen karaktäriseras också av att politiker på regional nivå utövar ”metastyrning”, något som är typiskt för nätverksstyrning. Det innebär att tjänstemän och olika samverkanspartner ges stort handlingsutrymme på politikens område. Det är möjligt eftersom det inte råder några större partiskiljande åsikter eller intressen, menar Blomgren och Johannisson. Det överordnade målet är att – för regionens bästa – arbeta fram en kulturplan som alla parter kan stå bakom.

Även om fokus i studien ligger på hur styrningen sker på den regionala nivån, lyfter Blomgren och Johannisson fram den statliga styrningen och menar att den är fortsatt stark. Regeringen styr i denna reform genom förordning (SFS 2010:2012), ekonomisk rambudget och via Kulturrådet, som tilldelas rollen som verkställande myndighet. I förordningens 4 § stadgas att ”fördelningen av statsbidraget ska bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer”. Denna paragraf kan ses som ett uttryck för idéstyrning, det vill säga en övergripande norm som anger den allmänna riktningen för reformen. Ett mer styrande exempel återfinns i förordningens 8 § där sju verksamheter pekats ut som de som ska erhålla stöd

via de regionala kulturplanerna. Regionernas möjlighet att omfördela medel mellan sina verksamheter begränsas därmed.

Det är Kulturrådet som har till uppgift att implementera reformen, det vill säga ansvara för att förordningen verkställs av regionerna. I sin tur har Kulturrådet enligt förordningens 17 § fått möjlighet att precisera regeringens direktiv, vilket ger myndigheten en möjlighet att tolka och styra intentionerna med reformen.

Kultursamverkansmodellen i praktiken

Blomgren och Johannisson konstaterar att en av de viktigaste aspekterna av kultursamverkansmodellen är att den innebär en förändrad organisatorisk ansvarsfördelning mellan kommunal, regional och statlig nivå. Samtidigt, menar de, kan kultursamverkansmodellen ses som en fortsättning på den decentraliseringstanke som genomsyrat den svenska kulturpolitiken alltsedan 1974.

I både Jämtlands och Kronobergs län har regionförbunden – som bildats till följd av nu avstannade regionbildningsprocesser – fått framträdande roller i implementeringen av modellen. I Kronoberg delar landstinget och regionförbundet på ansvaret för implementeringen. Inte i något av de båda länen förekom någon större principiell diskussion om regionförbundens organisation och roll. En anledning kan vara att kulturpolitiken där sedan länge har karakteriserats av avsaknad av stora partipolitiska skiljelinjer. Flera av de intervjuade såg dock det faktum att regionförbunden är indirekt valda som problematiskt ur ett demokratiperspektiv.

I båda de studerade länen upplever politiker på regional nivå att de getts stora möjligheter att påverka processen, men bilden som framkommer är att det är tjänstemännen som huvudsakligen varit ansvariga för själva genomförandet av kulturplanarbetet. Styrningen på området kan därför, menar Blomgren och Johannisson karakteriseras som metastyrning: stora befogenheter överlämnas till tjänstemännen i arbetet med kulturplanerna, samtidigt som politikerna har ett inflytande över den strategiska inriktningen.

Samverkan och samråd

Kultursamverkansmodellens kärna är att olika organisatoriska enheter ska samverka, samråda och föra dialoger med varandra. En förutsättning för att samverkan ska fungera, menar Blomgren och Johannisson, är att aktörerna finner det meningsfullt att samverka, och att det finns tillit dem emellan.

Studien visar att i båda de studerade länen tas direktiven om samverkan och samråd på stort allvar. Även om man inte har ägnat någon större möda åt att problematisera eventuella skillnader i innebörd mellan de båda begreppen görs en skillnad. Samverkan ses som ett utbyte mellan jämbördiga parter. Samråd betraktas inte som formellt lika förpliktigande och avser en annan typ av relation, ofta den som avser region och kommun som bidragsgivare till verksamheter inom både kulturliv och samhälle. I både Jämtland och Kronoberg har man genomfört ett stort antal möten där företrädare för regionen, kommunerna, civilsamhället och det professionella kulturlivet har kunnat delta. Ett resultat av kultursamverkansmodellen är således att inslagen av sektorssamverkan har förstärkts i både Jämtlands och Kronobergs län. Kontakterna med kommunerna har förstärkts och formaliserats. Den redan tidigare existerande komplexiteten hos de regionala aktörernas relationer till andra politiska nivåer som EU, men framförallt staten, via Kulturrådet, har ökat i och med reformens konstruktion. Härvidlag har kultursamverkansmodellen snarare inneburit att redan existerande, komplexa relationer och samverkansstrukturer förstärkts och intensifierats än att nya relationer och strukturer upprättats, menar rapportförfattarna.

I både Jämtland och Kronoberg visar den samlade bedömningen av politiker och tjänstemän på såväl kommunal som regional nivå att framtagandet av kulturplaner gått relativt lätt. Upplevelsen är också att allt som kunnat göras för att göra så många aktörer som möjligt delaktiga i processen har gjorts. I varken Jämtland eller Kronoberg verkar några uppenbara konflikter kring kulturpolitiska prioriteringar ha förekommit, menar Blomgren och Johannisson.

Studien visar dock att alla inblandade aktörer inte har samma möjligheter att påverka kulturplanens utformning och kultursamverkansmodellens genomförande. Flera tidigare studier av kultursamverkansmodellen har redan pekat på detta förhållande avseende civilsamhälle och kulturliv.⁶³ Att också kommunerna, som formellt ska samverka med regionen på likvärdiga villkor, upplever de skilda förutsättningarna som problematiska har framkommit tidigare.⁶⁴ Även i Jämtland och Kronoberg framkommer det att de större kommunerna, det vill säga Växjö respektive Östersund har en större möjlighet att påverka och ifrågasätta den regionala nivåns tolkningsföreträdare än företrädare för mindre kommuner.

Studien visar att i de båda länen framförde flera informanter åsikten att regionen inte fullt ut realiserat samverkansaspekten i modellen, utan att regionerna tenderar att betrakta kommunerna som underordnade och därmed inte som de jämbördiga parter som modellen kräver. Ekonomiska

⁶³ Almerud 2012, Harding 2012, Myndigheten för kulturanalys 2012.

⁶⁴ Luttrupp 2012.

resurser är här en viktig faktor – kan en liten kommun som aldrig kan uppnå samma ekonomiska resurser som regionen någonsin bli en jämbördig samverkanspartner? Det framstår således som att den regionala nivån tenderar att tilldelas en överordnad position i relation till kommunerna, trots att de konstitutionellt befinner sig på samma nivå. Ett sätt att förstå detta, menar Blomgren och Johannisson, är att den större politisk-administrativa enheten ofta positioneras som överordnad i relation till den mindre.⁶⁵ De frågar sig vidare om det kanske är därför som såväl regioner som kommuner tenderar att acceptera att den statliga nivån kvarhåller en överordnad position i relation till region och kommuner, genom att omvandla den dominerande tendensen av metastyrning på det kulturpolitiska området till detaljstyrning via kultursamverkansmodellen. Blomgren och Johannisson hävdar att såväl förordning som instruktioner från Statens kulturråd avgränsar en modell, som retoriskt framställts som en decentraliseringsmodell, till en modell där den statliga nivån snarare förstärker sin styrning av den regionala kulturpolitiken.

Konsensus?

Diskussionerna om regionala kulturpolitiska prioriteringar tycks alltså helt sakna partipolitiska skiljelinjer i de studerade länen, både på regional och på kommunal nivå. Regionpolitiker sätter regionens bästa framför partipolitik och kommunpolitiker sätter kommunens bästa främst. Blomgren och Johannisson menar att ur ett samverkansperspektiv kan det betraktas som en styrka, men de betonar att avpolitiseringen av regionpolitiken ur ett demokratiperspektiv kan ses som ett problem.⁶⁶

Studien visar att det dock inte är självklart i vare sig Jämtland eller Kronoberg att kommunerna identifierar regionens bästa med kommunens bästa. I Jämtland och Kronoberg ger både politiker och tjänstemän på kommunal nivå uttryck för en kritik mot de regionala institutionernas förmåga att nå ut i hela regionen med sina respektive verksamheter. Därtill är det i första hand kommunerna som gärna vill se mer radikala omprioriteringar i den regionala kulturpolitiken framöver, där relevansen av existerande institutioners verksamheter bör sättas i mer tydlig relation till kommunernas verksamheter och behov. Där företrädare för den regionala nivån upplever att samverkan – i bemärkelsen utbyte mellan jämbördiga parter – realiserats i förhållande till kommunerna, är kommunerna mer tveksamma.

⁶⁵ Johannisson 2010. *Detta blir inte minst uppenbart i den i skrivande stund aktuella debatten om Stockholms stads ställningstagande mot att ingå i kultursamverkansmodellen, med hänvisning till att kommunens anslag till kulturverksamhet är större än det landstingskommunala. Det är således inte i första hand geografisk, utan ekonomisk, storlek som avses.*

⁶⁶ T.ex. Johansson 2010.

Att både Jämtland och Kronoberg är monocentriska regioner, där en enda större kommun dominerar även i den regionala kulturpolitiken, är här viktigt menar Blomgren och Johannisson. Om jämbördighet mäts i ekonomiska termer är det bara Östersund och Växjö som kan betraktas som jämbördiga med den regionala nivån och det är också i huvudsak dessa kommuner som bidrar ekonomiskt till de regionala verksamheterna. Den ömsesidiga nytta som samverkan ska ge de parter som samverkar kan således inte knytas enbart till ekonomiska resurser, då flertalet kommuner enligt en sådan definition inte skulle kunna betraktas som jämbördig part och därmed inte skulle kunna samverka.⁶⁷ Med avseende på relationen mellan kommuner och region framfördes från en del kommuner tveksamhet inför huruvida den regionala nivån realiserat den egentliga betydelsen av samverkan. Både i Jämtland och i Kronoberg har således den regionala nivån fortsatt vissa legitimitetsproblem gentemot den kommunala nivån, även om samtliga intervjuade aktörer är överens om att den process som framtagandet av kulturplanerna inneburit har fört den kommunala och regionala nivån närmare varandra.

Normreform

Blomgren och Johannisson hävdar också att kultursamverkansmodellen innebär att den kulturpolitiska normuppsättningen – det vill säga vägledande kulturpolitiska idéer och berättelser – när det gäller länens kulturpolitik förändras. Förändringar i normer och berättelser syftar till, menar de, att förverkligas i konkreta prioriteringar i verksamheter. Den nya idé som Blomgren och Johannisson ser i förordningen som reglerar kultursamverkansmodellen (SFS 2010:2012) är den om att modellen avser att ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer. Studien visar dock att både Jämtlands och Kronobergs län hittills har valt att realisera den kulturpolitik som redan drivs på statlig nivå. I båda länen lyfter intervjupersonerna fram att arbetet med kulturplanen har bidragit till att synliggöra kulturens roll för att skapa ett "varumärke" för regionen. Men som Blomgren och Johannisson tolkar det blir kulturens roll ändå densamma i regionerna som den gestaltas på den statliga nivån. Den statliga nivån tilldelas huvudansvar för professionellt konstnärligt skapande, både institutionsbaserat och institutionsberoende, medan kommunerna tilldelas huvudansvaret för medborgarnas deltagande och aktiva utövande. Den regionala nivån blir fortsatt i första hand representant för den statliga kulturpolitiken ute i landet, med betoning på att upprätthålla den institutionsbaserade infrastrukturen, menar Blomgren och Johannisson. I princip kvarstår samma kulturpolitiska prioriteringar som innan, och de menar att statens styrning genom förordningen (SFS 2010:2012) är ett starkt skäl till detta.

⁶⁷ Montin m.fl. 2011.

I rapporten dras slutsatsen att det är på det retoriska kulturpolitiska planet och i arbetssätt som förändringar har skett. En starkare idéstyrning av länets kulturpolitik kan skönjas. En viktig form av idéstyrning är att gemensamma berättelser om respektive län nu verkar delas av fler aktörer. Detta kan å ena sidan ses som att regionförbund, landsting och kommuner nu delar samma vision och att de fått en större tilltro till sina egna förmågor att bedriva kulturpolitik. Å andra sidan kan det ses som att den statliga nivån genom kultursamverkansmodellen ökat sina möjligheter att kooptera den regionala kulturpolitiken, det vill säga föra över sin egen kulturpolitiska vision på den regionala nivån. Samtidigt var konsensus kring kulturpolitikens övergripande idé stark redan innan kultursamverkansmodellen infördes.

Slutsatser

Slutligen söker Blomgren och Johannisson att besvara de frågor som vägledde dem i denna studie. Den första gällde om, och i så fall hur kultursamverkansmodellen medför en förändrad verksamhetsstyrning i Jämtlands och Kronobergs län, särskilt med tanke på relationen mellan regional och kommunal nivå. De menar att det är uppenbart att kultursamverkansmodellen medfört en förändrad verksamhetsstyrning i både Jämtland och Kronoberg. Denna förändring består för det första av en förtätad dialog mellan regionala och kommunala kulturpolitiska instanser. Kultursamverkansmodellen – och närmare bestämt utarbetandet av en kulturplan – har medfört fler möten mellan regionala och kommunala kulturpolitiska aktörer, både på politiker- och tjänstemannasidan. Samtalen har mer än tidigare fokuserat på en diskussion kring vad som utmärker en regional, till skillnad från en landstingsbaserad, kulturpolitik. Samtidigt har samtalen byggt på redan existerande samverkansstrukturer i Jämtland och Kronoberg. Kultursamverkansmodellen har således bidragit till att förstärka en förändrad verksamhetsstyrning i relationen mellan regional och kommunal kulturpolitik, snarare än att modellen skapat radikalt nya former för verksamhetsstyrning. På liknande sätt har, för det andra, den statliga nivåns redan existerande styrning av såväl regional som kommunal kulturpolitik förstärkts snarare än radikalt förändrats; kultursamverkansmodellen har för den statliga nivån inneburit ett redskap att styra den regionala och kommunala kulturpolitiken starkare än tidigare, menar Blomgren och Johannisson.

Den andra frågan gällde om en förändrad verksamhetsstyrning får konsekvenser för den kulturpolitiska organisationen och de kulturpolitiska prioriteringarna i Jämtlands och Kronobergs län, och i så fall – vilka? Blomgren och Johannisson konstaterar att den kulturpolitiska organisationen har förändrats i både Jämtland och Kronoberg. I Jämtland har det regionala kulturpolitiska ansvaret överförs från landstinget till regionförbundet, medan man i Kronoberg har ett delat ansvar mellan dessa två regionala

instanser. Denna organisationsförändring emanerar dock snarare från regionpolitiska mål än från mål för kultursamverkansmodellen. Ett entydigt resultat är att varken dessa organisationsförändringar eller kultursamverkansmodellens genomförande föranlett några förändringar i Jämtlands eller Kronobergs kulturpolitiska prioriteringar. Professionell, institutionsbaserad konstnärlig verksamhet kvarstår som den regionala kulturpolitikens fokus. Detta resultat måste dock ses mot bakgrund av att modellen i de aktuella länen befinner sig i en etableringsfas – förändringar kan eventuellt ske när modellen är inarbetad i de båda länen.

6. Styrning och bidragsfördelning i kultursamverkansmodellen

Kultursamverkansmodellen som reform bär med sig idéer om vikten av samverkan, ökat regionalt inflytande och ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer. Det finns också förväntningar på att modellen ska leda till ökat kulturutbud och högre kvalitet i kulturen. Resultaten som presenteras i denna rapport kan ses i ljuset av dessa förväntningar på modellen. Syftet med denna rapport är att belysa styrning och bidragsfördelning inom ramen för kultursamverkansmodellen. En central fråga för rapporten har varit att utifrån olika perspektiv undersöka i vilken mån det regionala självstyret påverkas av modellens införande. Rapporten har lett fram till tre huvudslutsatser som diskuteras i detta avslutande kapitel.

Fortsatt stark statlig styrning

Statens styrning av regional kulturpolitik är fortsatt stark efter att kultursamverkansmodellen har införts. Staten styr genom förordning SFS (2010:2012) om fördelning av statliga bidrag till viss regional kulturverksamhet. Modellen innebär också en stark informell styrning, då Kulturrådet har möten och dialoger med regionernas företrädare i och med att kulturplanerna ska skrivas och revideras. Det är också genom kulturplanerna som staten, i form av handläggare, generaldirektör och styrelse på Kulturrådet och representanterna i samverkansrådet, får en bättre samlad bild av regionernas kulturliv än vad de hade innan modellens införande.

I och med att regionerna i samverkan med kommuner och efter samråd med professionellt kulturliv och civilsamhälle ska utarbeta kulturplaner, vars innehåll till stor del styrs av de sju områden som stipuleras i förordningen SFS (2010:2012), ligger betoningen på att upprätthålla den institutionsbaserade infrastruktur som byggts upp runtom i Sverige. Förordningen (2010:2012) stipulerar också att ändamålet med bidragen som fördelas med kulturplaner som underlag är att de nationella kulturpolitiska målen ska förverkligas på regional nivå. De möten och dialoger som förs mellan politiker, tjänstemän, kulturutövare och föreningsliv i samband med kulturplanernas framtagande bidrar till att förankra de nationella kulturpolitiska målen regionalt och lokalt. Det visar sig att kultursamverkansmodellen hittills har lett till att regionerna anammar den rådande ordningen när de fördelar de statliga bidragen.

Det är i detta sammanhang viktigt att slå fast att statlig styrning inte alltid uppfattas som negativt. Det som slentrianmässigt benämns "staten" består i själva verket av flertalet aktörer. Det finns en stor samlad kompetens inom Kulturrådet gällande de flesta områden som omfattas i förordningen SFS (2010:2012). De myndigheter och organisationer som sitter med i samverkansrådet tillför stor kompetens på de sju områdena och när det gäller regional utveckling och professionella kulturskapare. Det finns ett stort mått av ömsesidighet i relationerna mellan Kulturrådet och regionerna. I varierande grad är regionerna måna om att diskutera kulturplanen och de regionala kulturverksamheterna i stort med Kulturrådet. Kulturrådet är i sin tur mycket aktivt för att föra en dialog med regionerna. Flera av samverkansrådets medlemmar ger uttryck för att deras direktkontakter med regionala förvaltningar har intensifierats som en konsekvens av kultursamverkansmodellen.⁶⁸ Även här tycks det finnas ett ömsesidigt behov av kontakt: regionerna behöver ta del av den kompetens som finns på de statliga myndigheterna, och myndigheterna behöver få kunskap om hur utvecklingen ser ut på deras verksamhetsområde regionalt.

Både på regional nivå och på kommunal uppfattar många staten som den yttersta garanten för att det ska finnas ett kulturutbud av hög kvalitet överallt i landet. Det finns även sedan kultursamverkansmodellen infördes en oro för att staten kommer att avsäga sig delar av sitt ansvar för kulturens geografiska spridning. Statens verkliga intentioner med att införa kultursamverkansmodellen visar sig i våra studier vara en omstridd fråga. Det finns politiker och tjänstemän på både regional och kommunal nivå som tvivlar på att modellens syfte verkligen är att öka regioners, kommuners, kulturlivets och civilsamhällets inflytande på den regionala kulturpolitiken. Under 2013 uttrycktes denna ståndpunkt i några debattinlägg i dagspressen om samverkansmodellen. Debattörerna uttryckte en farhåga om att modellen i själva verket är ett sätt för staten att minska sitt finansiella ansvar när det gäller kulturen på regional nivå, samtidigt som man ökar sin kontroll över hur regionerna använder de statliga medlen.⁶⁹ Denna ståndpunkt grundar sig inte minst på att staten inte sköt till några extra medel när modellen sjösattes. Det leder till att regionerna i de flesta fall tar ett större ekonomiskt ansvar. Om inte alla regioner kan – eller vill – prioritera kulturen, vad händer då? är frågan.

⁶⁸ *Se vidare Myndigheten för kulturanalys 2013.*

⁶⁹ *Holm, Hultquist och Lofvars 2013, Göransson, Hagberg, Johnsson m.fl. 2013.*

Få omprioriteringar och små förändringar i bidragsfördelningen

Ett av ändamålen med kultursamverkansmodellen är att skapa möjligheter för regionala kulturpolitiska prioriteringar och variationer. Resultaten i denna rapport visar att Kulturrådet hittills har gjort ytterst små förändringar i hur bidragen fördelas mellan regionerna. Möjligheterna till att göra förändringar är små, eftersom det inte finns något extra utrymme i de statliga anslagen. Om någon region ska få ett högre ramanslag än tidigare måste alltså någon eller några andra få mindre.

Trots formella möjligheter att göra omfördelningar på regional nivå har det ännu inte skett i någon anmärkningsvärd utsträckning. Anledningen kan, som beskrivits ovan, vara att den statliga styrningen, formell och informell, är fortsatt stark. Den existerande infrastrukturen med länsinstitutioner inom scenkonst och museer har en stark förankring regionalt. Att omfördela ekonomiska resurser därifrån till andra verksamheter skulle i de flesta fall vara kontroversiellt. Det finns också en etablerad uppfattning att om en region skulle satsa på att profilera sig extra starkt inom ett område, och minska sina egna bidrag till andra områden inom modellen, skulle det påverka Kulturrådets bidragsfördelning negativt i nästa led.

Ökat regionalt inflytande

Det ovanstående till trots visar resultaten i denna rapport att den regionala och den kommunala nivåns inflytande över regional kulturpolitik och regionala kulturverksamheter ökar. Det är de regionala förvaltningarna som på uppdrag av politikerna har haft ansvar för arbetet med kulturplanerna. Samverkan mellan regional och kommunal nivå har intensifierats, inte minst i de regioner där regionförbund ansvarar för kulturplanen, då kommuner i allmänhet har stark representation i dessa förbund. Deltagande i möten och dialoger har ökat kunskapen och engagemanget. Kulturpolitiska frågor har kommit upp på den politiska agendan och diskuteras också allt oftare i relation till regional utveckling i stort. Det är inte alltid som regionens bästa sammanfaller med vad olika kommuner ser som det bästa för den enskilda kommunen, men det tycks ändå som att kultursamverkansmodellen bidrar till att skapa berättelser om det regionala kulturlivet som kan delas av många. Ett ideal som börjar slå rot i dessa gemensamma berättelser är det om vikten av möjligheter till regionala prioriteringar och variationer. Nya arbetssätt och en utveckling av den kulturpolitiska retoriken kan i förlängningen leda till förändringar i den riktningen.

Referenser

Almerud, Peter. 2012. "Kulturskaparna och kulturplanerna". I Harding, Tobias och Nathanson, Calle (red). *Under konstruktion. Effekter av kultursamverkansmodellen 2011–2012*. Stockholm: Sveriges kommuner och landsting.

Blomgren, Roger och Johannisson, Jenny. 2013. *Att styra genom samverkan: Genomförandet av kultursamverkansmodellen i Jämtlands och Kronobergs län*. Stockholm: Myndigheten för kulturanalys.

Brunsson, Nils. 2006a. "Administrative reforms as routines". I *Scandinavia Journal of Management*. Vol. 22, sid. 243–252.

Brunsson, Nils. 2006b. "Comment: Reforms, organisations and hope". I *Scandinavia Journal of Management*. Vol. 22, sid. 253–255.

Dahl, Matilda. 2012. *Granskningssambället och det nya Europa. När de baltiska staterna sattes på prov*. Stockholm: Stockholm School of Economics Institute for Research.

Förordning (SFS 1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Förordning (SFS 2012:515) med instruktion för Statens kulturråd.

Förordning (SFS 2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Göransson, Inga, Hagberg, Yvonne, Johnsson, Philip m.fl. 2013. "Staten måste ta sitt ansvar för kulturlivet". Hämtad den 14 mars 2013: <http://www.corren.se/Print.aspx?articleid=6316071>

Holm, Carina, Hultquist, Ove och Lofvars, Ann-Catrin. 2013. "Staten sviker kultursamverkan". *Uppsala Nya Tidning*. 18 februari 2013.

Holm, Carina, Hultquist, Ove och Lofvars, Ann-Catrin. 2013. "Tillfällig statlig kultursatsning inte nog!" *Uppsala Nya Tidning*. 13 mars 2013.

Jacobsson, Bengt och Sundström, Göran. 2006. *Från hemvävd till invävd. Europeiseringen av svensk förvaltning och politik*. Malmö: Liber.

Johannisson, Jenny. 2010. *Förändringar i kulturpolitikens geografi*. Stockholm: Statens kulturråd. (Kulturpolitisk forskning, 1).

Johansson, Jörgen. 2010. "I skärningspunkten mellan regionkommun och kommuner. Med regional utvecklingspolitik och kulturpolitik i fokus. I: *Kulturpolitiken under lupp. Forskare om kultur och kulturpolitik i Västra Götaland*. Uddevalla: Västra Götalandsregionen, Kultursekretariatet.

Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Liljeroth Adelsohn, Lena. 2013. "Kulturen får mer!". *Upsala Nya Tidning*. 23 februari 2013.

Lindgren, Lena. 2008. *Utvärderingsmonstret. Kvalitets- och resultatmätning i den offentliga sektorn*. Malmö: Studentlitteratur.

Luttröpp, Pernilla. 2012. "Dialog som metod: Om dialogmötena i kultursamverkansmodellen". I Harding, Tobias och Nathanson, Calle (red). *Under konstruktion. Effekter av kultursamverkansmodellen 2011 – 2012*. Stockholm: Sveriges kommuner och landsting.

Montin, Stig m.fl. 2011. *Att styra med insikt snarare än avsikt*. Pilotprojekt 2010–2011. Mistra-Urban Future. Göteborg: Chalmers tekniska högskola.

Myndigheten för kulturanalys. 2013. *Kulturanalys 2013*. Stockholm: Myndigheten för kulturanalys.

Myndigheten för kulturanalys. 2012. *Kultursamverkansmodellen. En första utvärdering*. Rapport 2012:1. Stockholm: Myndigheten för kulturanalys.

Petersson, Olof och Söderlind, Donald. 1993. *Förvaltningspolitik. Andra upplagan*. Helsingborg: Publica.

Power, Michael. 1996. *The Audit Explosion*. London: Demos.

Pressmeddelande. 2013. Stark utveckling inom kultursamverkansmodellen. Hämtad den 10 april 2013: <http://www.mynewsdesk.com/se/pressroom/kulturradet/pressrelease/view/stark-utveckling-inom-kultursamverkansmodellen-854272>

Proposition 2009/10:3. *Tid för kultur*. Stockholm: Kulturdepartementet.

Proposition 2009/10:55. *En politik för det civila samhället*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Regleringsbrev för budgetåret 2011 avseende Statens kulturråd. Regeringsbeslut 2010-12-22. Ku2010/1135/KV, Ku2010/2028/SAM (delvis).

Regeringsbrev för budgetåret 2012 avseende Statens kulturråd. Regeringsbeslut 2011-12-15. Ku2011/1960/RFS (delvis).

Regeringsbrev för budgetåret 2013 avseende Statens kulturråd. Regeringsbeslut 2012-12-20. Ku2009/1822/KO, Ku2010/1100/KO, Ku2012/549, 929, 1009, 1116, 1304, 1305, 1401, 1455, 1692/KO, Ku2012/1898/RFS (delvis).

Riksrevisionen, 2008. *Kulturbidrag – effektiv kontroll och goda förutsättningar för förnyelse?* RiR 2008:14. Stockholm: Riksrevisionen.

Riksrevisionen, 2012. *Riksrevisionens uppföljningsrapport 2012*. Stockholm: Riksrevisionen.

SOU. 2009:16. *Kulturutredningen 1–3*. Stockholm: Fritzes.

SOU. 2010:11. *Spela samman. En ny modell för statens stöd till regional kulturverksamhet*. Stockholm: Fritzes.

Statens kulturråd. 2010. Redovisning av regeringsuppdrag om förberedande insatser med anledning av en ny modell för statens stöd till regional kulturverksamhet. KUR 2010/3140.

Statens kulturråd. Kulturrådets föreskrifter (KRFS 2012:1) för kvantitativ uppföljning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Statens kulturråd. Kulturrådets föreskrift (KRFS 2012:3) om ändring i Kulturrådets föreskrifter för kvantitativ uppföljning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet (2012:1).

Statens kulturråd. 2012. *Riktlinjer för kvalitativ uppföljning av Kultursamverkansmodellen*. Sty. 2012:29, Dnr KUR 2012/3970.

Statens kulturråd. 2012. *Årsredovisning*. Stockholm: Kulturrådet.

Statens kulturråd. 2013. *Handbok för kvantitativ uppföljning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet*. Stockholm: Kulturrådet.

Statskontoret, 2011. *Myndighetsanalys av Kulturrådet (2011:18)*. Stockholm: Statskontoret.

Svenska Akademiens ordbok – SAOB. 2012. Hämtad den 9 april 2013: <http://g3.spraakdata.gu.se/saob/>

Westerberg Ivarsson, Anders. 2005. "Färre direktiv, mer administration. Omreglering hos polisen." I Nilsson Svedberg, Karin, Henning, Roger och Fernler, Karin (red). *En illusion av frihet? Företag och organisationer i regelsamhället*. Lund: Studentlitteratur.

Webbplats med information om kulturdatabasen: <http://www.skane.se/kultur/kulturdatabasen>

Övrigt material

Förtydligande avseende uppföljning av statsbidrag till Kultur i Väst. Västra Götalandsregionen, Kultursekretariatet. Brev till Statens kulturråd, 2013-02-04.

Landstinget i Uppsala läns synpunkter på förslag till kvalitativ uppföljning av kultursamverkansmodellen. Brev till Statens kulturråd, 2012-08-23.

Synpunkter på Kulturrådets handbok för kvantitativ uppföljning. Kultursekretariatet, Västra Götalandsregionen, 2013-01-30.

Anteckningar från deltagande i workshop om den kvantitativa uppföljningen, 2012-12-13.

Anteckningar från deltagande i workshopen Nationellt användarforum för kulturdatabasen.se, 2012-09-25.

Kulturrådets sammanställning av statliga verksamhetsbidrag till kulturverksamhet i respektive region 2012.

Kulturrådets sammanställning av regionernas fördelning 2012 av de statliga verksamhetsbidragen på de sju områden som stipuleras i förordningen.

Kulturrådets preliminära data från uppföljningen av kultursamverkansmodellen i de fem första regionerna 2011.

Intervjuer

Handläggare på Kulturrådet, 2012-10-31.

Handläggare på Kulturrådet, 2013-02-21.

Regional tjänsteman, 2012-10-09.

Regional tjänsteman, 2013-02-20.

Bilaga 1: Enkät

Välkommen till Myndigheten för kulturanalys enkät om förväntningar på kultursamverkansmodellen!
Besvara frågorna i tur och ordning.

Det är mycket angeläget att just du svarar på enkäten, så att vi får en så heltäckande och rättvis bild som möjligt. Det tar inte särskilt lång tid, och du behöver inte tillgång till något underlagsmaterial. Svara nu om du kan, eller planera in tid för det i din kalender. Sista svarsdatum är den 1 oktober 2012.

Frågor om enkäten besvaras av:

Agnes Ers, agnes.ers@kulturanalys.se, 08-52 80 20 06 (frågor om innehåll)

Rickard Bengtsberg, rickard.bengtsberg@kulturanalys.se, 08-52 80 20 05 (tekniska frågor)

Stort tack för din medverkan!

Bakgrundsuppgifter

Vi har samlat definitioner på följande sida: [Definitioner](#)

1. På vilken administrativ nivå arbetar du?

- ☐ Region/landsting/regionförbund eller motsvarande
- ☐ Kommun
- ☐ Kulturinstitution

2. Hur är kulturfrågorna organiserade politiskt på den nivå där du är verksam?

- ☐ Egen kulturnämnd eller motsvarande
- ☐ Kulturen i nämnd eller motsvarande tillsammans med andra politikområden såsom fritid, utbildning eller dylikt
- ☐ Vet ej/ej relevant
- ☐ På annat sätt, nämligen...

På annat sätt, nämligen...

3. Vilken är din roll när det gäller kultursamverkansmodellen?

- ☐ Yrkespolitiker
- ☐ Fritidspolitiker
- ☐ Kulturchef eller motsvarande
- ☐ Kultursamordnare/kulturstrateg/kulturutvecklare eller motsvarande
- ☐ Chef för kulturinstitution
- ☐ Ordförande i styrelse för kulturinstitution
- ☐ Annan, nämligen...

Annan, nämligen...

4. Hur länge har du haft den rollen?

- ☐ Mindre än två år
- ☐ Mellan två och fem år
- ☐ Mer än fem år

5. Hur länge har du arbetat med kulturfrågor?

- ☐ Mindre än två år
- ☐ Mellan två och fem år
- ☐ Mer än fem år

Vi har samlat definitioner på följande sida: [Definitioner](#)

6. Hur involverad har du varit/är du i framtagandet av den regionala kulturplanen?

- ☐ Inte alls
- ☐ I viss utsträckning
- ☐ I stor utsträckning

7. Vilken har din roll varit/är din roll när det gäller framtagandet av den regionala kulturplanen?

8. I vilken utsträckning har följande kategorier, enligt din uppfattning, deltagit i arbetet med den regionala kulturplanen?

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning
Politiker i regionen	☐	☐	☐	☐	☐
Tjänstemän i regionen	☐	☐	☐	☐	☐
Politiker i kommuner	☐	☐	☐	☐	☐
Tjänstemän i kommuner	☐	☐	☐	☐	☐
Professionella kulturskapare	☐	☐	☐	☐	☐
Företrädare för kulturinstitutioner	☐	☐	☐	☐	☐
Företrädare för civilsamhället	☐	☐	☐	☐	☐
Medborgare i allmänhet	☐	☐	☐	☐	☐

Här kan du lämna kommentarer på fråga 8.

9. I vilken utsträckning har följande kategorier, enligt din uppfattning, haft reellt inflytande över den regionala kulturplanens utformning och innehåll?

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning
Politiker i regionen	☐	☐	☐	☐	☐
Tjänstemän i regionen	☐	☐	☐	☐	☐
Politiker i kommunen	☐	☐	☐	☐	☐
Tjänstemän i kommunen	☐	☐	☐	☐	☐
Professionella kulturskapare	☐	☐	☐	☐	☐
Företrädare för kulturinstitutioner	☐	☐	☐	☐	☐
Företrädare för det civila samhället	☐	☐	☐	☐	☐
Medborgare i allmänhet	☐	☐	☐	☐	☐

Här kan du lämna kommentarer på fråga 9.

10. Hur nöjd är du själv med den regionala kulturplanen?

- ☐ Mycket nöjd
- ☐ Ganska nöjd
- ☐ Varken nöjd eller missnöjd
- ☐ Ganska missnöjd
- ☐ Mycket missnöjd
- ☐ Ingen uppfattning/Ej relevant

Här kan du lämna kommentarer på fråga 10.

11. Vad är du mest nöjd med i den regionala kulturplanen?

12. Vad är du missnöjd med i den regionala kulturplanen?

Styrning och inflytande

Vi har samlat definitioner på följande sida: [Definitioner](#)

13. Enligt din uppfattning, hur påverkar införandet av kultursamverkansmodellen olika aktörers inflytande över bidragsfördelningen till regional och kommunal kulturverksamhet?

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning
Statens inflytande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Regionernas inflytande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunernas inflytande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturskaparnas inflytande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturinstitutionernas inflytande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Civilsamhällets inflytande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Medborgarnas inflytande	☐	☐	☐	☐	☐	☐

14. Enligt din uppfattning, hur påverkar införandet av kultursamverkansmodellen olika aktörers inflytande över innehåll och utformning av olika kulturverksamheter?

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning
Statens inflytande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Regionernas inflytande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunernas inflytande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Professionella kulturskaparnas inflytande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturinstitutionernas inflytande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Civilsamhällets inflytande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Medborgarnas inflytande	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Kommer uppdraget till de regionala kulturinstitutionerna att förändras som ett resultat av kultursamverkansmodellens införande?

- ☐ Ja, styrningen av institutionerna kommer att bli hårdare
- ☐ Ja, institutionerna kommer att bli friare i att utforma sina verksamheter
- ☐ Nej, det blir nog ungefär som förut
- ☐ Ingen uppfattning

Här kan du lämna kommentarer på fråga 15.

16. I vilken utsträckning tror du att principen om "armlängds avstånd" kommer att kunna upprätthållas på regional och kommunal nivå när kultursamverkansmodellen införs?

- ☐ Inte alls
- ☐ I viss utsträckning
- ☐ I stor utsträckning
- ☐ I mycket stor utsträckning
- ☐ Ingen uppfattning

Här kan du lämna kommentarer på fråga 16.

Samverkan

Vi har samlat definitioner på följande sida: [Definitioner](#)

17. Hur påverkar, enligt din uppfattning, införandet av kultursamverkansmodellen samverkan mellan olika aktörer?

	Samverkan ökar	Samverkan minskar	Samverkan påverkas inte	Ingen uppfattning
Mellan regionen och staten	☐	☐	☐	☐
Mellan regionen och andra regioner	☐	☐	☐	☐
Mellan regionen och kommuner	☐	☐	☐	☐
Mellan kommuner i regionen	☐	☐	☐	☐
Mellan olika kulturinstitutioner och kulturverksamheter	☐	☐	☐	☐

Här kan du lämna kommentarer på fråga 17.

18. I vilken utsträckning kan ett ökat inslag av samverkan leda till ett ökat utbud av kultur i regionen?

- ☐ I mycket liten utsträckning
- ☐ I viss utsträckning
- ☐ I stor utsträckning
- ☐ I mycket stor utsträckning
- ☐ Ingen uppfattning

Här kan du lämna kommentarer på fråga 18.

19. I vilken utsträckning kan ett ökat inslag av samverkan leda till ett kulturutbud med högre kvalitet i regionen?

- ☐ I mycket liten utsträckning
- ☐ I viss utsträckning
- ☐ I stor utsträckning
- ☐ I mycket stor utsträckning
- ☐ Ingen uppfattning

Här kan du lämna kommentarer på fråga 19.

20. I vilken utsträckning kan ett ökat inslag av samverkan leda till ett effektivare utnyttjande av offentliga medel för kultur i regionen?

- ☐ I mycket liten utsträckning
- ☐ I viss utsträckning
- ☐ I stor utsträckning
- ☐ I mycket stor utsträckning
- ☐ Ingen uppfattning

Här kan du lämna kommentarer på fråga 20.

Kostnader och finansiering

Vi har samlat definitioner på följande sida: [Definitioner](#)

21. Hur bedömer du att införandet av kultursamverkansmodellen kommer att påverka omfattningen av offentlig finansiering av kultur på tre till fem års sikt i den region där du är verksam?

	Mycket mer	Något mer	Ingen skillnad	Något mindre	Mycket mindre	Ingen uppfattning
Statliga medel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Regionala medel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunala medel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Offentlig finansiering av kultur	☐	☐	☐	☐	☐	☐
TOTALT	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Här kan du lämna kommentarer på fråga 21.

22. Hur bedömer du att införandet av kultursamverkansmodellen kommer att påverka omfattningen av icke offentlig finansiering av kultur på tre till fem års sikt i den region där du är verksam?

	Mycket mer	Något mer	Ingen skillnad	Något mindre	Mycket mindre	Ingen uppfattning
Avgifter/biljettintäkter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Crowd funding eller liknande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sponsring/samverkan med näringslivet eller liknande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ideellt arbete	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Icke offentlig finansiering av kultur	☐	☐	☐	☐	☐	☐
TOTALT	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Här kan du lämna kommentarer på fråga 22.

23. I vilken utsträckning tror du att införandet av kultursamverkansmodellen kommer att leda till omfördelningar av statliga anslag till kultur mellan regioner på tre till fem års sikt?

- ☐ I mycket liten utsträckning
- ☐ I viss utsträckning
- ☐ I stor utsträckning
- ☐ I mycket stor utsträckning
- ☐ Ingen uppfattning

24. I vilken utsträckning upplever du att regionen där du är verksam har/kommer att ha möjlighet att göra egna prioriteringar i fördelningen av de statliga medlen i kultursamverkansmodellen?

- ☐ I mycket liten utsträckning
- ☐ I viss utsträckning
- ☐ I stor utsträckning
- ☐ I mycket stor utsträckning
- ☐ Ingen uppfattning

Här kan du lämna kommentarer på fråga 24.

25. I vilken utsträckning bedömer du att regionen där du är verksam faktiskt kommer att utnyttja möjligheten att göra egna prioriteringar i fördelningen av de statliga medlen i kultursamverkansmodellen?

- ☐ I mycket liten utsträckning
- ☐ I viss utsträckning
- ☐ I stor utsträckning
- ☐ I mycket stor utsträckning
- ☐ Ingen uppfattning

Här kan du lämna kommentarer på fråga 25.

26. Vad bedömer du kan komma att prioriteras högre i den region där du är verksam?

27. Vad bedömer du kan komma att prioriteras lägre i den region där du är verksam?

Administration

Vi har samlat definitioner på följande sida: [Definitioner](#)

28. Enligt din uppfattning, hur påverkas de administrativa kostnaderna för kulturverksamhet när kultursamverkansmodellen införs på den nivå där du arbetar?

- ☐ Kostnaderna kommer att minska avsevärt
- ☐ Kostnaderna kommer att minska något
- ☐ Kostnaderna påverkas inte
- ☐ Kostnaderna kommer att öka något
- ☐ Kostnaderna kommer att öka avsevärt
- ☐ Ingen uppfattning

Här kan du lämna kommentarer på fråga 28.

29. Har din egen arbetssituation och dina arbetsuppgifter förändrats till följd av kultursamverkansmodellens införande och i så fall hur?

30. Hur många timmar per arbetsvecka uppskattar du att du lägger ner på arbetsuppgifter med direkt koppling till kultursamverkansmodellen?

- ☐ Mindre än 10 timmar/vecka
- ☐ 10-20 timmar/vecka
- ☐ 20-30 timmar/vecka
- ☐ Mer än 30 timmar/vecka
- ☐ Ej relevant/Arbetar inte aktivt med kultursamverkansmodellen

Kulturens kvalitet, barns och ungas rätt till kultur och tvärssektoriella perspektiv

Vi har samlat definitioner på följande sida: [Definitioner](#)

31. Hur bedömer du att kulturens kvalitet generellt sett kommer att påverkas av kultursamverkansmodellens införande i den region där du är verksam?

- ☐ Kulturens kvalitet kommer att minska avsevärt
- ☐ Kulturens kvalitet kommer att minska något
- ☐ Kulturens kvalitet påverkas inte
- ☐ Kulturens kvalitet kommer att öka något
- ☐ Kulturens kvalitet kommer att öka avsevärt
- ☐ Ingen uppfattning

Här kan du lämna kommentarer på fråga 31.

32. I vilken utsträckning anser du att införandet av kultursamverkansmodellen ökar möjligheten att tillvarata barns och ungas rätt till kultur i den region där du är verksam?

- ☐ I mycket liten utsträckning
- ☐ I viss utsträckning
- ☐ I stor utsträckning
- ☐ I mycket stor utsträckning
- ☐ Ingen uppfattning

Här kan du lämna kommentarer på fråga 32.

33. I vilken utsträckning anser du att införandet av kultursamverkansmodellen bidrar till att lyfta fram kulturens betydelse också inom andra samhällssektorer/politikområden i den region där du är verksam?

- ☐ I mycket liten utsträckning
- ☐ I viss utsträckning
- ☐ I stor utsträckning
- ☐ I mycket stor utsträckning
- ☐ Ingen uppfattning

Här kan du lämna kommentarer på fråga 33.

Sammanfattande omdöme

Vi har samlat definitioner på följande sida: [Definitioner](#)

34. Vilket är ditt sammanfattande omdöme om kultursamverkansmodellen så här långt?

- ☐ Mycket bra
- ☐ Ganska bra
- ☐ Varken bra eller dålig
- ☐ Ganska dålig
- ☐ Mycket dålig
- ☐ Ingen uppfattning

35. Vad tycker du är de största fördelarna med kultursamverkansmodellen?

36. Är det något du är tveksam till eller kritisk mot när det gäller kultursamverkansmodellen?

37. Har du andra synpunkter på kultursamverkansmodellen?

Godkännande

Genom att välja "godkänner" och därefter klicka på grön pil, skickar du in enkäten. Därefter kan du inte ändra svaren.

- ☐ Godkänner

Tack för din medverkan!

Nedan visas en sammanställning av dina svar. Vill du skriva ut dessa, klicka på pdf-ikonen uppe till höger.

Resultaten kommer att presenteras i en rapport våren 2013.

Bilaga 2: Tabellbilaga enkät

I denna bilaga presenteras tabeller till samtliga frågor som redovisats i kapitel 3. Svar på öppna frågor och kommentarer ingår ej i denna sammanställning. De frågeställningar som faller utanför avgränsningen för denna rapport redovisas inte här utan återkommer i annat sammanhang.

Bakgrundsuppgifter

På vilken administrativ nivå arbetar du?

	Antal	Andel
Kommun	336	68%
Kulturinstitution	67	13%
Region/landsting/regionförbund eller motsvarande	94	19%
Alla respondenter	497	100%

Vilken är din roll när det gäller kultursamverkansmodellen?

	Antal	Andel
Region/landsting/regionförbund eller motsvarande	94	100%
Politiker	50	53%
Tjänstemän	44	47%
Kommun	336	100%
Politiker	158	47%
Tjänstemän	178	53%
Alla respondenter	430	

Hur länge har du haft den rollen?

	Mindre än 2 år	Mellan 2 och 5 år	Mer än 5 år	Totalt
Region	31%	29%	40%	100%
Politiker	24%	28%	48%	100%
Tjänstemän	39%	30%	32%	100%
Kommun	31%	28%	41%	100%
Politiker	37%	25%	38%	100%
Tjänstemän	26%	31%	43%	100%
Alla respondenter	31%	28%	41%	100%

Hur länge har du arbetat med kulturfrågor?

	Mindre än 2 år	Mellan 2 och 5 år	Mer än 5 år	Totalt
Region	12%	19%	69%	100%
Politiker	14%	26%	60%	100%
Tjänstemän	9%	11%	80%	100%
Kommun	14%	20%	66%	100%
Politiker	21%	28%	51%	100%
Tjänstemän	7%	13%	80%	100%
Alla respondenter	13%	20%	67%	100%

Kulturplanen

Hur involverad har du varit/är du i framtagandet av den regionala kulturplanen?

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	Totalt
Region	11%	24%	65%	100%
Politiker	10%	38%	52%	100%
Tjänstemän	11%	9%	80%	100%
Kommun	16%	66%	18%	100%
Politiker	20%	68%	12%	100%
Tjänstemän	12%	64%	24%	100%
Alla respondenter	15%	57%	29%	100%

I vilken utsträckning har följande kategorier, enligt din uppfattning, deltagit i arbetet med den regionala kulturplanen?

Politiker i regionen

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	18%	40%	41%	0%	100%
Politiker	0%	24%	36%	40%	0%	100%
Tjänstemän	0%	11%	45%	43%	0%	100%
Kommun	1%	28%	36%	19%	15%	100%
Politiker	1%	32%	37%	20%	10%	100%
Tjänstemän	1%	26%	35%	19%	19%	100%
Alla respondenter	1%	26%	37%	24%	12%	100%

Tjänstemän i regionen

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	10%	19%	71%	0%	100%
Politiker	0%	12%	18%	70%	0%	100%
Tjänstemän	0%	7%	20%	73%	0%	100%
Kommun	1%	8%	28%	54%	10%	100%
Politiker	1%	7%	36%	43%	13%	100%
Tjänstemän	1%	9%	21%	63%	7%	100%
Alla respondenter	1%	8%	26%	58%	8%	100%

Politiker i kommuner

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	4%	37%	34%	17%	7%	100%
Politiker	8%	34%	34%	14%	10%	100%
Tjänstemän	0%	41%	34%	20%	5%	100%
Kommun	10%	65%	15%	5%	5%	100%
Politiker	6%	65%	19%	5%	4%	100%
Tjänstemän	13%	65%	12%	5%	5%	100%
Alla respondenter	8%	59%	20%	8%	5%	100%

Tjänstemän i kommuner

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	26%	47%	19%	7%	100%
Politiker	2%	30%	44%	14%	10%	100%
Tjänstemän	0%	20%	50%	25%	5%	100%
Kommun	3%	46%	33%	14%	3%	100%
Politiker	4%	47%	33%	11%	5%	100%
Tjänstemän	2%	46%	33%	17%	2%	100%
Alla respondenter	3%	42%	36%	15%	4%	100%

Professionella kulturskapare

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	3%	44%	39%	13%	1%	100%
Politiker	4%	36%	38%	20%	2%	100%
Tjänstemän	2%	52%	41%	5%	0%	100%
Kommun	5%	38%	22%	5%	30%	100%
Politiker	4%	29%	23%	6%	37%	100%
Tjänstemän	5%	46%	21%	5%	24%	100%
Alla respondenter	4%	39%	26%	7%	24%	100%

Företrädare för kulturinstitutioner

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	15%	46%	38%	1%	100%
Politiker	0%	20%	44%	34%	2%	100%
Tjänstemän	0%	9%	48%	43%	0%	100%
Kommun	2%	23%	34%	16%	25%	100%
Politiker	3%	25%	28%	14%	31%	100%
Tjänstemän	1%	22%	40%	18%	19%	100%
Alla respondenter	1%	21%	37%	21%	19%	100%

Företrädare för civilsamhället

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	3%	50%	37%	4%	5%	100%
Politiker	6%	48%	32%	6%	8%	100%
Tjänstemän	0%	52%	43%	2%	2%	100%
Kommun	11%	45%	9%	2%	34%	100%
Politiker	12%	34%	8%	3%	43%	100%
Tjänstemän	10%	54%	9%	1%	26%	100%
Alla respondenter	9%	46%	15%	2%	27%	100%

Medborgare i allmänhet

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	26%	62%	5%	0%	7%	100%
Politiker	26%	60%	4%	0%	10%	100%
Tjänstemän	25%	64%	7%	0%	5%	100%
Kommun	36%	26%	3%	0%	34%	100%
Politiker	34%	25%	3%	1%	38%	100%
Tjänstemän	38%	27%	3%	0%	31%	100%
Alla respondenter	34%	34%	3%	0%	28%	100%

I vilken utsträckning har följande kategorier, enligt din uppfattning, haft reellt inflytande över den regionala kulturplanens utformning och innehåll?

Politiker i regionen

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	7%	32%	61%	0%	100%
Politiker	0%	10%	42%	48%	0%	100%
Tjänstemän	0%	5%	20%	75%	0%	100%
Kommun	1%	16%	39%	31%	13%	100%
Politiker	1%	22%	39%	28%	9%	100%
Tjänstemän	1%	10%	38%	34%	17%	100%
Alla respondenter	1%	14%	37%	38%	10%	100%

Tjänstemän i regionen

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Radetiketter						
Region	0%	10%	22%	68%	0%	100%
Politiker	0%	8%	26%	66%	0%	100%
Tjänstemän	0%	11%	18%	70%	0%	100%
Kommun	1%	7%	27%	56%	9%	100%
Politiker	1%	8%	32%	46%	12%	100%
Tjänstemän	1%	6%	22%	64%	7%	100%
Alla respondenter	1%	8%	26%	59%	7%	100%

Politiker i kommunen

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	6%	26%	41%	21%	5%	100%
Politiker	12%	24%	36%	22%	6%	100%
Tjänstemän	0%	27%	48%	20%	5%	100%
Kommun	14%	58%	15%	5%	8%	100%
Politiker	14%	57%	17%	6%	6%	100%
Tjänstemän	14%	58%	14%	4%	9%	100%
Alla respondenter	13%	50%	21%	9%	7%	100%

Tjänstemän i kommunen

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	3%	24%	43%	24%	5%	100%
Politiker	6%	32%	36%	20%	6%	100%
Tjänstemän	0%	16%	50%	30%	5%	100%
Kommun	10%	50%	25%	9%	6%	100%
Politiker	12%	46%	26%	8%	7%	100%
Tjänstemän	8%	54%	23%	9%	6%	100%
Alla respondenter	8%	45%	29%	12%	6%	100%

Professionella kulturskapare

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	4%	41%	43%	10%	2%	100%
Politiker	4%	40%	40%	14%	2%	100%
Tjänstemän	5%	43%	45%	5%	2%	100%
Kommun	8%	40%	16%	5%	31%	100%
Politiker	6%	33%	17%	8%	35%	100%
Tjänstemän	9%	46%	15%	3%	26%	100%
Alla respondenter	7%	40%	22%	6%	24%	100%

Företrädare för kulturinstitutioner

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	21%	51%	28%	0%	100%
Politiker	0%	24%	50%	26%	0%	100%
Tjänstemän	0%	18%	52%	30%	0%	100%
Kommun	3%	28%	25%	17%	27%	100%
Politiker	5%	25%	23%	14%	33%	100%
Tjänstemän	2%	30%	27%	20%	21%	100%
Alla respondenter	3%	26%	31%	20%	21%	100%

Företrädare för det civila samhället

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	5%	52%	30%	7%	5%	100%
Politiker	10%	52%	22%	10%	6%	100%
Tjänstemän	0%	52%	39%	5%	5%	100%
Kommun	20%	35%	7%	2%	36%	100%
Politiker	21%	31%	7%	1%	40%	100%
Tjänstemän	19%	39%	6%	3%	32%	100%
Alla respondenter	17%	39%	12%	3%	29%	100%

Medborgare i allmänhet

	Inte alls	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	36%	52%	5%	2%	4%	100%
Politiker	34%	50%	6%	4%	6%	100%
Tjänstemän	39%	55%	5%	0%	2%	100%
Kommun	43%	20%	4%	0%	32%	100%
Politiker	43%	19%	5%	1%	32%	100%
Tjänstemän	43%	21%	3%	0%	32%	100%
Alla respondenter	41%	27%	4%	1%	26%	100%

Hur nöjd är du själv med den regionala kulturplanen?

	Mycket missnöjd	Ganska missnöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Ganska nöjd	Mycket nöjd	Ingen uppfattning /Ej relevant	Totalt
Region	2%	3%	15%	38%	41%	0%	100%
Politiker	2%	2%	10%	48%	38%	0%	100%
Tjänstemän	2%	5%	20%	27%	45%	0%	100%
Kommun	4%	9%	33%	40%	6%	8%	100%
Politiker	3%	8%	33%	37%	6%	12%	100%
Tjänstemän	5%	10%	34%	42%	6%	3%	100%
Alla respondenter	4%	8%	29%	39%	14%	6%	100%

Styrning och inflytande

Enligt din uppfattning, hur påverkar införandet av kultursamverkansmodellen olika aktörers inflytande över bidragsfördelningen till regional och kommunal kulturverksamhet?

Statens inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	11%	42%	19%	20%	4%	4%	100%
Politiker	4%	48%	17%	19%	6%	6%	100%
Tjänstemän	19%	35%	21%	21%	2%	2%	100%
Kommun	8%	37%	20%	10%	4%	21%	100%
Politiker	7%	27%	21%	13%	5%	27%	100%
Tjänstemän	10%	46%	19%	7%	3%	15%	100%
Alla respondenter	9%	38%	20%	12%	4%	17%	100%

Regionernas inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	2%	4%	50%	39%	4%	100%
Politiker	0%	4%	4%	56%	30%	6%	100%
Tjänstemän	0%	0%	5%	43%	50%	2%	100%
Kommun	0%	1%	5%	43%	35%	15%	100%
Politiker	0%	1%	5%	44%	31%	19%	100%
Tjänstemän	0%	2%	6%	43%	39%	11%	100%
Alla respondenter	0%	1%	5%	45%	36%	12%	100%

Kommunernas inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	5%	26%	45%	12%	12%	100%
Politiker	2%	10%	26%	42%	6%	14%	100%
Tjänstemän	0%	0%	25%	48%	18%	9%	100%
Kommun	4%	10%	27%	38%	3%	17%	100%
Politiker	5%	12%	23%	36%	4%	19%	100%
Tjänstemän	3%	8%	30%	41%	3%	15%	100%
Alla respondenter	3%	9%	27%	40%	5%	16%	100%

Kulturskaparnas inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	2%	3%	33%	48%	2%	12%	100%
Politiker	4%	4%	28%	48%	2%	14%	100%
Tjänstemän	0%	2%	39%	48%	2%	9%	100%
Kommun	2%	6%	34%	23%	2%	33%	100%
Politiker	2%	9%	28%	21%	4%	36%	100%
Tjänstemän	2%	3%	39%	25%	0%	31%	100%
Alla respondenter	2%	5%	34%	29%	2%	28%	100%

Kulturinstitutionernas inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	6%	30%	51%	4%	9%	100%
Politiker	0%	8%	28%	50%	4%	10%	100%
Tjänstemän	0%	5%	32%	52%	5%	7%	100%
Kommun	0%	9%	21%	33%	9%	28%	100%
Politiker	1%	8%	22%	27%	10%	32%	100%
Tjänstemän	0%	10%	19%	39%	8%	24%	100%
Alla respondenter	0%	9%	23%	37%	8%	23%	100%

Civilsamhällets inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	2%	3%	35%	40%	3%	16%	100%
Politiker	4%	4%	36%	32%	6%	18%	100%
Tjänstemän	0%	2%	34%	50%	0%	14%	100%
Kommun	4%	7%	37%	16%	0%	36%	100%
Politiker	6%	8%	29%	12%	1%	44%	100%
Tjänstemän	2%	6%	44%	19%	0%	29%	100%
Alla respondenter	4%	6%	37%	21%	1%	31%	100%

Medborgarnas inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	2%	3%	47%	31%	2%	15%	100%
Politiker	4%	4%	46%	28%	2%	16%	100%
Tjänstemän	0%	2%	48%	34%	2%	14%	100%
Kommun	6%	6%	41%	11%	0%	36%	100%
Politiker	8%	8%	32%	9%	0%	42%	100%
Tjänstemän	3%	4%	49%	13%	0%	31%	100%
Alla respondenter	5%	5%	43%	15%	0%	31%	100%

Enligt din uppfattning, hur påverkar införandet av kultursamverkansmodellen olika aktörers inflytande över innehåll och utformning av olika kulturverksamheter?

Statens inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	6%	38%	28%	15%	3%	10%	100%
Politiker	6%	36%	22%	18%	6%	12%	100%
Tjänstemän	7%	41%	34%	11%	0%	7%	100%
Kommun	7%	35%	24%	11%	3%	19%	100%
Politiker	6%	27%	23%	16%	3%	25%	100%
Tjänstemän	8%	42%	26%	7%	3%	14%	100%
Alla respondenter	7%	36%	25%	12%	3%	17%	100%

Regionernas inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	2%	7%	52%	31%	7%	100%
Politiker	0%	4%	8%	56%	24%	8%	100%
Tjänstemän	0%	0%	7%	48%	39%	7%	100%
Kommun	0%	1%	8%	45%	31%	16%	100%
Politiker	0%	1%	7%	45%	27%	20%	100%
Tjänstemän	0%	1%	9%	44%	35%	11%	100%
Alla respondenter	0%	1%	8%	46%	31%	14%	100%

Kommunernas inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	2%	21%	49%	12%	15%	100%
Politiker	2%	4%	22%	46%	10%	16%	100%
Tjänstemän	0%	0%	20%	52%	14%	14%	100%
Kommun	2%	8%	26%	44%	4%	16%	100%
Politiker	2%	10%	23%	39%	5%	21%	100%
Tjänstemän	1%	7%	29%	49%	2%	12%	100%
Alla respondenter	1%	7%	25%	45%	5%	16%	100%

Professionella kulturskaparnas inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	2%	1%	21%	55%	4%	16%	100%
Politiker	4%	2%	20%	54%	4%	16%	100%
Tjänstemän	0%	0%	23%	57%	5%	16%	100%
Kommun	1%	4%	30%	27%	5%	32%	100%
Politiker	1%	6%	23%	27%	9%	34%	100%
Tjänstemän	1%	2%	37%	27%	2%	30%	100%
Alla respondenter	1%	3%	28%	33%	5%	29%	100%

Kulturinstitutionernas inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	3%	22%	56%	9%	10%	100%
Politiker	0%	6%	18%	62%	4%	10%	100%
Tjänstemän	0%	0%	27%	50%	14%	9%	100%
Kommun	0%	7%	19%	32%	14%	27%	100%
Politiker	1%	6%	18%	28%	16%	32%	100%
Tjänstemän	0%	9%	20%	36%	13%	23%	100%
Alla respondenter	0%	6%	20%	38%	13%	23%	100%

Civilsamhällets inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	2%	2%	30%	41%	5%	19%	100%
Politiker	4%	2%	36%	32%	6%	20%	100%
Tjänstemän	0%	2%	23%	52%	5%	18%	100%
Kommun	3%	6%	34%	18%	1%	38%	100%
Politiker	5%	8%	27%	13%	1%	46%	100%
Tjänstemän	2%	4%	41%	23%	1%	30%	100%
Alla respondenter	3%	5%	33%	23%	2%	33%	100%

Medborgarnas inflytande

	Minskar markant	Minskar något	Påverkas inte	Ökar något	Ökar markant	Ingen uppfattning	Totalt
Region	2%	3%	40%	33%	3%	19%	100%
Politiker	4%	4%	40%	33%	2%	17%	100%
Tjänstemän	0%	2%	39%	34%	5%	20%	100%
Kommun	4%	6%	38%	13%	1%	39%	100%
Politiker	5%	7%	32%	9%	2%	45%	100%
Tjänstemän	2%	4%	44%	16%	0%	34%	100%
Alla respondenter	3%	5%	38%	17%	1%	35%	100%

Samverkan

Hur påverkar, enligt din uppfattning, införandet av kultursamverkansmodellen samverkan mellan olika aktörer?

Mellan regionen och staten

	Samverkan minskar	Samverkan påverkas inte	Samverkan ökar	Ingen uppfattning	Totalt
Region	4%	20%	67%	9%	100%
Politiker	8%	20%	60%	12%	100%
Tjänstemän	0%	20%	75%	5%	100%
Kommun	12%	16%	40%	31%	100%
Politiker	14%	18%	35%	33%	100%
Tjänstemän	10%	15%	45%	29%	100%
Alla respondenter	10%	17%	46%	26%	100%

Mellan regionen och andra regioner

	Samverkan minskar	Samverkan påverkas inte	Samverkan ökar	Ingen uppfattning	Totalt
Region	2%	23%	68%	6%	100%
Politiker	2%	32%	56%	10%	100%
Tjänstemän	2%	14%	82%	2%	100%
Kommun	8%	28%	27%	37%	100%
Politiker	8%	28%	29%	36%	100%
Tjänstemän	9%	28%	26%	38%	100%
Alla respondenter	7%	27%	36%	30%	100%

Mellan regionen och kommuner

	Samverkan minskar	Samverkan påverkas inte	Samverkan ökar	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	5%	89%	4%	100%
Politiker	2%	6%	84%	8%	100%
Tjänstemän	0%	5%	95%	0%	100%
Kommun	3%	15%	69%	13%	100%
Politiker	5%	11%	65%	19%	100%
Tjänstemän	2%	18%	72%	8%	100%
Alla respondenter	3%	13%	73%	11%	100%

Mellan kommuner i regionen

	Samverkan minskar	Samverkan påverkas inte	Samverkan ökar	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	16%	67%	16%	100%
Politiker	2%	22%	58%	18%	100%
Tjänstemän	0%	9%	77%	14%	100%
Kommun	4%	25%	54%	17%	100%
Politiker	5%	24%	48%	23%	100%
Tjänstemän	2%	27%	58%	13%	100%
Alla respondenter	3%	23%	57%	17%	100%

I vilken utsträckning kan ett ökat inslag av samverkan leda till ett ökat utbud av kultur i regionen?

	I mycket liten utsträckning	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	6%	37%	36%	14%	6%	100%
Politiker	10%	40%	36%	10%	4%	100%
Tjänstemän	2%	34%	36%	18%	9%	100%
Kommun	6%	49%	29%	8%	9%	100%
Politiker	6%	48%	30%	6%	10%	100%
Tjänstemän	7%	49%	28%	9%	7%	100%
Alla respondenter	6%	46%	30%	9%	8%	100%

I vilken utsträckning kan ett ökat inslag av samverkan leda till ett kulturutbud med högre kvalitet i regionen?

	I mycket liten utsträckning	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	5%	42%	27%	17%	9%	100%
Politiker	6%	44%	22%	18%	10%	100%
Tjänstemän	5%	40%	33%	16%	7%	100%
Kommun	6%	51%	22%	8%	12%	100%
Politiker	6%	51%	23%	7%	13%	100%
Tjänstemän	6%	52%	22%	9%	11%	100%
Alla respondenter	6%	49%	23%	10%	11%	100%

Kostnader och finansiering

Hur bedömer du att införandet av kultursamverkansmodellen kommer att påverka omfattningen av offentlig finansiering av kultur på tre till fem års sikt i den region där du är verksam?

Statliga medel

	Mycket mindre	Något mindre	Ingen skillnad	Något mer	Mycket mer	Ingen uppfattning	Totalt
Region	3%	23%	35%	30%	1%	7%	100%
Politiker	6%	22%	38%	26%	2%	6%	100%
Tjänstemän	0%	25%	32%	34%	0%	9%	100%
Kommun	5%	14%	35%	24%	1%	22%	100%
Politiker	7%	17%	32%	21%	0%	22%	100%
Tjänstemän	3%	11%	37%	26%	1%	21%	100%
Alla respondenter	5%	16%	35%	25%	1%	18%	100%

Regionala medel

	Mycket mindre	Något mindre	Ingen skillnad	Något mer	Mycket mer	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	2%	17%	63%	11%	7%	100%
Politiker	0%	2%	16%	68%	6%	8%	100%
Tjänstemän	0%	2%	18%	57%	16%	7%	100%
Kommun	1%	6%	35%	36%	2%	20%	100%
Politiker	1%	10%	30%	34%	3%	22%	100%
Tjänstemän	1%	2%	39%	38%	2%	18%	100%
Alla respondenter	0%	5%	31%	42%	4%	17%	100%

Kommunala medel

	Mycket mindre	Något mindre	Ingen skillnad	Något mer	Mycket mer	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	2%	44%	30%	2%	22%	100%
Politiker	0%	0%	44%	30%	2%	24%	100%
Tjänstemän	0%	5%	43%	30%	2%	20%	100%
Kommun	2%	6%	52%	21%	1%	18%	100%
Politiker	3%	8%	51%	16%	2%	21%	100%
Tjänstemän	2%	5%	52%	26%	0%	15%	100%
Alla respondenter	2%	5%	50%	23%	1%	19%	100%

Offentlig finansiering av kultur totalt

	Mycket mindre	Något mindre	Ingen skillnad	Något mer	Mycket mer	Ingen uppfattning	Totalt
Region	2%	7%	29%	45%	5%	12%	100%
Politiker	2%	4%	38%	38%	6%	12%	100%
Tjänstemän	2%	11%	18%	52%	5%	11%	100%
Kommun	3%	10%	36%	28%	1%	22%	100%
Politiker	5%	15%	32%	22%	1%	25%	100%
Tjänstemän	1%	6%	40%	33%	1%	20%	100%
Alla respondenter	3%	10%	34%	32%	2%	20%	100%

Hur bedömer du att införandet av kultursamverkansmodellen kommer att påverka omfattningen av icke offentlig finansiering av kultur på tre till fem års sikt i den region där du är verksam?

Avgifter/biljettintäkter

	Mycket mindre	Något mindre	Ingen skillnad	Något mer	Mycket mer	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	0%	49%	33%	3%	15%	100%
Politiker	0%	0%	44%	40%	4%	12%	100%
Tjänstemän	0%	0%	55%	25%	2%	18%	100%
Kommun	1%	2%	41%	25%	2%	30%	100%
Politiker	1%	2%	31%	31%	1%	34%	100%
Tjänstemän	1%	2%	49%	20%	2%	27%	100%
Alla respondenter	0%	1%	43%	27%	2%	27%	100%

Crowd-funding eller liknande

	Mycket mindre	Något mindre	Ingen skillnad	Något mer	Mycket mer	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	1%	35%	35%	4%	24%	100%
Politiker	0%	2%	46%	20%	6%	26%	100%
Tjänstemän	0%	0%	23%	52%	2%	23%	100%
Kommun	1%	1%	27%	23%	2%	47%	100%
Politiker	1%	1%	23%	20%	1%	54%	100%
Tjänstemän	1%	0%	30%	26%	2%	41%	100%
Alla respondenter	0%	1%	29%	26%	2%	42%	100%

Sponsring/samverkan med näringslivet eller liknande

	Mycket mindre	Något mindre	Ingen skillnad	Något mer	Mycket mer	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	1%	48%	36%	3%	12%	100%
Politiker	0%	2%	50%	36%	4%	8%	100%
Tjänstemän	0%	0%	45%	36%	2%	16%	100%
Kommun	1%	1%	35%	31%	2%	29%	100%
Politiker	0%	1%	30%	32%	3%	34%	100%
Tjänstemän	2%	2%	40%	29%	2%	25%	100%
Alla respondenter	1%	1%	38%	32%	3%	25%	100%

Ideellt arbete

	Mycket mindre	Något mindre	Ingen skillnad	Något mer	Mycket mer	Ingen uppfattning	Totalt
Region	0%	5%	43%	34%	4%	14%	100%
Politiker	0%	6%	40%	38%	6%	10%	100%
Tjänstemän	0%	5%	45%	30%	2%	18%	100%
Kommun	2%	6%	39%	22%	3%	28%	100%
Politiker	1%	7%	31%	25%	3%	32%	100%
Tjänstemän	2%	5%	46%	20%	3%	24%	100%
Alla respondenter	1%	6%	40%	25%	3%	25%	100%

Ikke offentlig finansiering av kultur totalt

	Mycket mindre	Något mindre	Ingen skillnad	Något mer	Mycket mer	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	3%	39%	37%	4%	15%	100%
Politiker	2%	6%	38%	32%	8%	14%	100%
Tjänstemän	0%	0%	41%	43%	0%	16%	100%
Kommun	2%	2%	36%	25%	2%	34%	100%
Politiker	3%	3%	28%	26%	1%	38%	100%
Tjänstemän	1%	1%	43%	24%	2%	30%	100%
Alla respondenter	2%	2%	37%	28%	2%	30%	100%

I vilken utsträckning tror du att införandet av kultursamverkansmodellen kommer att leda till omfördelningar av statliga anslag till kultur mellan regioner på tre till fem års sikt?

	I mycket liten utsträckning	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	27%	63%	5%	3%	2%	100%
Politiker	28%	58%	6%	4%	4%	100%
Tjänstemän	25%	68%	5%	2%	0%	100%
Kommun	28%	43%	9%	1%	20%	100%
Politiker	25%	41%	12%	1%	21%	100%
Tjänstemän	30%	44%	6%	1%	18%	100%
Alla respondenter	28%	47%	8%	2%	16%	100%

I vilken utsträckning upplever du att regionen där du är verksam har/kommer att ha möjlighet att göra egna prioriteringar i fördelningen av de statliga medlen i kultursamverkansmodellen?

	I mycket liten utsträckning	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	21%	59%	11%	6%	3%	100%
Politiker	30%	54%	8%	6%	2%	100%
Tjänstemän	11%	64%	14%	7%	5%	100%
Kommun	21%	50%	15%	3%	11%	100%
Politiker	18%	48%	16%	4%	15%	100%
Tjänstemän	25%	52%	15%	2%	7%	100%
Alla respondenter	21%	52%	14%	4%	9%	100%

I vilken utsträckning bedömer du att regionen där du är verksam faktiskt kommer att utnyttja möjligheten att göra egna prioriteringar i fördelningen av de statliga medlen i kultursamverkansmodellen?

	I mycket liten utsträckning	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	22%	61%	10%	5%	2%	100%
Politiker	20%	58%	16%	4%	2%	100%
Tjänstemän	25%	64%	2%	7%	2%	100%
Kommun	16%	54%	12%	4%	13%	100%
Politiker	8%	52%	15%	5%	19%	100%
Tjänstemän	23%	55%	10%	3%	9%	100%
Alla respondenter	18%	55%	12%	5%	11%	100%

Administration

Enligt din uppfattning, hur påverkas de administrativa kostnaderna för kulturverksamhet när kultursamverkansmodellen införs på den nivå där du arbetar?

Kostnaderna kommer att...

	minska avsevärt	minska något	påverkas inte	öka något	öka avsevärt	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	7%	18%	37%	28%	9%	100%
Politiker	0%	12%	22%	38%	16%	12%	100%
Tjänstemän	2%	2%	14%	36%	41%	5%	100%
Kommun	1%	8%	40%	26%	2%	23%	100%
Politiker	1%	9%	32%	24%	3%	30%	100%
Tjänstemän	1%	6%	46%	28%	2%	17%	100%
Alla respondenter	1%	8%	35%	29%	8%	20%	100%

Hur många timmar per arbetsvecka uppskattar du att du lägger ner på arbetsuppgifter med direkt koppling till kultursamverkansmodellen?

	Mindre än 10 timmar	10-20 timmar	20-30 timmar	Mer än 30 timmar	Ej relevant	Totalt
Region	44%	16%	7%	13%	20%	100%
Politiker	62%	6%	0%	0%	32%	100%
Tjänstemän	23%	27%	16%	27%	7%	100%
Kommun	55%	2%	0%	0%	43%	100%
Politiker	38%	3%	0%	0%	60%	100%
Tjänstemän	70%	2%	0%	0%	28%	100%
Alla respondenter	52%	5%	2%	3%	38%	100%

Kulturens kvalitet och tvärssektoriella perspektiv

Hur bedömer du att kulturens kvalitet generellt sett kommer att påverkas av kultursamverkansmodellens införande i den region där du är verksam?

	Minska avsevärt	Minska något	Påverkas inte	Öka något	Öka avsevärt	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	2%	24%	52%	10%	11%	100%
Politiker	2%	2%	28%	46%	12%	10%	100%
Tjänstemän	0%	2%	20%	59%	7%	11%	100%
Kommun	0%	4%	33%	39%	2%	23%	100%
Politiker	1%	4%	29%	37%	2%	28%	100%
Tjänstemän	0%	4%	36%	40%	2%	18%	100%
Alla respondenter	0%	4%	31%	42%	4%	20%	100%

I vilken utsträckning anser du att införandet av kultursamverkansmodellen bidrar till att lyfta fram kulturens betydelse också inom andra samhällssektorer/politikområden i den region där du är verksam?

	I mycket liten utsträckning	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Ingen uppfattning	Totalt
Region	9%	49%	26%	14%	3%	100%
Politiker	10%	52%	24%	10%	4%	100%
Tjänstemän	7%	45%	27%	18%	2%	100%
Kommun	19%	50%	13%	2%	17%	100%
Politiker	16%	47%	12%	3%	22%	100%
Tjänstemän	21%	51%	13%	2%	12%	100%
Alla respondenter	16%	49%	15%	5%	14%	100%

Sammanfattande omdöme

Vilket är ditt sammanfattande omdöme om kultursamverkansmodellen så här långt?

	Mycket dålig	Ganska dålig	Varken bra eller dålig	Ganska bra	Mycket bra	Ingen uppfattning	Totalt
Region	1%	7%	18%	50%	19%	4%	100%
Politiker	2%	6%	22%	52%	14%	4%	100%
Tjänstemän	0%	9%	14%	48%	25%	5%	100%
Kommun	2%	6%	34%	40%	5%	13%	100%
Politiker	3%	5%	33%	34%	5%	21%	100%
Tjänstemän	2%	7%	35%	45%	5%	6%	100%
Alla respondenter	2%	6%	30%	42%	8%	11%	100%

